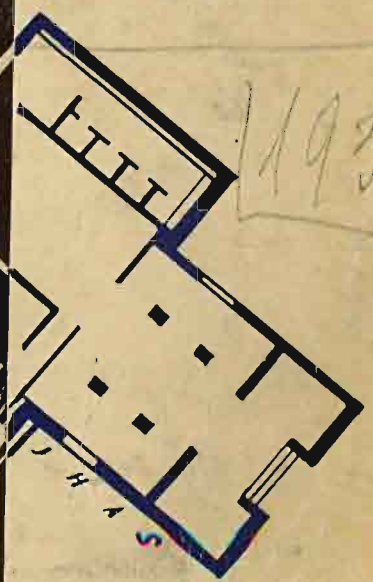
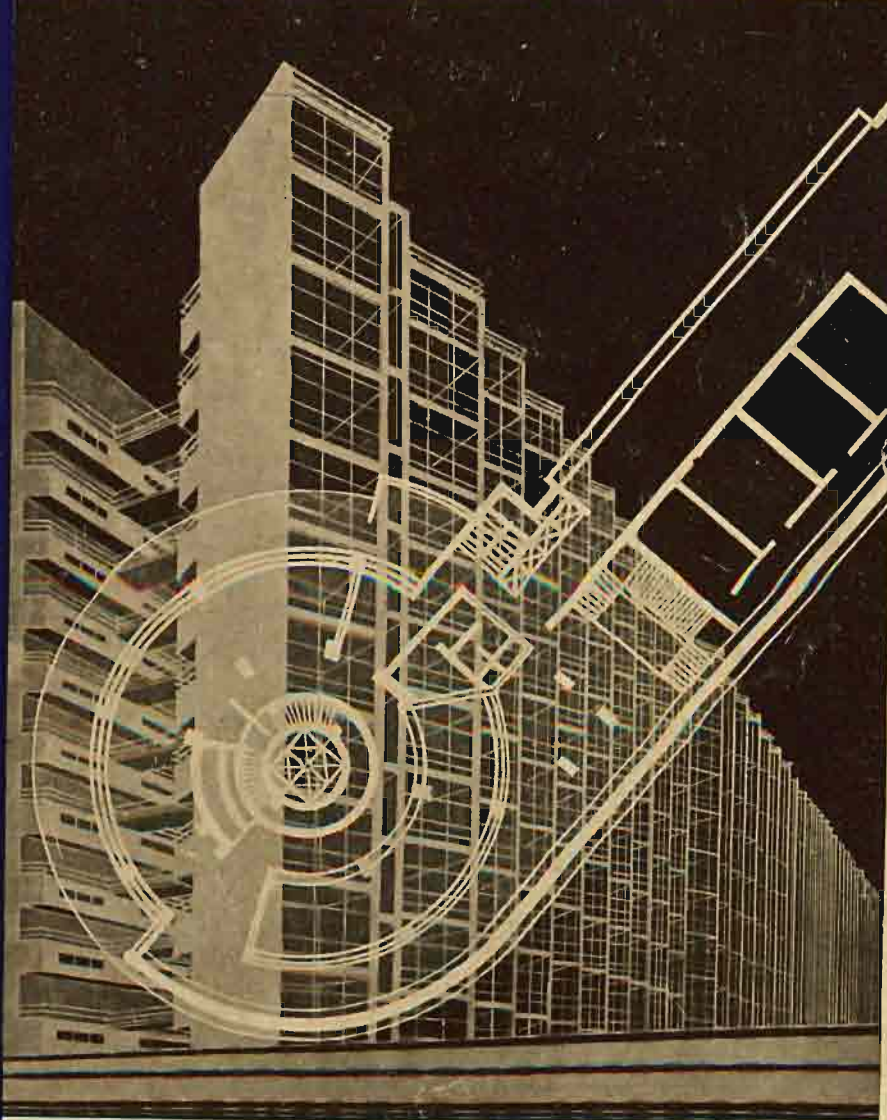

Z S A

II 138 P.

ALBUM MODELI

ARCHITEKTURY

1930

POLITECHNIKI WARSZAWSKIEJ

1930

100/10
1504 / 21001

ALBUM MŁODEJ ARCHITEKTURY

ALBUM DE LA JEUNE ARCHITECTURE

Wydano staraniem Związku Słuchaczy Architektury Politechniki Warszawskiej z zasiłków: Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Ministerstwa Spraw Zagranicznych i Banku Gospodarstwa Krajowego. Tłomaczenie prof. inż. A. Gravier.

Publié par les soins de l'Association des Etudiants de la section d'Architecture de la Politechnique de Varsovie des subventions du Ministère des Cultes et de l'Instruction Publique, du Ministère des Affaires Etrangères et de la Banque de l'Economie Nationale. Texte traduit par prof. ing. A. Gravier.

II 138 P

P.B.J.

1945 k. 159.

Idealnym stosunkiem między profesorem a słuchaczem, korektą wyrosną jest kiedy cięto profesorkie z jednej strony, a społeczeństwo akademickie ^{z drugiej} wypełnia, godnie w atmosferze absolutnego zaufania swe obowiązki: jedni uczą, świecą przykładem, drudzy studiują gorliwie, w miarę sił i możliwości, nie zaktą zamęczając wzajemnych stosunków wybratkami, strajkami, bojkotami i innymi nad wyraz przykrymi przejawami.

Proroczym psem Prerese zwiastuje Słuchacz Awek-lektury i Redaktor "Młodej Awek-lektury" o napisaniu Wilku słów o stosunku ~~innych~~ ^{tych} między ~~profesorami~~ a słuchaczami. Władca Awek-lektury Polakulku Wawrzawulku, może stwierdzić, że w myśl przytoczonej tu wstępie zasady, że stosunek ten układał w miarowym dier, ciolciu więcej niż najponyplniej, idealnie po prostu. Cięto profesorkie, ożywione wstępną młodniczą akademicką najlepszą chęcią: nie myślało ni między z nierozumieniem, protekstem czy ofersją przeciwko swym porządkom, skierowanym zawsze i jedynie ku dobrej młodniczej studiującej na wydziale,

J ze strony naszej profesorki
maliły sobie majurilucy i ruzi,
zeby doscunli ^{z sjechawand} tak szejilwie
antalone na Wydziale Prawy
nazawoze, potki wydziel istnieci
tylko bzdie

profesor S. Noawowki

31/I 27.

Les relations entre Professeurs et Elèves d'une Ecole Supérieure ne sont réellement idéales que lorsque le Corps Enseignant d'une part et l'ensemble des Etudiants de l'autre, dans cette Académie, peuvent remplir dignement les devoirs qui leur incombent dans une atmosphère d'absolue confiance.

Les uns enseignent en donnant le bon exemple, les seconds s'adonnent à l'étude avec ardeur, dans la mesure de leurs forces et de leurs moyens, sans troubler les bonnes relations mutuelles par des écarts nuisibles, par des grèves, des quarantaines et autres incidents des plus tristes.

Sollicité par le Président de l'Association des Etudiants de la Section d'Architecture et par la Rédaction de la «Jeune Architecture» d'écrire quelques lignes sur le thème des rapports entre Professeurs et Elèves de la Section d'Architecture de l'Ecole Polytechnique de Varsovie, je ne puis que constater que, conformément au principe énoncé ci-dessus, durant les 10 années écoulées, les relations communes ont été plus que favorables, je dirai tout simplement, idéales.

Le corps Enseignant animé vis à vis de la Jeunesse Académique des meilleures intentions, ne s'est jamais heurté à aucune incompréhension, à nulle protestation ou opposition contre ses idées, toujours et uniquement dictées par le souci du bien de la Jeunesse de la Section d'Architecture. Tout au contraire les Professeurs ont toujours été compris par ceux qui avaient remis volontairement et avec confiance en leurs mains les soins de leur enseignement supérieur, tant artistique que technique.

Le conseil de la Section d'Architecture d'autre part a toujours manifesté le souci et le soin de tenir compte des suggestions, des réflexions des Etudiants lorsqu'il s'agissait de certaines modifications de détail dans le système d'enseignement, changements rendus indispensables par le cours même de la vie.

J'estime, quant à moi que les Elèves de la Section d'Architecture comprirent parfaitement, que, malgré la diversité des âges de leurs Professeurs, l'enseignement académique reçu, aussi bien que l'orientation artistique et les méthodes pédagogiques, les unissaient dans l'unique pensée du plus haut niveau possible des études. Ils avaient ainsi l'espoir de voir les Etudiants pénétrer dans la vie armés d'une science sérieuse, et sans qu'aucune capacité, sans qu'aucun talent non seulement ne risquât de se voir étouffé, mais encore pût s'épanouir le plus largement possible.

Sans des efforts amicaux teintés d'une sincère et véritable sympathie, ceci eût été irréalisable.

J'estime également que l'absence dans notre vie commune à l'Académie de toute intrusion policière, le respect de l'autonomie du Corps des Etudiants que nous considérons comme jeune mais cependant comme déjà mûri, ont joué dans la cristallisation des rapports communs, un rôle excellent.

Tous les Professeurs ne peuvent que souhaiter que des relations si bien établies avec les Etudiants se perpétuent tant que l'Académie d'Architecture existera.

professeur S. Noakowski.

W S T Ę P.

Przegląd rozwoju i dążeń Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej w okresie od 1915 – 1930 roku ma na celu zaznajomienie szerokiego ogółu z tworzywem, z którego kształtuje się nowa młoda architektura polska, i z tem, w jaki sposób przygotowuje się ona do oczekujących ją zadań.

Znamy wszyscy warunki, w jakich znajdowała się architektura polska ostatniego trzydziestolecia XIX w. Młodzież, zmuszona do studjów na uczelniach zagranicznych, nie mogła pozostawać obojętną na wpływy obce, co w wyraźny sposób odbiło się na ogólnym charakterze architektury polskiej.

Po utworzeniu w Warszawie rosyjskiego Instytutu Politechnicznego z wydziałem Budowlanym, reprezentującym kierunek międzynarodowy w architekturze, powstały z inicjatywy słuchaczy uczelni zagranicznych «Kursa Architektoniczne». Organizacja, kierunek i zarząd pozostał w rękach inicjatorów, wykładającymi zaś byli członkowie Koła Architektów.

Zrzeszenie to stworzyło później kadry przyszłego wydziału, kiedy bowiem po długim okresie zaborów zaczęła świtać nad Polską nadzieja lepszych czasów – ci sami ludzie przystąpili do organizacji Wydziału architektury, odrodzonej już Polskiej Politechniki Warszawskiej.

W programie Wydziału czytamy między innymi:

«Program, który tu kreślimy, ma na celu, kształcenie architektów w najwyższym tego słowa zakresie – szeroka kultura artystyczna i poważna wiedza fachowa, oto jego nici przewodnie. Program ten, zapał i praca młodzieży, do dziś zmuszonej obcej służyć sztuce – winny rozszerzyć, wypełnić, abyśmy stanęli z czasem u szczytnych celów, godnych dawnej naszej kultury i sztuki».

Zaczęła się praca ciężka i mozolna, praca tworzenia z niczego. W latach 1915 – 1916 wydział nie posiadał ani odpowiedniego lokalu, ani pomocy naukowych. Mieścił się na poddaszu w Warsz. Szkole Sztuk Pięknych. Mimo to pracował intensywnie. Stworzono wówczas, oparty na zaznajomieniu się przedewszystkiem z architekturą rodzimą, imponujący program zajęć, wykładów i ćwiczeń.

W 1916 roku Wydział przeniesiono do gmachu przy ul. Koszykowej 55, gdzie też pozostał po dziś dzień.

Na wieść o stworzeniu uczelni stopniowo wracają do kraju rozproszone dotąd po świecie całym wybitne siły fachowe. Tworzy się zespół Profesorów o różnych kierunkachy ar-

stycznych, co daje w rezultacie wyniki dobre; tworzy się organiczna całość z hartownych, zrównoważonych sił starszych i sił młodszych o tendencjach bardziej nowoczesnych.

Zaczyna się okres pracy ustabilizowanej już, o pewnym wyraźnym programie. Osłabiony nieco przez wojenną zawieruchę w latach 1918 – 1920, okres ten trwa do dzisiejszego dnia i dziś już Wydział może pochwalić się plonami wysiłku i walki z piętrzącymi się nieraz trudnościami.

Piękny cel jaki od początku przyświecał Wydziałowi – stworzenie typu polskiego architekta, którego wykształcenie oparte być winno na dawnej kulturze polskiej, sprawia, że na Wydziale przy najwyższym napięciu wysiłków i energii panuje między profesorami poszczególnych katedr z jednej strony, zaś między ogółem profesorów i studentów z drugiej – stosunek, który krótko można scharakteryzować w słowach: «ramię w ramię».

Programy poszczególnych katedr po szeregu doświadczeń, dobrze przemyślane, przenikają się nawzajem i stanowią zwartą całość, z której trudno coś wyeliminować. Obowiązujący program odpowiada też całkowicie charakterowi usposobień naszych studentów, których zakres zainteresowań jest bardzo duży i przechodzi przez całą skalę specjalności budowlanych poczynając od zagadnień czysto artystycznych jak dekoracje wnętrz, rysunek, grafika i kończąc na kwestjach wyłącznie konstrukcyjnych i technicznych. Organizacja takiego całokształtu zajęć była rzeczą bardzo trudną, chodziło bowiem o zachowanie równowagi dwóch zasadniczych czynników wykształcenia architektonicznego: sztuki i techniki. Metoda przyjęta przez Wydział okazała się słuszna, czego dowodem różnorodność tematów wybieranych przez dyplomantów, jak również fakt, że wydział nasz należy do najliczniej uczęszczanych w Europie.

* * *

Po okresie walk orężnych o niepodległość i zawarciu pokoju zaczyna się rozwijać architektura odrodzonego Państwa Polskiego. Poszukując swych zasadniczych form zwróciła się przede wszystkim do skarbnicy minionych wieków w tem głębokim przekonaniu, że utrzymanie tradycji jest warunkiem koniecznym dalszej ewolucji architektury.

Na terenie Wydziału Zakład Architektury Polskiej z wielkim pietyzmem przeprowadza badania nad zabytkami naszej kultury architektonicznej, coraz bardziej wzbogacając swe mi zdobyczami naukę.

Należy podkreślić z uznaniem fakt, że Wydział był jednym z pierwszych w Europie, który wprowadził do swego programu Urbanistykę. (*Budowa Miast*).

Idea łączności z innymi narodami, konieczność ścisłej współpracy ludów w różnych dziedzinach życia i wiedzy przygotowały żywiłowe powstanie w Polsce młodej architektury nowoczesnej. Stosowany na Wydziale system indywidualnego pojmowania projektów przyczynił się w znacznej mierze do szybkiego przyznania nowym prądom artystycznym prawa obywatelstwa.

«Album młodej architektury» ma zobrazować wyniki pracy na wydziale w okresie piętnastoletnim (1915 – 1930). Wziąwszy pod uwagę trudne warunki w jakich Wydział pracował, a także długi okres jego organizacyjnego rozwoju, należy stwierdzić wysoki poziom prac studenckich, stale wzrastający w miarę normowania się warunków życia akademickiego i studjów. Fakt ten daje możność rokowania młodej architekturze polskiej jak najlepszej, najświetniejszej przyszłości.

AVANT PROPOS

Le présent exposé du développement et des tendances de la Section d'Architecture de l'École Politechnique de Varsovie, a pour but de faire connaître le plus largement possible au grand public, comment se forme la nouvelle Architecture polonaise et de quelle manière elle se propose d'accomplir sa tâche.

Nous nous rendons bien compte dans quelles conditions se trouvait l'Architecture dans les dernières trente années du siècle dernier. La jeunesse obligée d'étudier dans les écoles de l'étranger, n'a pu rester indifférente aux influences extérieures, ce qui s'est exprimé dans le caractère général des oeuvres architecturales de ces temps.

Après la fondation à Varsovie de l'Institut Politechnique Russe, avec section de constructions civiles, représentant le mouvement international en Architecture, — il s'est fondé sur l'initiative des Élèves en Architecture polonais, étudiant à l'étranger, des « Cours d'Architecture ». — Cette organisation, avec ses tendances, est restée entre les mains de ses initiateurs, — mais les maîtres enseignants furent les Architectes membres du Cercle des Architectes de Varsovie.

Cette association forma dans la suite le cadre de la future section d'Architecture auprès de l'École Politechnique, — et cela dans le temps où naquit l'espoir d'un avenir meilleur pour la Pologne. Aussi lorsque la Pologne se trouva indépendante, l'organisation fut prête à fonctionner.

Dans le programme de cette Section nous trouvons l'exposé des principes fondamentaux qui la régissent, — ce sont les énoncés suivants:

« Notre programme a pour but l'éducation des Architectes dans la plus haute acception du mot, savoir: large culture artistique, jointe à un profond savoir technique. Ce bût devra être poursuivi avec ardeur par le travail assidu de la jeunesse, jusqu'ici obligée de recourir au secours de l'étranger, — et cela afin de répondre aux plus hautes idées dignes de notre culture et de notre Art ».

Alors commence un travail laborieux, car il fallait partir de rien. Dans les années 1915 — 1916 la section d'Architecture ne possédait même pas de local convenable et était privée de tout appareillage technique. La Section se logea provisoirement dans les combles de l'École des Beaux-Arts de Varsovie. Malgré ces manques le travail fut intense. Ce temps fut consacré avant tout à amasser un fond important par des relevés de toute l'Architecture nationale de la Pologne, à perfectionner les programmes, les plans d'études et les travaux pratiques.

En 1916 la section fut installée dans l'immeuble où elle se trouve encore actuellement, savoir un ancien lycée, rue Koszykowa № 55, — à Varsovie.

A la suite de la création de cette Section d'Architecture, reviennent au Pays des Architectes en renom et de cette façon se forme un corps enseignant de Professeurs. Ce corps représente des directions artistiques différentes, ce que par suite de l'émulation qui en résulta, donna des résultats excellents. Ce corps professoral constitua une unité solide, bien équilibrée, un excellent fond technique et artistique appuyé sur une longue pratique, — sur lequel purent se développer librement des forces jeunes aux tendances architecturales modernes.

A partir de là commence l'ère de stabilisation avec un programme bien déterminé. La guerre bolchévique de 1918 — 1920 affaiblit à peine ce mouvement qui reprend à la suite et dure jusqu'à l'heure présente. Aujourd'hui la section d'Architecture peut être fière des bons résultats déjà obtenus et aussi d'avoir vaincu bien des difficultés ultérieures.

Dès le début, — un des buts de la section fut, — de former non seulement un bon Architecte mais encore un Architecte bon serviteur de son pays et digne des traditions de la culture de l'esprit polonais. Ce but, bien ouvertement adopté, crée entre les professeurs

et aussi entre ceux-ci et les élèves un esprit de corps et des relations très cordiales des plus remarquables.

Les programmes des différentes chaires, bien expérimentés, sont liés entre eux par une bonne coordination et constituent un tout, duquel il est difficile d'éliminer quoi que ce soit. Le programme d'ensemble répond bien au caractère et aux tendances des nouvelles générations étudiantes. Ces tendances ont une grande étendue et passent toute la gamme des questions constructives, commençant par celles d'ordre artistique telles que l'Art de l'Architecture proprement dit, la décoration intérieure, le dessin, les arts graphiques, – et terminant par des questions d'ordre purement pratique, savoir l'art de bâtir et toutes questions techniques. L'Organisation de cet ensemble fut une chose des plus difficiles, car il s'agissait de trouver un juste équilibre entre ces deux extrêmes de l'Architecture savoir: l'Art et la pratique du métier. La méthode employée semble juste si l'on en juge par les thèses choisies par les étudiants et qui se rapportent en nombre égal à ces deux extrêmes et si l'on juge aussi par le fait que la section d'Architecture de Varsovie est, en nombre, une des plus fréquentées d'Europe.

* * *

Après l'ère des guerres qui donnèrent l'indépendance à la Pologne et après la conclusion de la Paix, commence à se développer l'Architecture de la Pologne désormais libre. Recherchant ses formes, l'Architecture se tourna tout d'abord vers l'inépuisable trésor des siècles passés, estimant que l'évolution de l'Art doit s'appuyer avant tout sur la tradition historique.

C'est dans ce but que sur le terrain même de la section se développe «l'Institut de l'Architecture Polonaise» qui collectionne avec un grand piétisme les relevés de tous les bâtiments historiques, enrichissant sous cesse son musée qui est déjà un trésor des plus remarquables.

C'est aussi à la section de Varsovie que fut créée l'une des premières chaires d'Urbanisme de l'Europe.

L'idée de solidarité avec les autres peuples civilisés, – la nécessité de collaboration internationale dans les diverses branches de la science et de la vie pratique, nécessitèrent aussi de rentrer sur le terrain de l'art architectural nouveau. Le système, adopté à la section de Varsovie de l'interprétation individuelle de chaque projet, contribua à développer rapidement l'élan vers la nouvelle Architecture des temps modernes qui aujourd'hui a acquis droit de cité incontestable sur le terrain de la Pologne.

C'est pourquoi l'«Album de la jeune Architecture» est le reflet exact des résultats des efforts de quinze années d'enseignement à la section d'Architecture de l'École Polytechnique de Varsovie (1915 – 1930).

Si l'on tient compte des conditions très difficiles et de la longueur de l'ère d'organisation de la section, l'on peut dire que les résultats dépassent ce que l'on pouvait espérer.

O D R E D A K C J I.

«Album Młodej Architektury» ujmuje retrospektywnie rozwój pracy studentów Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej w okresie od 1920 do 1930 roku i jest pierwszym zeszytem Wydawnictwa, które ma być w przyszłości opracowywane w typie rocznych sprawozdań.

Okres bieżący będzie treścią następnego zeszytu wymienionego wydawnictwa.

D E L A R É D A C T I O N.

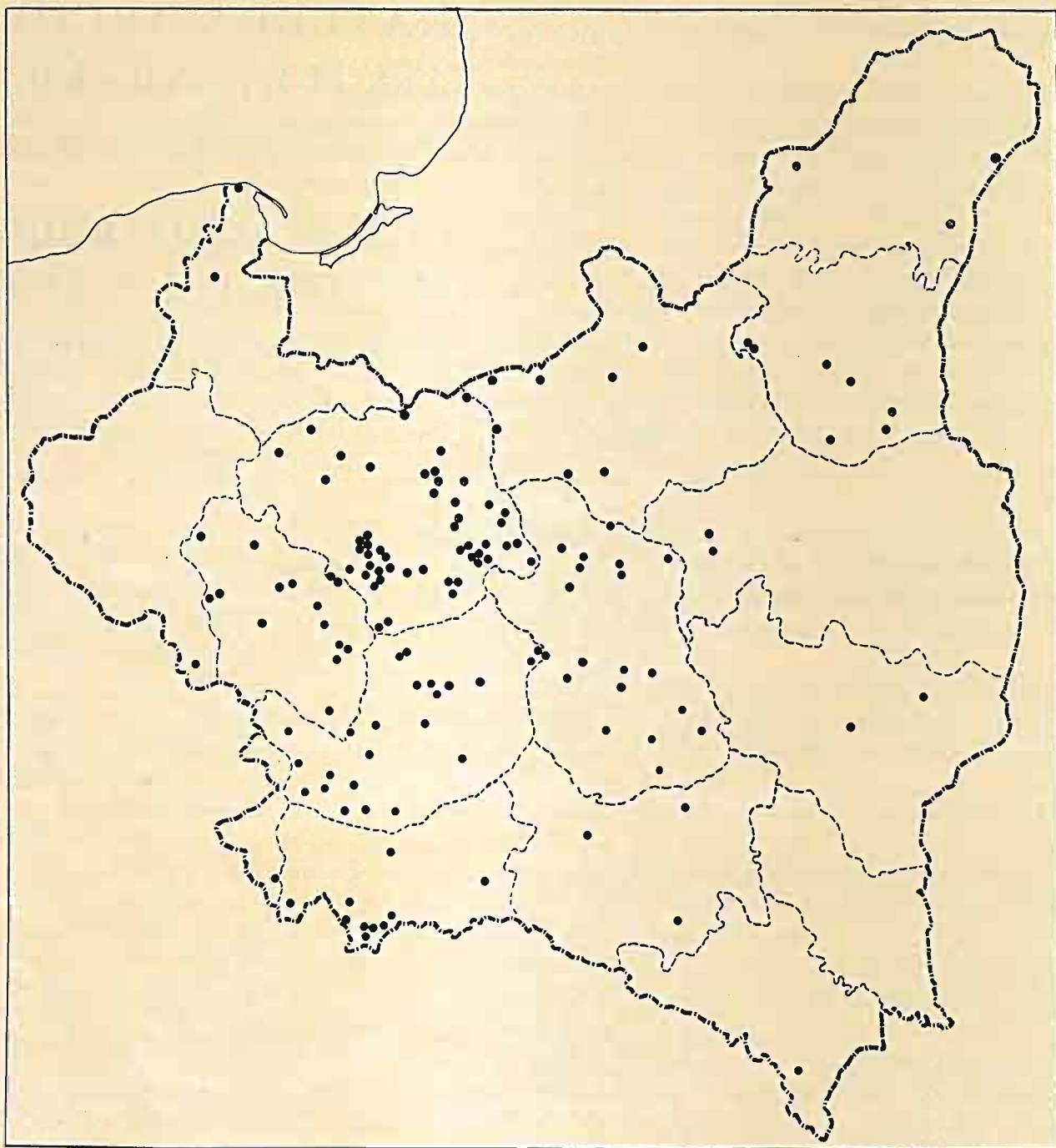
«Album de la Jeune Architecture» embrasse retrospectivement le développement de l'oeuvre des Étudiants de la Faculté de l'Architecture de la Polytechnique de Varsovie durant l'époque de 1920 – 1930 et présente le premier recueil de l'édition, qui doit être dans l'avenir rédigé sous forme de compte-rendu annuel. Le contenu du numéro suivant de l'édition nommée ci – dessus, comprendra la période actuelle.

KATEDRA ARCHI-
TEKTURY POLSKIEJ

PROF. Dr OSKAR SOSNOWSKI

CHAIRE DE L'ARCHI-
TECTURE POLONAISE

PROF. Dr OSKAR SOSNOWSKI

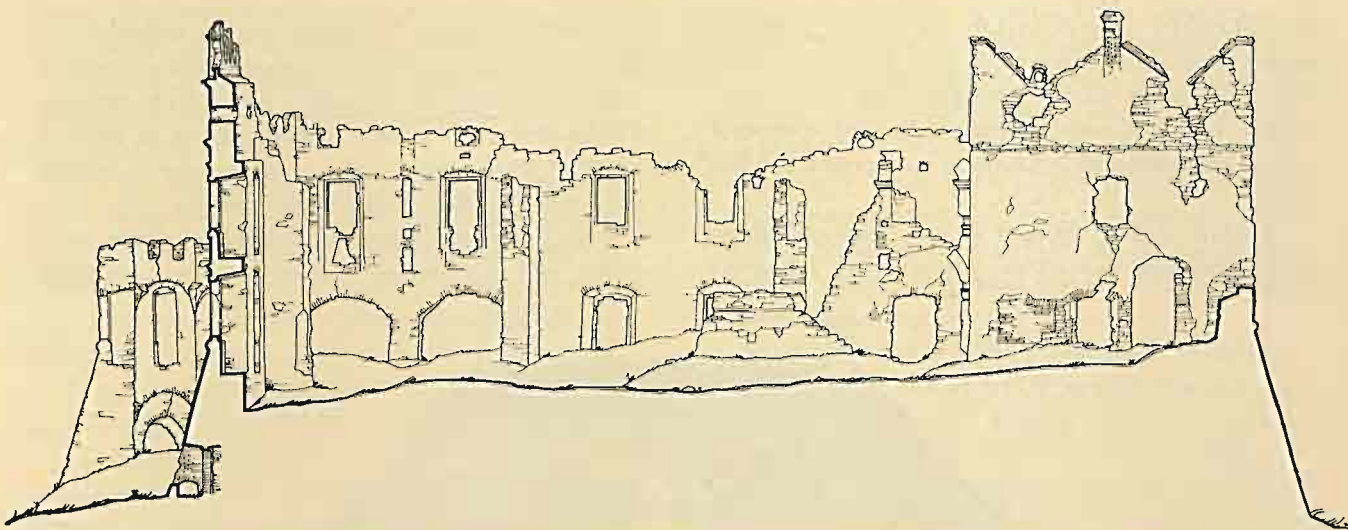
Mapa wsi zinwentaryzowanych przez słuchaczy w latach 1921 — 1926.
 Carte des régions rurales dont l'inventaire a été dressé par les étudiants en 1921 — 1926.

Wykład architektury polskiej podzielony jest na 2 kursy: pierwszy, na semestrze drugim, obejmuje studia nad budownictwem wsi, ze szczególnym uwzględnieniem budownictwa ludowego drzewnego; drugi, na semestrach: szóstym i siódmym, obejmuje dzieje polskiej architektury monumentalnej.

Studjom teoretycznym towarzyszą zajęcia praktyczne, a mianowicie: inwentaryzacja wsi oraz

miar inwentaryzacyjny pomnika architektury wraz z jego analizą.

Inwentaryzacja wsi dokonywana jest na podstawie kwestionariusza, a pod kontrolą instruktorów; dzięki temu prócz korzyści osiąganej przez słuchacza z bezpośredniego zetknięcia się z budowlami krajowymi, otrzymuje się bogaty materiał, który podlega następnie opracowaniu naukowemu przez specjalistę.

Przekrój przez ruiny zamku Zborowskich w Krupem, praca pp. słuchaczy: Bleszyńskiego i Lacherta.
Coupe en travers des ruines du château des Zborowski à Krupé, Dessiné par les étudiants Bleszyński et Lachert.

Przykłady prac inwentaryzacyjnych w zakresie architektury monumentalnej.

Pomiary powyższe prowadzone są pod kątem zaznajomienia słuchaczy z właściwą techniką mierniczą, nie wyczerpują więc zazwyczaj tematu i rysunki otrzymane tą drogą są przyczynkami do znajomości ogólnej budownictwa. Nierzadko prace te wyróżniają się wysokimi zaletami, co pozwala zaliczyć je do archiwum dokumentów. Program pracy ustala kierownictwo, starając się zredukować pracę mechaniczną, a raczej uwzględnić różne rzuty i różne podziały. Obowiązują również detale charakterystyczne.

Znajomość budownictwa ludowego Polski i jego architektury monumentalnej jest dotychczas niewystarczająca. W dobie rozbiorów badania dla Polaków były bardzo utrudnione, często niemożliwe, a i to, co wykonano w tym okresie, nie zawsze stoi na poziomie wymagań współczesnej nauki. Po odpadnięciu większości ziem polskich od państw zaborczych, zainteresowanie uczonych cudzoziemskich tą dziedziną nauki z natury rzeczy zmniejszyło się – nauka polska sama musi zadaniu poddać. Należyte postawienie studjum architektury polskiej jest nakazem honoru polskiego, a obowiązkiem katedry tego przedmiotu w Politechnice Warszawskiej, jedynej obecnie w całym państwie.

Zakład Architektury Polskiej zorganizowany jest właśnie przy katedrze, jako pracownia naukowa, która ma dać podstawę do wszechstronnego studjum wszelkich zjawisk z dziedziny budownictwa, jakie zachodziły i zachodzą na ziemiach polskich. Zadania jego określone są ściśle przez regulamin, zatwierdzony przez Senat Akademicki dn. 8.III.1922 r.

1. W zakresie budownictwa ludowego Z. Arch. Pol. prowadzi badania regionalne, grupami pracowników, np. na Podkarpaciu i Podhalu, na obszarze b. Księstwa Łowickiego, na Kurpiach, zwracając się przede wszystkim ku krainom o wyrazistym obliczu, gdzie można się spodziewać odrębnych typów budowlanych. Badaniu podlega zarówno cały organizm wsi, zagroda, jak i poszczególne budowle i ich elementy składowe. W biegu tych prac odkryto niejednokrotnie ciekawe typy budowlane, układem swym lub konstrukcją, sięgające zamierzchłej przeszłości, okresu początków budownictwa drzewnego.

Cały ten świat budowlany ulega niewątpliwie ciągłej przemianie, a w czasach ostatnich, gdy życie w tak zawrotnym przeobraża się tempie, gdy kosmopolityczna kultura materialna dociera do najgłuchszych ostępów Polesia lub podkarpacia, zbadanie ginących mohikanów budownictwa rodzimego staje się nakazem chwili, koniecznością dla narodu, pragnącego wiedzieć, jakim było jego oblicze.

Budownictwo drzewne monumentalne jest przedmiotem szczególnej troski: kościołki, cerkwie i bóżnice, czy też dwory i lamusy, stanowiły kwiat rodzimej sztuki budowlanej.

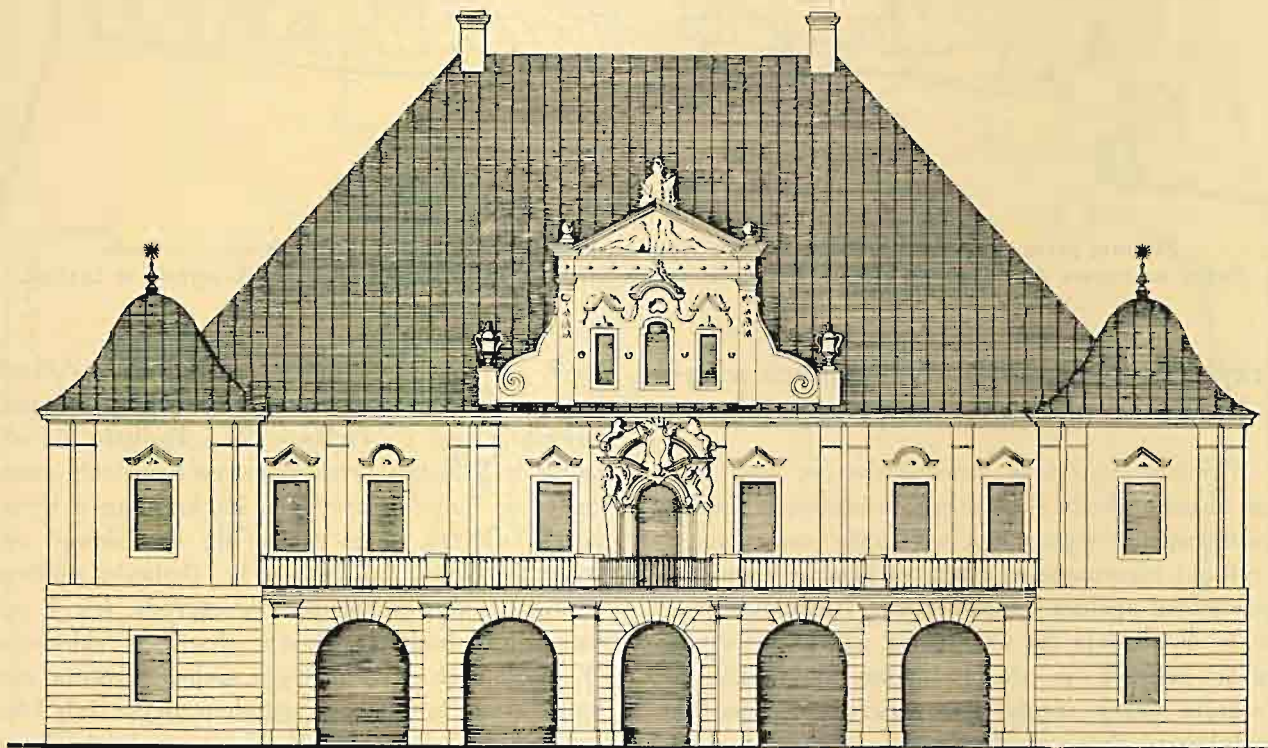
2. Studjum i pomiary budowli monumentalnych przeprowadza się z myślą lepszego oświetlenia budownictwa w pewnych jego okresach, lub poznania gruntowniejszego zagadnień słabo lub wcale dotychczas nieomawianych, aby znajomość całokształtu spraw uczynić możliwie równomierną. Dla przykładu wymienimy zagadnienie centralnych barokowych kościołów, któremu w ostatnich dopiero czasach poświęcono baczniejszą uwagę. Zakład podjął więc inwentaryza-

cję lubelskiej grupy takich kościołów, a praca analityczna nad nimi jest już na ukończeniu. Podobnie mało znaną dziedziną jest dotychczas polskie budownictwo wojenne. — Zakład rozpoczął przeto gromadzenie odnośnego materiału źródłowego.

Zakład dokonywa pomiarów inwentaryzacyjnych gmachów o wartości historycznej lub arty-

skiej Szkoły Sztuk Pięknych, ma za zadanie najbliższe zobrazowanie głównych etapów w rozwoju naszej polichromji. W miarę szczupłych zasobów Sekcja rozszerzać będzie działalność na te zabytki, którym grozi zagłada, aby tym sposobem zmniejszyć szkody, jakie kraj i nauka ponosi.

4. Rozwijająca się w Zakładzie praca naukowa nad poznaniem historii i stanu obecnego

Elewacja dworu w Czyżowie, praca p. słuchacza Czczotta.
Façade de la résidence à Czyżów, Dessiné par l'étudiant Czczott.

stycznej przed zamierzoną ich restauracją, lub przebudową, zarówno na zamówienie urzędów konserwatorskich, jak i innych władz państwowych, komunalnych, instytucji i osób prywatnych i posiada zorganizowany w tym celu odrębny dział pomiarów, kierowany przez specjalistę w osobie st. asystenta arch. Jerzego Raczyńskiego i wyposażony w instrumenty miernicze między innymi fotogramometr, wykonany według jego rysunków przez warszawską firmę Gerlacha.

Zastosowanie instrumentów pozwala na wydajne podniesienie sprawności pracy tak pod względem stopnia dokładności, jak i szybkości wykonania.

3. Dla pełności obrazu architektury polskiej nie można pominąć polichromicznego wyposażenia budowli. Zorganizowana w Zakładzie Sekcja Inwentaryzacji Malarskiej, pozostająca pod kierownictwem p. Daukszy i zatrudniająca zarówno słuchaczy Wydziału architektury, jak i Warszaw-

osiedli, a zwłaszcza miast polskich, spowodowała utworzenie odrębnej Sekcji Urbanistycznej. Przy jej organizacji czynny jest st. asystent arch. Kunciewicz. Sekcja kładzie podwaliny pod gruntowne studjum organizmów miejskich, gromadząc archiwum planów sporządzonych dawniej lub mierzonych obecnie, uwzględniając wszelkie prace regulacyjne. Przystąpiono również do prac ściśle naukowych, czy to poddając analizie porównawczej plany miast lub ich dzielnic z różnych lat, czy też przygotowując opracowania historii rozwoju danego osiedla.

5. Materiał gromadzony przez wymienione sekcje, podlega przede wszystkim opracowaniu na użytek katedry Architektury Polskiej. Zakład przygotowuje tablice wykładowe, odbitki fotograficzne i modele które daleko lepiej nieraz, niż opis, zapoznają słuchaczy z przedmiotem studjów.

Modele wykonywane są przez pracowników Zakładu z drzewa, o ile chodzi o przedstawienie

konstrukcyj drewnianych, oraz w gipsie – gdy chodzi o bryłę całego budynku murowanego.

Ponadto gromadzone są w Zakładzie również i fragmenty oryginalne, przeważnie pochodzące ze zrujnowanych budowli.

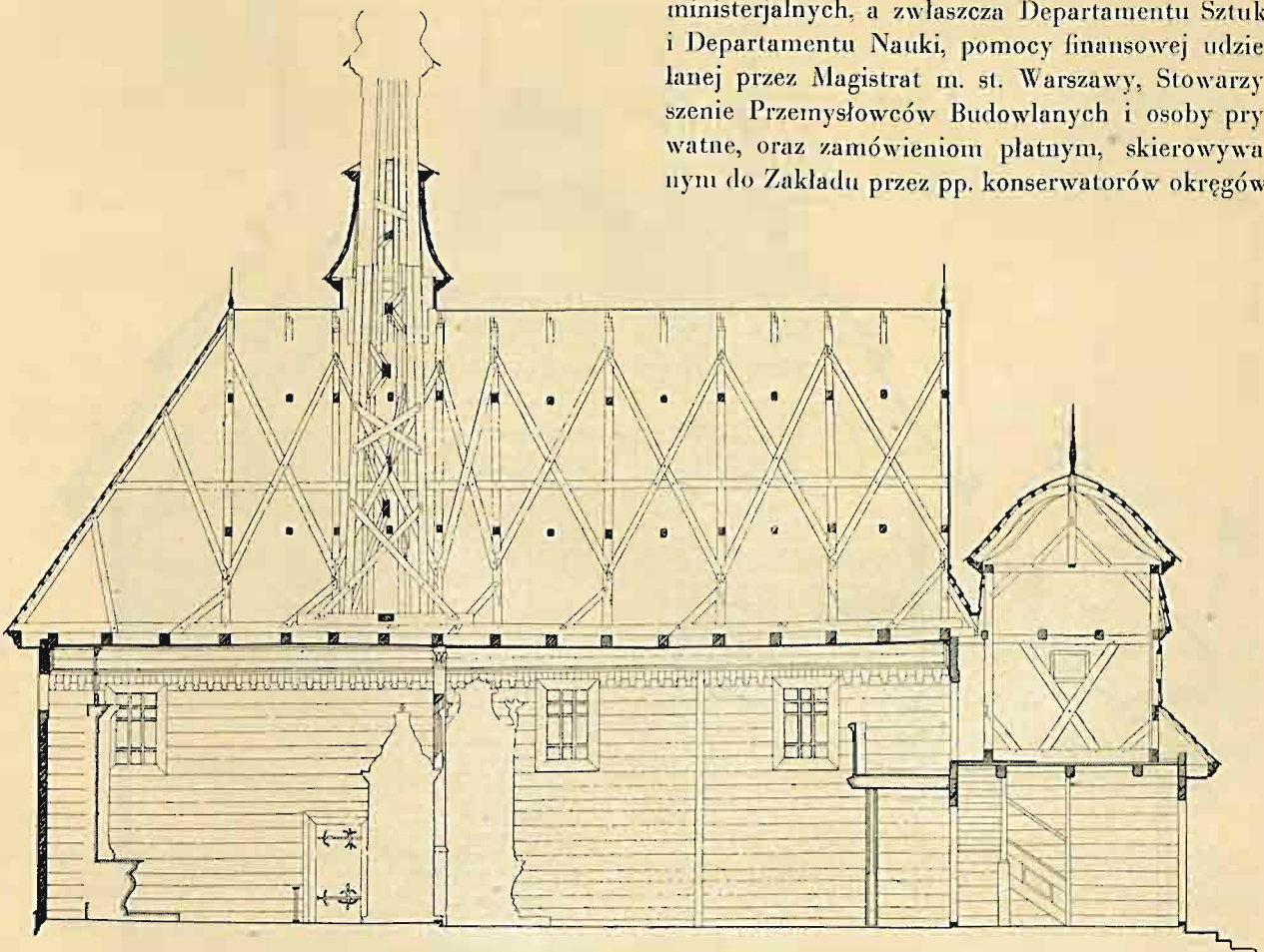
6. Nie mniej ważne jest zapoczątkowanie Muzeum Odlewów fragmentów architektonicznych i rzeźby, którego znaczenie naukowe i pedagogiczne oddawna było uznawane przez miarodajne czynniki naukowe. Połączone usiłowania Zakładu Architektury Polskiej i Zakładu Rzeźby przy poparciu Departamentu Sztuki M. W. R. i O. P. pozwoliły na zapoczątkowanie tej instytucji.

7. Każda pracownia naukowa wtedy dopiero uważa zadanie swe za wypełnione, gdy zgromadziwszy materiał źródłowy i opracowawszy go naukowo, odda społeczeństwu w postaci publikacji. Zakład Architektury Polskiej wiele czyni starań w kierunku wytworzenia właściwego środowiska naukowego, którego dotychczas w tym dziale nauki Warszawa nie posiadała; stara się przyciągnąć do wspólnego warsztatu pracy badaczy z pośród starszego pokolenia, wytworzyć ich z młodszych architektów, zwłaszcza kończących studia na Wy-

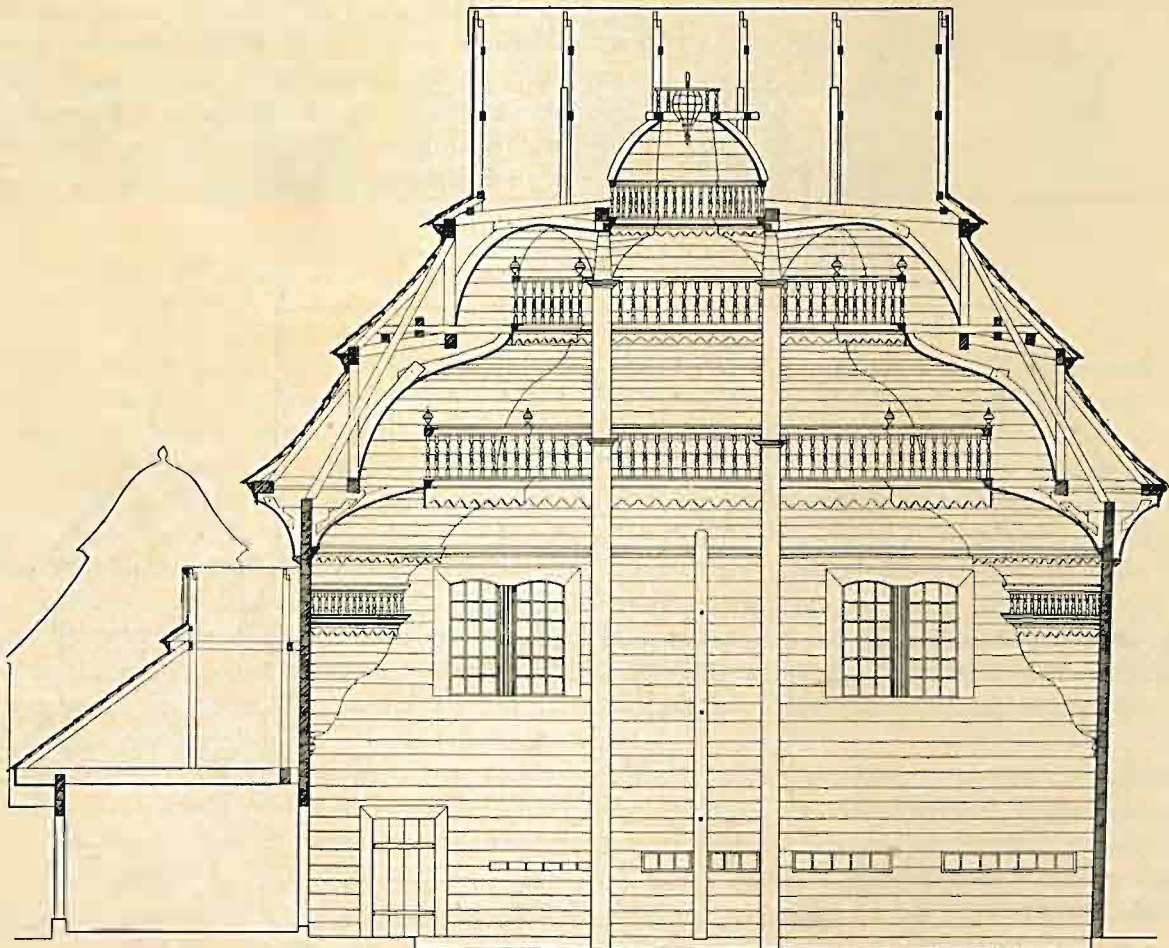
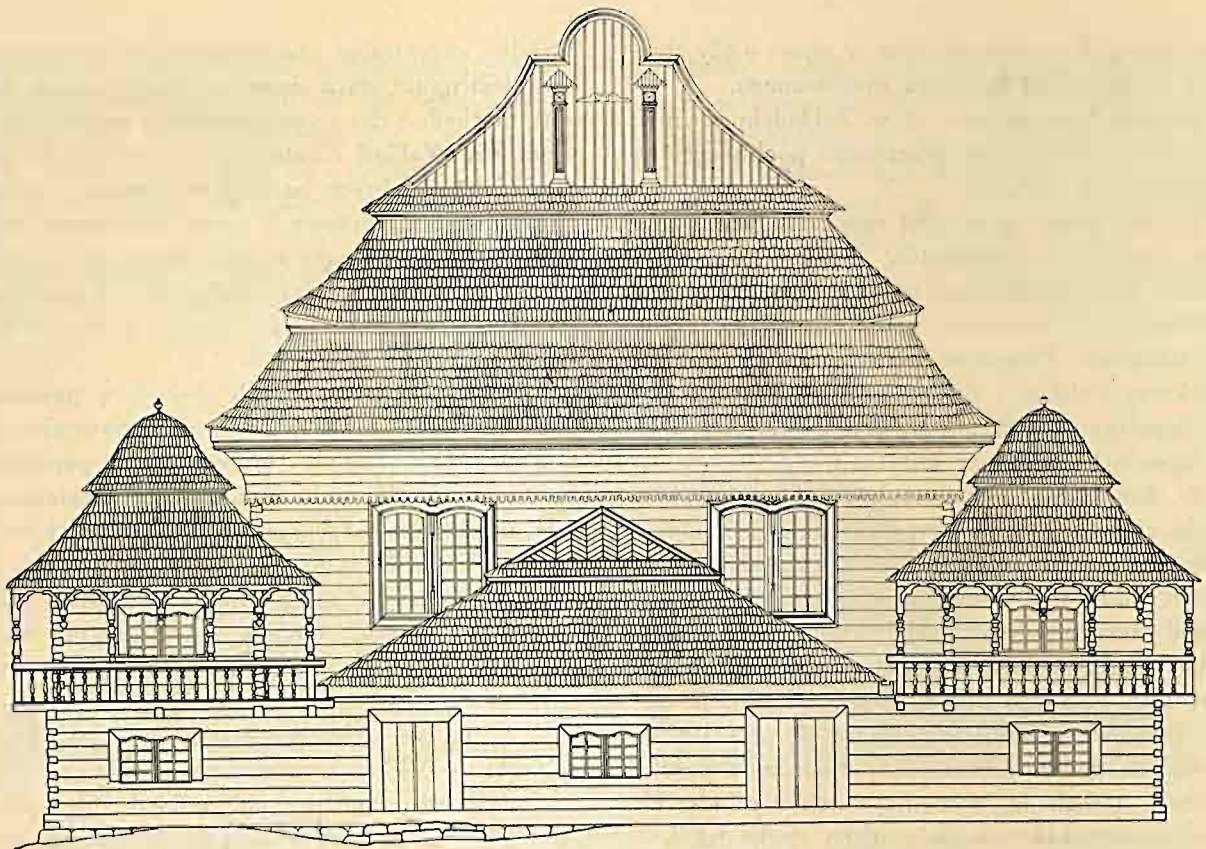
dziale; zapraszając rzeczoznawców pokrewnych dziedzin nauki, stara się wytworzyć łączność pracy tak niezbędną dla wszechstronnego omówienia zagadnień. Zakład często daje inicjatywę do podjęcia samodzielnych badań i wspomaga w przygotowaniu prac naukowych przez dostarczenie źródeł i zapewnienie pomocy w inwentaryzowaniu i opracowaniu graficznym materiałów, to też spodziewać się należy zgłoszenia jeszcze w roku bieżącym kilku rozpraw doktorskich.

Zakład jest już w chwili obecnej w posiadaniu materiału przygotowanego do opublikowania i przy zapewnionej pomocy finansowej Departamentu Nauki M. W. R. i O. P. wydawnictwa Zakładu niewątpliwie ukażą się jeszcze w roku bieżącym: pierwszy tom Biblioteki Zakładu Architektury Polskiej, zawierający pracę st. asystenta arch. L. Niemojewskiego, pod tytułem: «Architektura wnętrz Stanisława Augusta» w ciągu miesiąca opuści prasę drukarską.

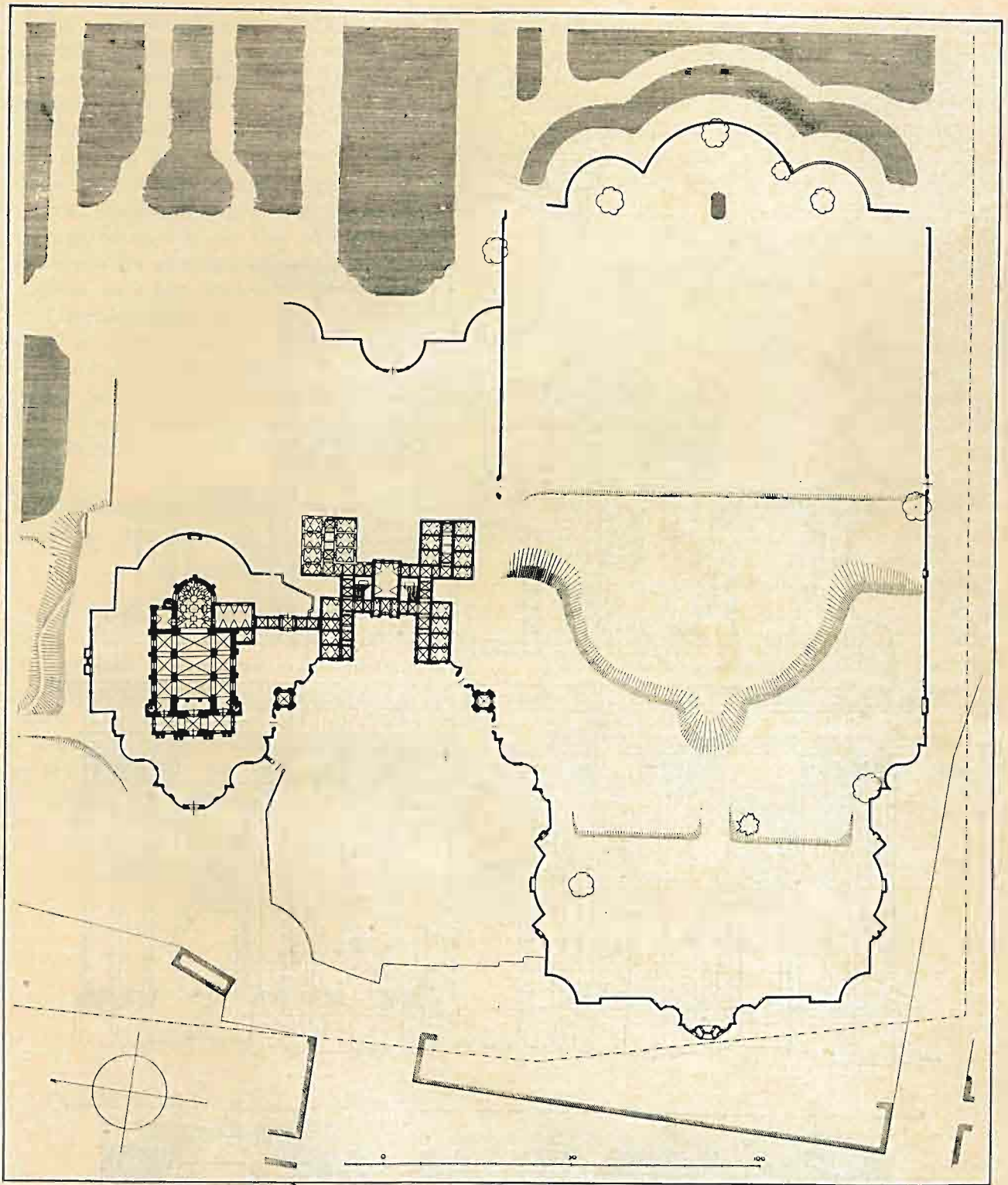
8. Ta wielostronna działalność Zakładu Architektury Polskiej, wymagająca zatrudnienia znacznej ilości sił pomocniczych i nakładu pieniężnego, umożliwiona jest dzięki przychylnemu stanowisku Rady Wydziału i Senatu Akademickiego, władz ministerjalnych, a zwłaszcza Departamentu Sztuki i Departamentu Nauki, pomocy finansowej udzielanej przez Magistrat m. st. Warszawy, Stowarzyszenie Przemysłowców Budowlanych i osoby prywatne, oraz zamówieniom płatnym, skierowywanym do Zakładu przez pp. konserwatorów okręgów:

Przekrój wzdłużny kościoła drewnianego w Łęgonicach nad Pilicą.
Coupe longitudinale de l'église en bois à Łęgonice au bord de la Pilica.

Elewacja przednia i przekrój wzdłużny synagogi drewnianej w Wołpie (woj. Białostockie).
 Façade et coupe longitudinale de la synagogue de bois à Wołpia (voïévodie de Białystok).

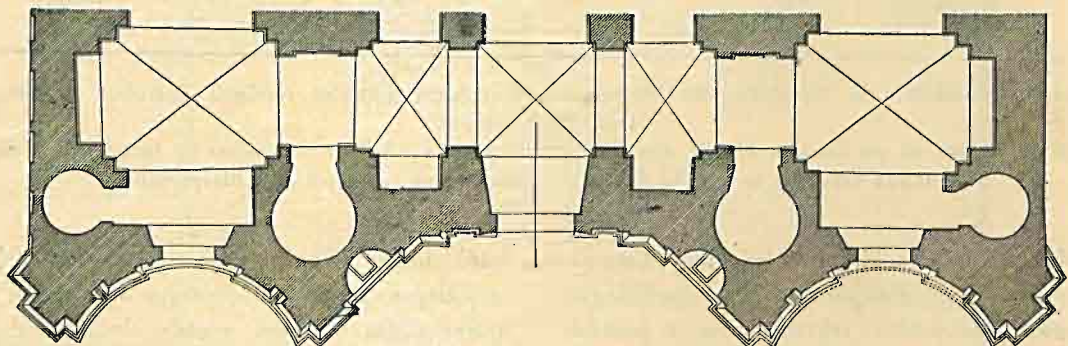
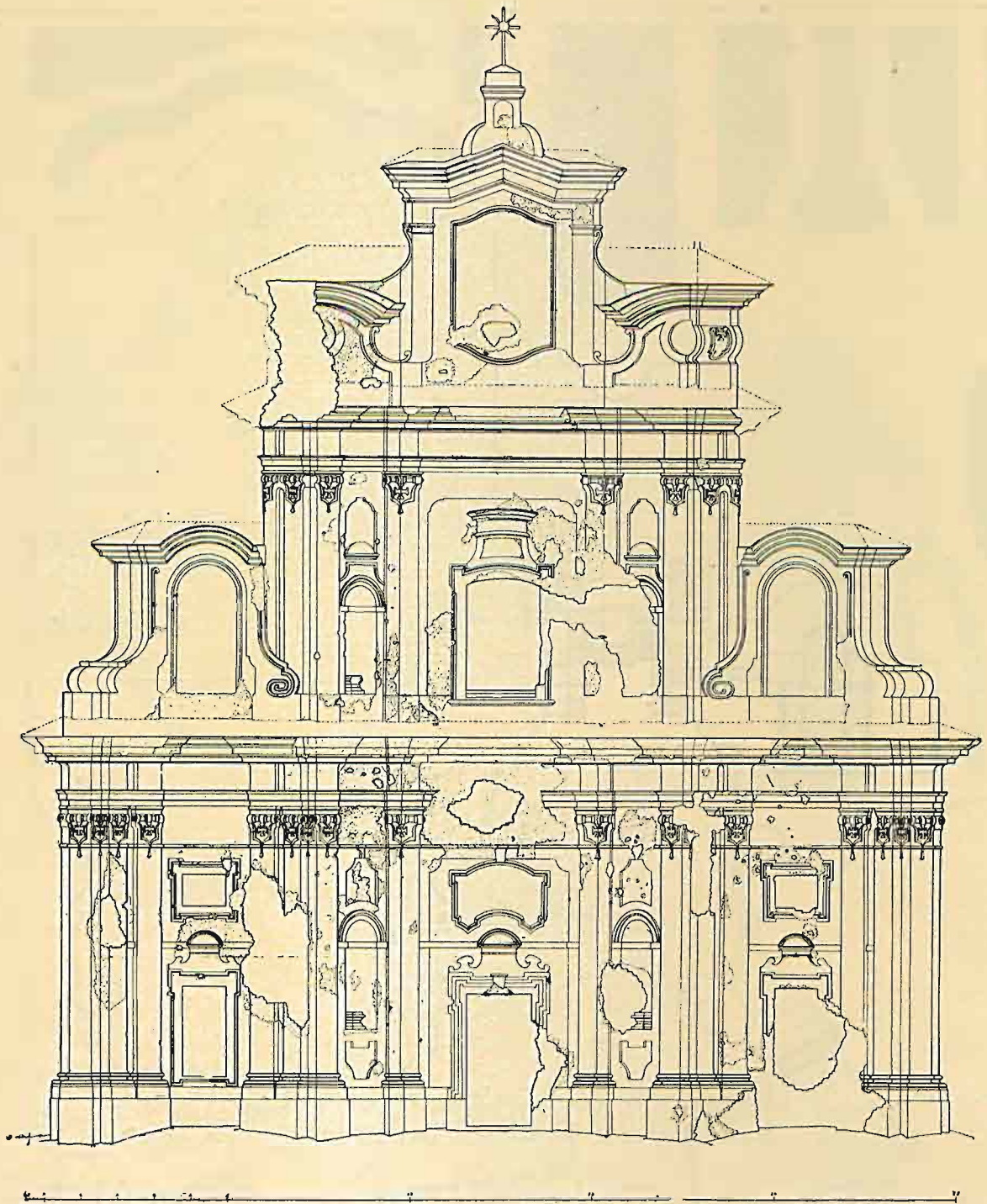
Plan sytuacyjny kościoła i b. klasztoru OO. Misjonarzy z ogrodem włoskim fundacji Sapiehów w Siemiatyczach (woj. Białostockie).

Plan situatif de l'église et de l'ancien cloître des Pères Missionnaires. Autour de l'église se trouve un jardin de style italien crée par la famille Sapieha à Siemiatycze (voievodie de Białystok).

Warszawskiego, Białostockiego, Lubelskiego, Lwowskiego, Krakowskiego, Poleskiego i Tarnopolskiego.

Ponieważ pracownicy rekrutują się z pośród słuchaczy Wydziału Architektury, znajdują oni w czasie studjów zajęcie fachowe płatne, co rów-

niez należy zapisać na dobro Rzplitej Akademickiej, zważywszy, że sumy wypłacane za prace pomocniczą w ciągu 4 godz. dziennie dają utrzymanie, a rocznie dosięgają znacznej wysokości np. w roku 1925 – 35.000 zł.

Elewacja przednia z odnośnym planem kościoła, dawniej Zgromadzenia OO. Dominikanów w Czartorysku nad Styrem.
 Façade et plan de l'église auparavant couvent des Pères Dominicains à Czartorysk. au bord du Styr.

Le cours d'Architecture Polonaise est, divisé en deux parties: la première, au deuxième semestre des études de l'Ecole Polytechnique, est consacrée aux études de l'Architecture rurale et particulièrement des constructions en bois; — la deuxième, au sixième et septième semestre, concerne l'architecture monumentale polonaise.

Aux études théoriques se superposent des travaux pratiques, à savoir: l'inventarisation des constructions des campagnes et des relevés des monuments avec leur analyse Architecturale.

L'inventarisation est opérée d'après un questionnaire et sous le contrôle d'un instructeur, ainsi, en outre du profit immédiat de l'étudiant, l'on obtient un riche aperçu sur ce qui se trouve dans le pays, et les matériaux rassemblés sont soumis dans la suite aux études d'un spécialiste.

Exemples des travaux d'inventarisation dans le domaine de l'architecture monumentale.

Les travaux exécutés sont conduits spécialement au point de vue des relevés métriques de l'état existant, ils n'ont point la prétention d'épuiser le sujet étudié dans toute son étendue, et les dessins obtenus sont avant tout une contribution à l'étude des modes de bâtir. Souvent ces travaux se font remarquer par de grandes qualités, ce, qui permet de les classer aux archives des documents de l'Ecole. Le programme est établi par

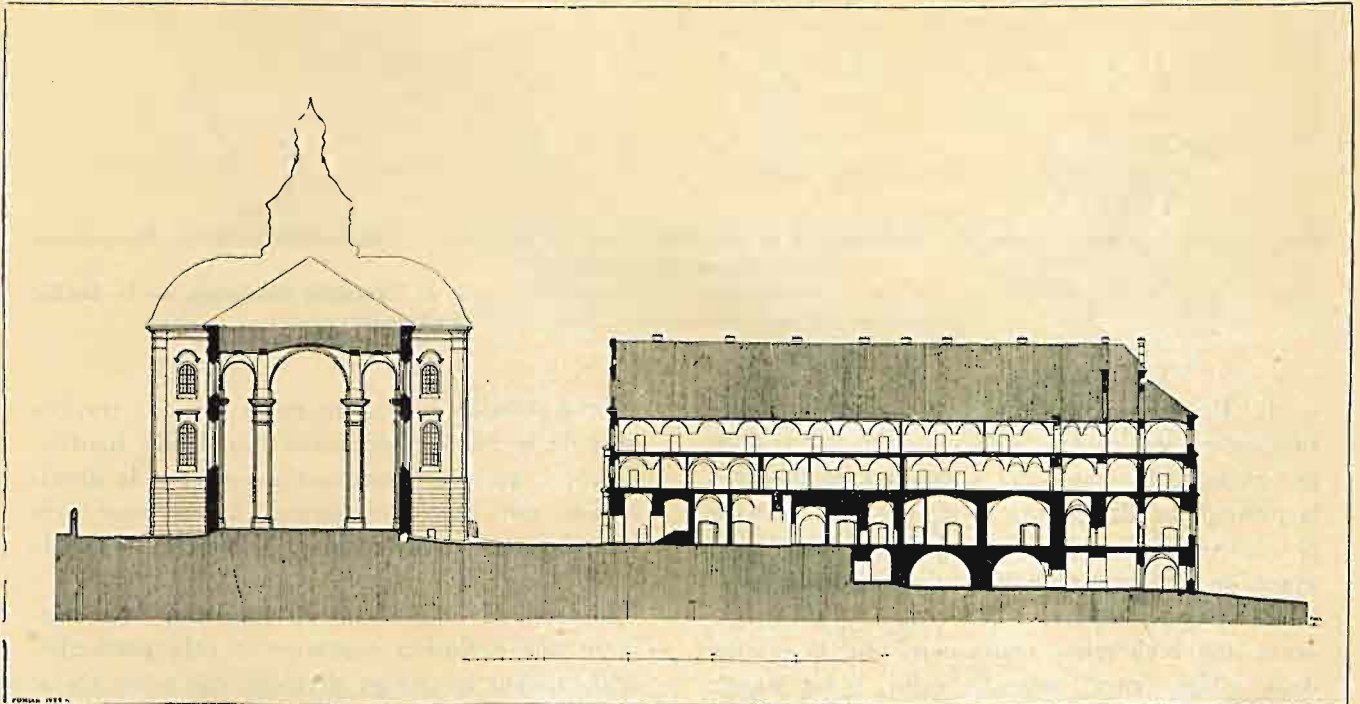
le Directeur des cours. Celui-ci tâche de diminuer au minimum tout travail mécanique, reportant toute l'attention sur les projections les plus intéressantes faites souvent à des échelles différentes ainsi que sur les détails les plus caractéristiques.

La connaissance de l'Architecture populaire de la Pologne et de son Architecture Monumentale est encore insuffisante à l'heure présente. Au temps où la Pologne n'était point libre, tous travaux d'inventarisation étaient extrêmement difficiles, sinon impossibles, et ce qui a été exécuté pendant ces temps n'est pas toujours au niveau voulu des exigences de la science moderne. Après libération, l'intéressement des savants étrangers diminua dans le domaine qui nous occupe dans le présent exposé, la science polonaise doit dès lors pourvoir seule aux fins voulues. C'est pourquoi c'est un devoir pour l'honneur de la Pologne à ce que ces études atteignent un haut niveau nécessaire, et ce devoir est assumé par l'Ecole Polytechnique de Varsovie. La chaire ayant trait à ces travaux est d'ailleurs unique en Pologne.

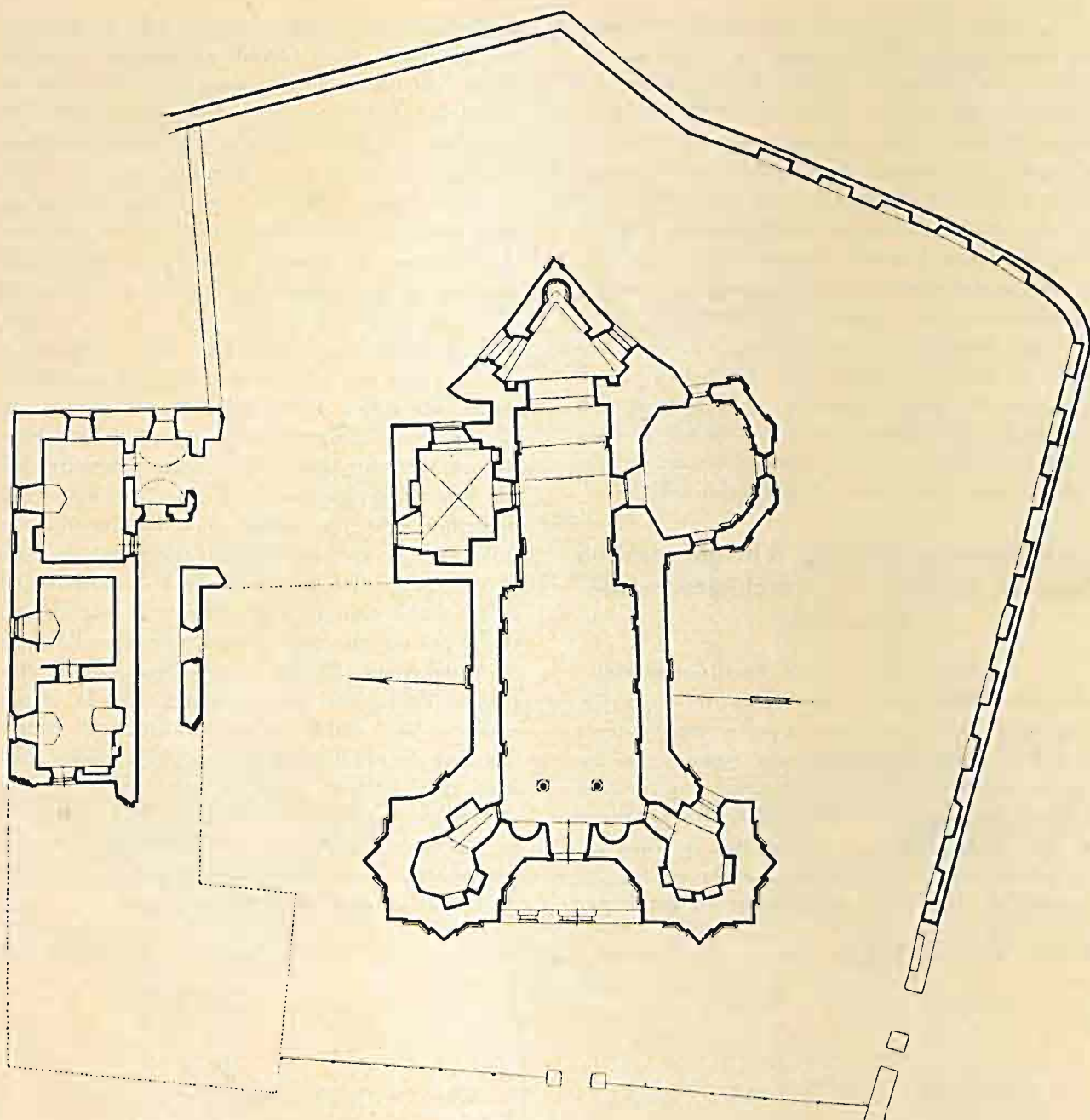
L'atelier dit «Etablissement d'Etudes de l'Architecture Polonaise» est un annexe de la chaire susdite. Cet établissement constitue le centre d'études scientifiques dont l'ensemble donne une base très sérieuse pour connaître tout ce qui s'est passé, ou bien se passe en Architecture sur les terres de la Pologne. Ses buts sont formulés exactement par un règlement adopté par le Sénat de l'Ecole en date du 8/III/1922.

KOŚCIÓŁ I KOLEGIUM OO. JEZUITÓW W PIŃSKU

PRZEKRÓJ SKALA 1:200

Przekrój przez kościół i zabudowania klasztorne Zgromadzenia OO. Jezuitów w Pińsku.
Coupe de l'église et des bâtiments attenants de la Congrégation des Pères Jésuites à Pińsk.

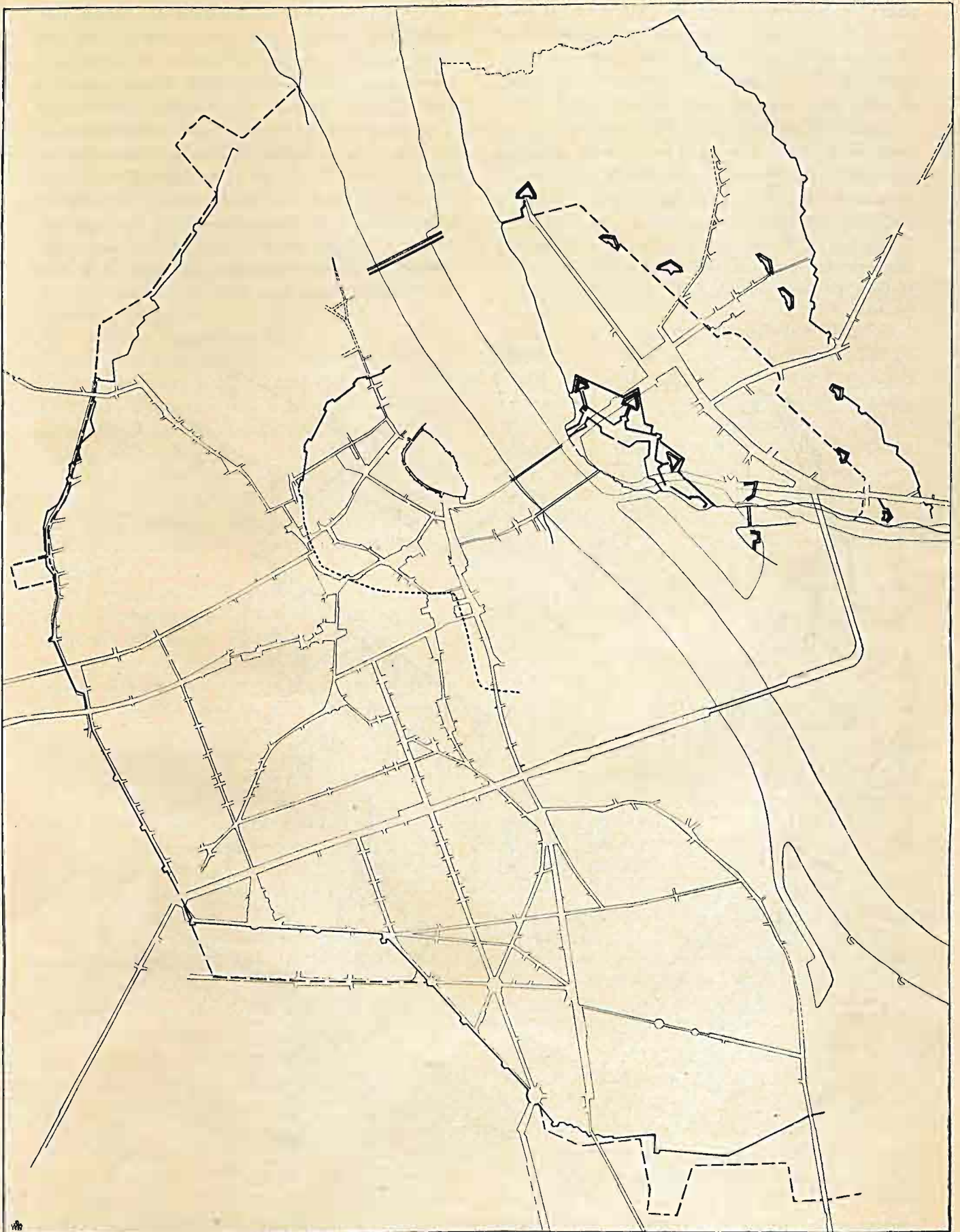
Plan kościoła b. Zgromadzenia OO. Dominikanów w Sidorowie (woj. Tarnopolskie), fundacji Kalinowskich. Kompozycja osnuta na rysunku herbowym.

Plan de l'église, ancien Convent des Pères Dominicains à Sidorów (voïevodie de Tarnopol) fondation de la famille Kalinowski. Composé d'après le dessin des armoiries.

1. En ce qui concerne l'art architectural des campagnes, les travaux sont conduits par régions par exemple les bases des Carpathes, le Podhale, la principauté de Łowicz, la région dite des Kurpie. L'attention est toujours portée sur les régions ayant un caractère bien déterminé et particulier et là où l'on peut espérer trouver des types intéressants. Les recherches concernent tout la totalité d'un village rural, comme celui d'une ferme séparée, ou bien l'étude d'une maison ou d'une construction particulière, voir même des détails

de construction. Dans le cours de ces travaux plus d'une fois l'on découvrit des détails inattendus, qui, par leur construction ou par la distribution des lieux, remontent à un passé très lointain, au commencement de l'art primitif de la charpenterie.

Le monde du bâtiment subit incontestablement une évolution continue et cela particulièrement dans les temps derniers, car notre vie se transforme rapidement. La culture internationale pénètre dans les coins des plus reculés de notre

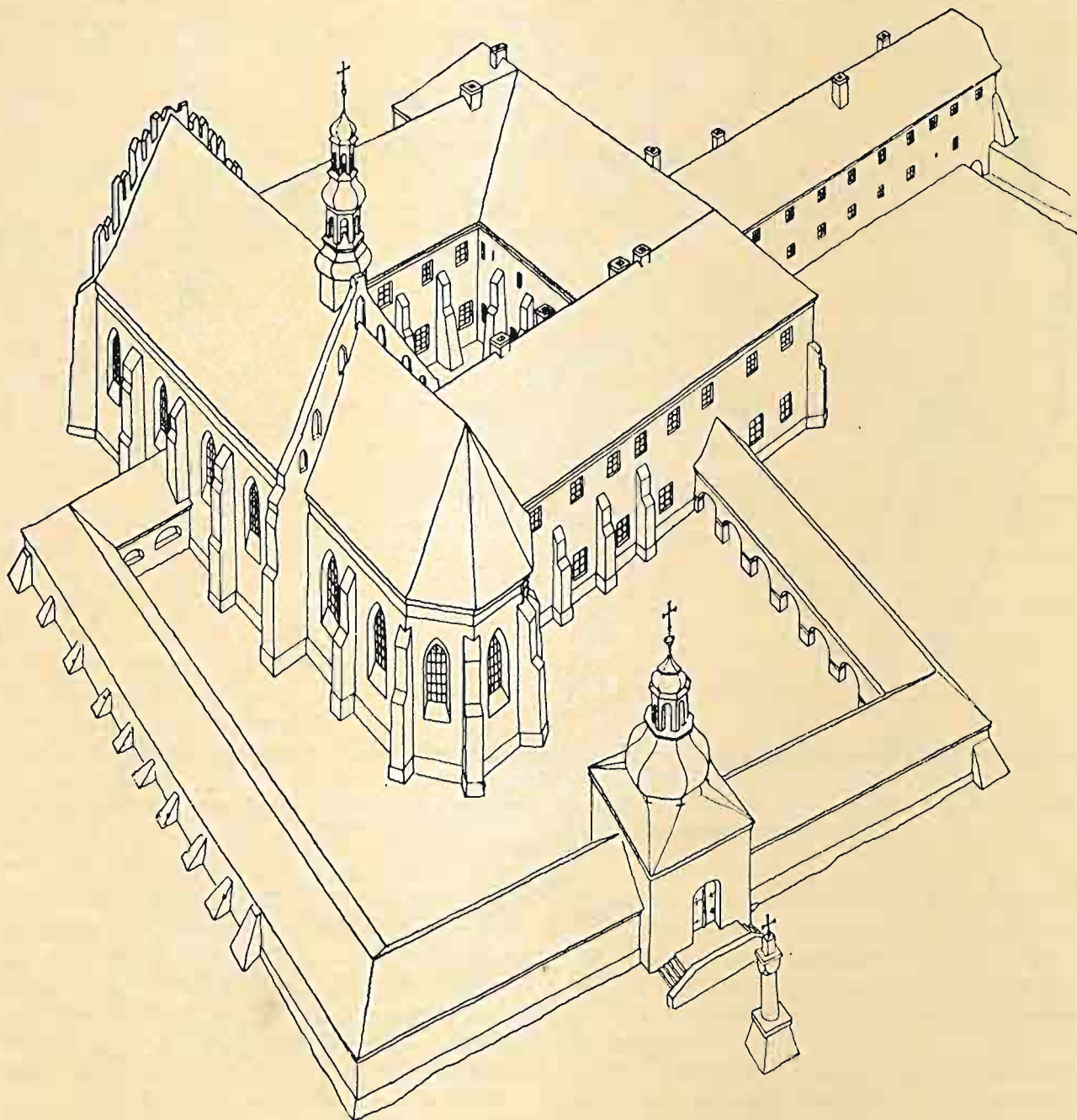

Zarysy fortyfikacji Warszawy w różnych epokach.
Tracé des fortifications de Varsovie à diverses époques.

pays, les derniers vestiges de l'art de bâtir propre à nos campagnes disparaît rapidement, c'est donc un devoir patriotique du moment que de rassembler les matériaux qui nous permettront de connaître quel fut notre aspect passé.

La charpenterie monumentale passée constitue pour nous un souci tout particulier, c'est pourquoi nous ramassons avec un grand zèle toute documentation ayant trait à nos vieilles églises en bois, tant catholiques que celles chrétiennes du rite oriental, à nos synagogues, à nos maisons seigneuriales, aux magasins à blé, qui constituent la fleur de notre art de bâtir familial.

2. L'étude et la mensuration des édifices monumentaux se fait avec l'idée d'une meilleure connaissance de l'art à travers ses différentes époques et aussi pour étudier toutes questions qui jusqu'à présent n'ont point été éclaircies. Ces deux problèmes sont menés de front et sont répartis uniformément sur l'ensemble de tout ce que notre art peut offrir d'intéressant. A titre d'exemple nous pouvons citer le problème des Eglises de la Renaissance dites du style baroque. L'établissement a entrepris en particulier l'étude des dites Eglises dans la région de Lublin et le travail analytique qui les concerne est en

Widok z lotu ptaka na zespół zabudowań klasztornych OO. Bernardynów w Kazimierzu Słupskim (woj. Łódzkie).
Vue à vol d'oiseau de l'ensemble des bâtiments du convent des Pères Bernardins à Kazimierz Słupski (voïevodie de Łódź).

voie d'achèvement. De même l'établissement s'est intéressé dernièrement à une région presque ignorée, savoir notre Art Militaire Architectural. Les travaux y ayant trait sont entrepris déjà.

L'établissement a particulièrement en vue l'inventarisation de tout monument historique ou de valeur artistique dont est projetée une transformation quelconque ou une restauration, voir même des travaux d'entretien qui peuvent en quelque point changer l'aspect primitif. Ces travaux se font soit de la propre initiative de l'établissement, soit sur demande des conservateurs des dits monuments, soit sur celle des diverses institutions ou personnes privées intéressées. C'est en vue de ces travaux que l'établissement possède un service tout organisé et dirigé par un spécialiste, le professeur adjoint, l'Architecte M. Georges Raczyński. Ce service possède des instruments de mensuration spéciaux entre autres il est muni d'un photogrammètre construit sur les indications de ce même professeur par la maison d'instruments de précision de M. Gerlach. L'adaptation de cet outillage spécial permet de faire des relevés très rapidement et avec une très grande précision.

3. Pour compléter l'ensemble de ces travaux il a été indispensable de penser à l'art de la polichromie adapté aux monuments du passé. C'est en vue de cela que l'établissement possède une section des relevés picturaux qui reste sous la direction de M. Dauksza. Cette section occupe tant les étudiants de la section d'Architecture de Polytechnique que ceux de l'école des Beaux-Arts de Varsovie et a pour but de donner actuellement une bonne image des principales étapes historiques de l'art de la polichromie des monuments. En particulier la section étendra ses soins sur tous bâtiment menacé de ruine, afin de diminuer le dommage dû à la disparition de ces vestiges du passé.

4. Les travaux en cours concernant l'histoire ainsi que l'état actuel de nos centres urbains a conduit l'établissement à la nécessité de créer une section spéciale d'Urbanisme. Cette section est sous la direction de M. Kuncewicz, elle a pour but l'étude de tout organisme des villes et ramasse des matériaux concernant tant le passé que les régulations présentes. Les travaux entrepris ont un caractère scientifique, car ils donnent une analyse parallèle du développement de diverses de nos villes ainsi que de leurs quartiers différents. C'est ainsi que s'amasse la documentation de l'histoire de nos villes.

5. Les travaux accumulés par les différentes sections ont pour but d'alimenter la documenta-

tion du cours de l'Architecture de la Pologne. L'établissement apprête des tableaux de cours, des documents photographiques, des modèles, qui mieux qu'un cours oral, fixent les leçons dans la mémoire des étudiants.

Les modèles sont faits par les travailleurs de l'atelier en bois pour toutes constructions de charpenterie, soit en plâtre pour les bâtiments massifs.

En outre l'établissement ramasse des fragments originaux provenant principalement des monuments tombant en ruine.

6. L'établissement a commencé la création d'un Musée des moulages des fragments d'Architecture et de sculpture. La nécessité d'un pareil Musée a été ressentie depuis longtemps par diverses institutions des sciences. C'est pourquoi l'établissement, d'accord avec la section de sculpture et avec l'aide du Département de l'Art du Ministère de l'Instruction Publique et des Cultes, a pu inaugurer fructueusement ces travaux.

7. Chaque atelier d'études considère sa mission remplie, lorsqu'après avoir ramassé des matériaux et les avoir étudiés, classés, il peut les publier, pour les porter à la connaissance du public. L'établissement a le souci de créer un centre scientifique à Varsovie, ce qui dans cet ordre d'idées n'a point existé jusqu'à présent en notre Ville. En cette vue l'établissement tâche de réunir les travaux des travailleurs anciens afin de former des jeunes travailleurs parmi ceux qui terminent leurs études. L'établissement invite en un travail commun tous autres travailleurs de différentes branches analogues à ses travaux afin de former un tout bien étudié. L'établissement donne souvent l'initiative de diverses recherches que l'on peut confier à des investigateurs particuliers et aide ceux-ci en leur fournissant toute documentation nécessaire et toute aide dans leurs travaux graphiques, c'est pourquoi l'on peut espérer que cette année courante, plusieurs travaux doctorales seront présentés à son approbation.

L'établissement possède actuellement beaucoup de matériaux prêts à être publiés, ce qui avec l'aide financière du Département des sciences du Ministère de l'Instruction Publique et des Cultes sera certainement imprimé dès l'année en cours. Le premier tome de la Bibliothèque de l'établissement concerne les travaux du professeur adjoint, l'Architecte L. Niemojewski et a pour titre: „L'Architecture des intérieurs du temps de Stanislas Auguste”. Ce travail verra jour dans le courant du mois.

8. Cette activité en divers sens de l'établissement, activité qui demande le concours de

nombreux travailleurs, est facilitée par l'aide et l'appui du Conseil de la Section d'Architecture de Polytechnique et par le Sénat de cette même Ecole, par l'aide des ressorts Ministériels et en particulier du Département de l'Art et du Département des Sciences, par l'aide financière de la Ville de Varsovie, par l'aide de l'Association des industriels du bâtiment et de celle des personnes particulières, par des commandes payées, dirigées vers l'établissement par les conservateurs régionaux des monuments historiques, à savoir ceux de Varsovie, de Bialystok, de Lublin, de Lwow, de Cracovie, de la Polesie et de Tarnopol.

Par suite de ce que les travailleurs de l'établissement se recrutent principalement parmi les étudiants de la section d'Architecture de Polytechnique, ceux-ci trouvent dans le cours de leurs études un appui financier, ce qui doit être inscrit également comme bien de la république académique, partant de ce qu'un travail de quatre heures par jour donne à l'étudiant le moyen de pourvoir à tous ses besoins. Les sommes affluantes chaque année sont assez considérables et se chiffrent pour 1925 à la somme de 35.000 zlotys.

Kierownik Zakładu
Architektury Polskiej
Prof. Dr. *Oskar Sosnowski*

R Y S U N E K
O D R Ę C Z N Y

PROF. ZYGMUNT KAMIŃSKI

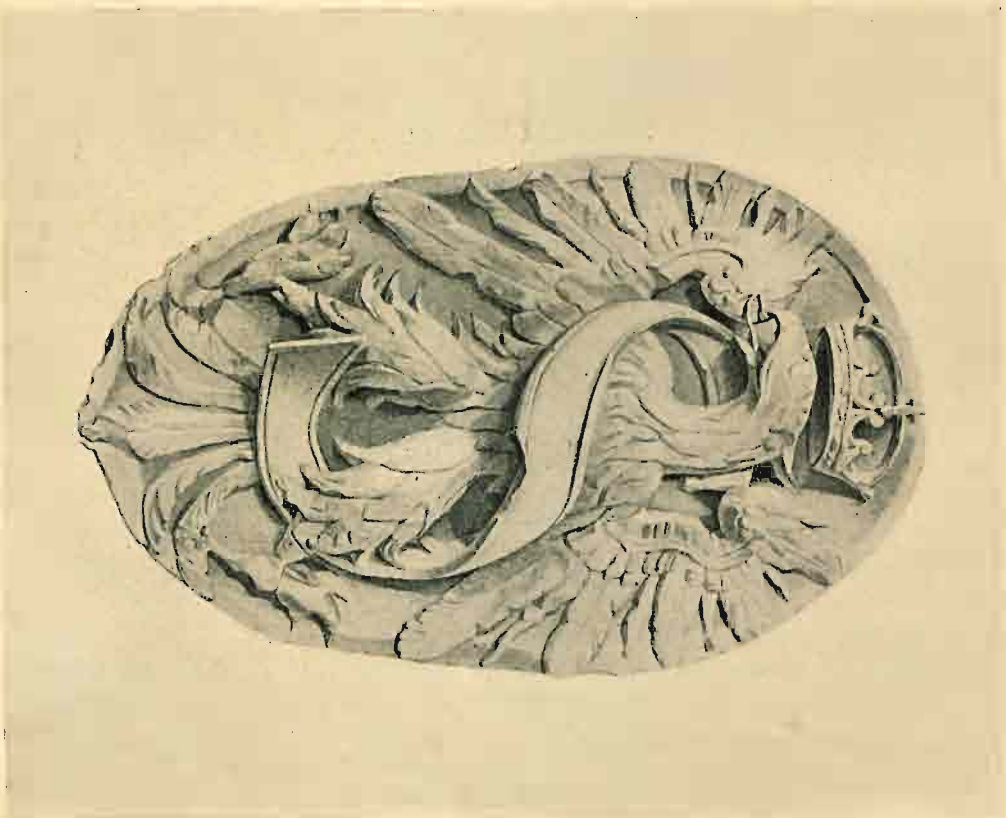
DESSIN À MAIN LEVÉE

PROF. SIGISMOND KAMIŃSKI

1923 r.

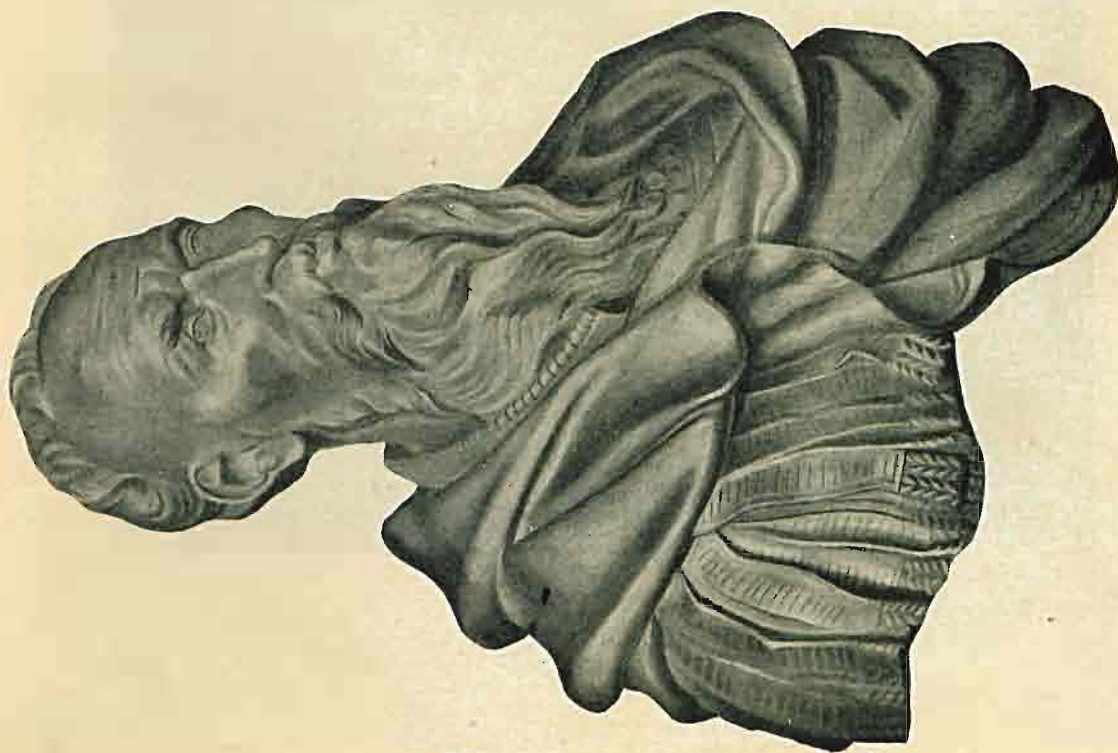
Rysunki z natury (odlewy gipsowe)
Dessins d'après nature (moulages en plâtre)

1925 r.

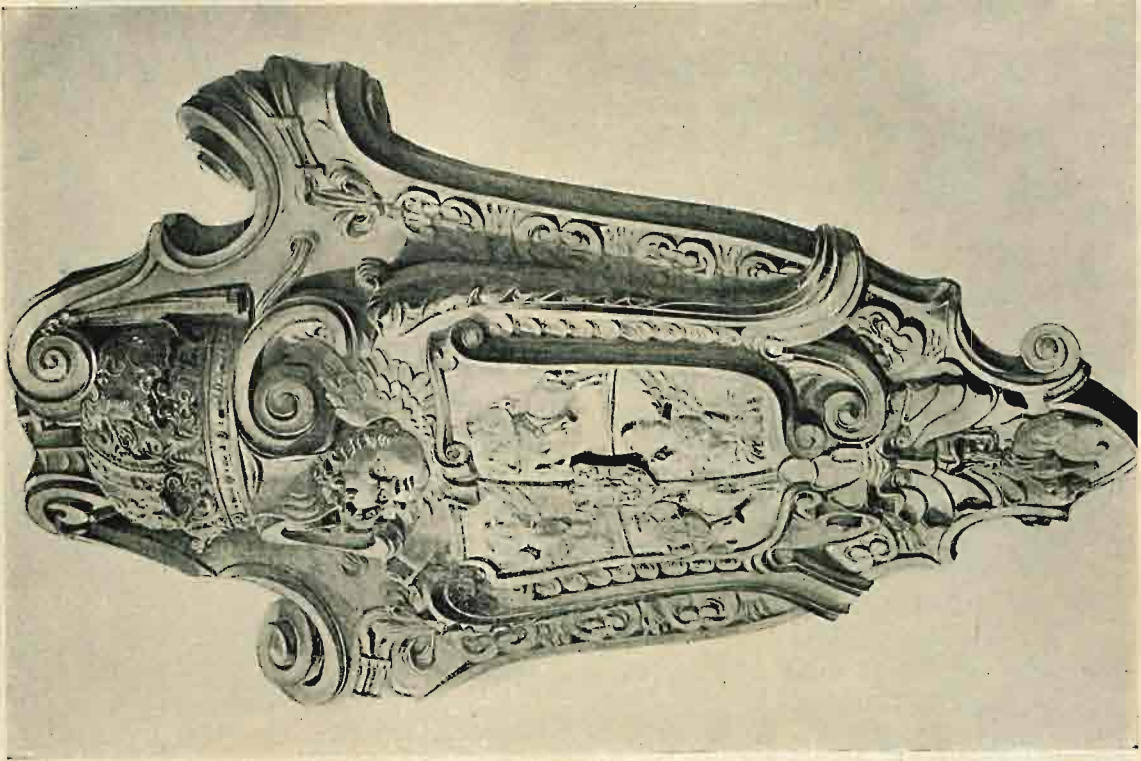
Rys. T. Lipowiec.
1925 r.

Rys. J. Wolski.
1925 r.

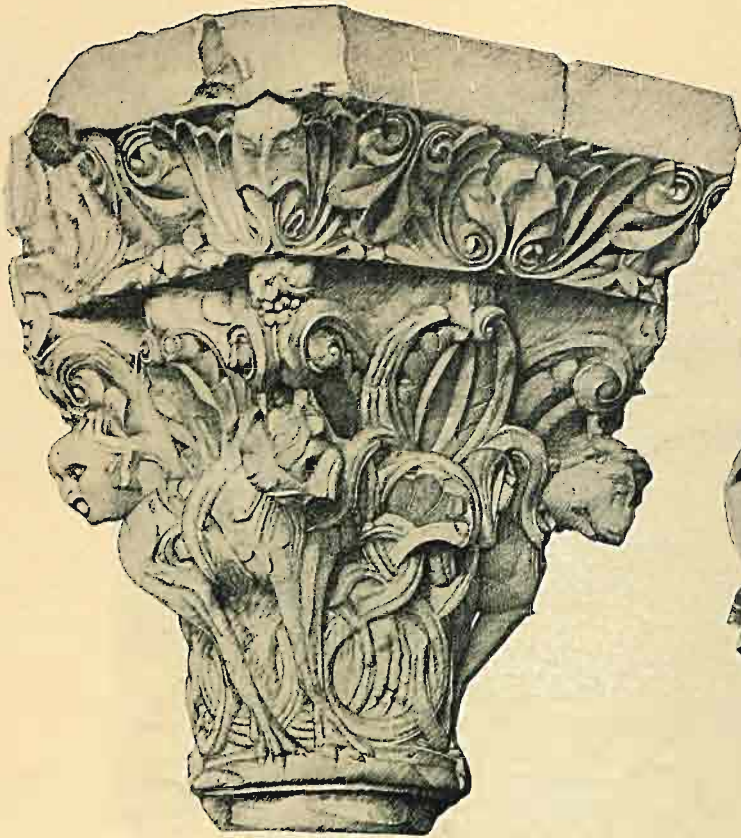
Rys. Cz. Janicki.
1924 r.

1926 г.

1926 г.

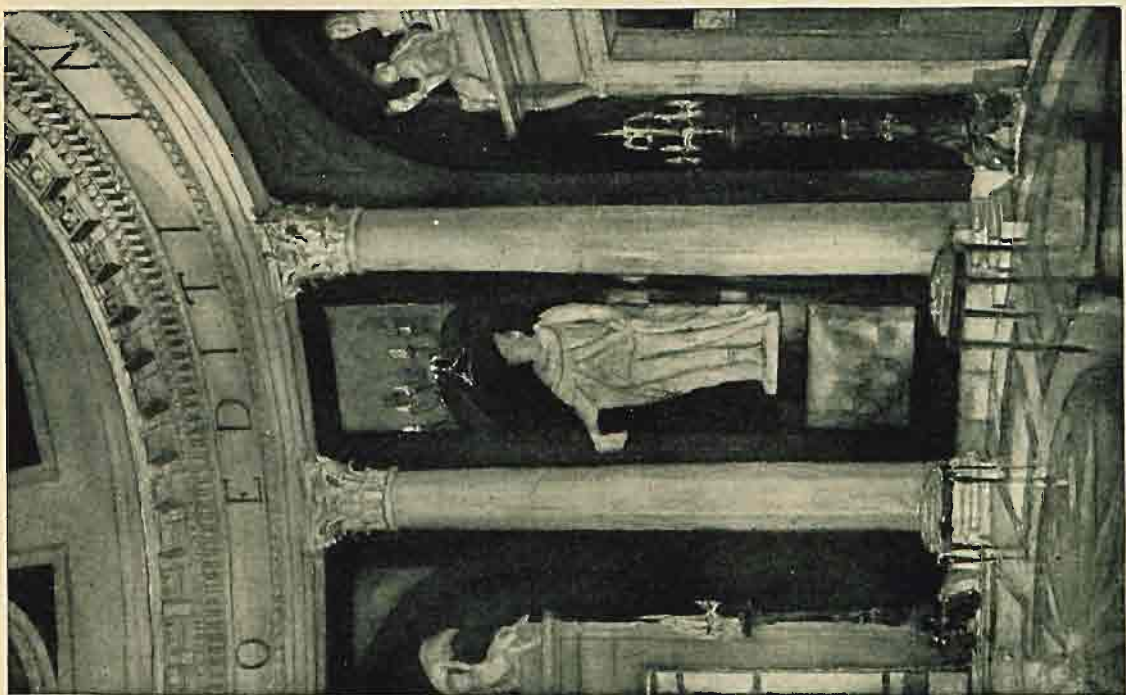
Rys. W. Padlewski
R. 1925.

Rys. J. Wajnert.
R. 1924.

Rys. Z. Berent.
R. 1925.

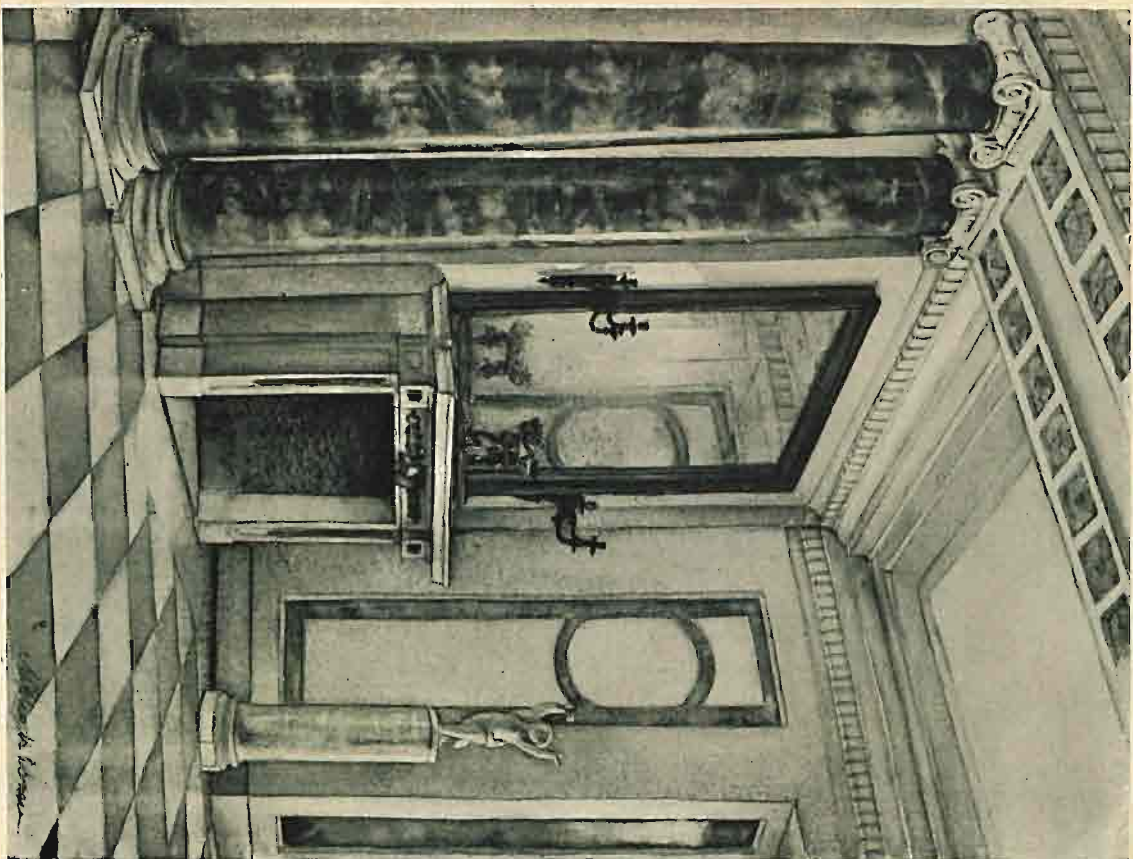

Mal. H. Słupska.
R. 1925.

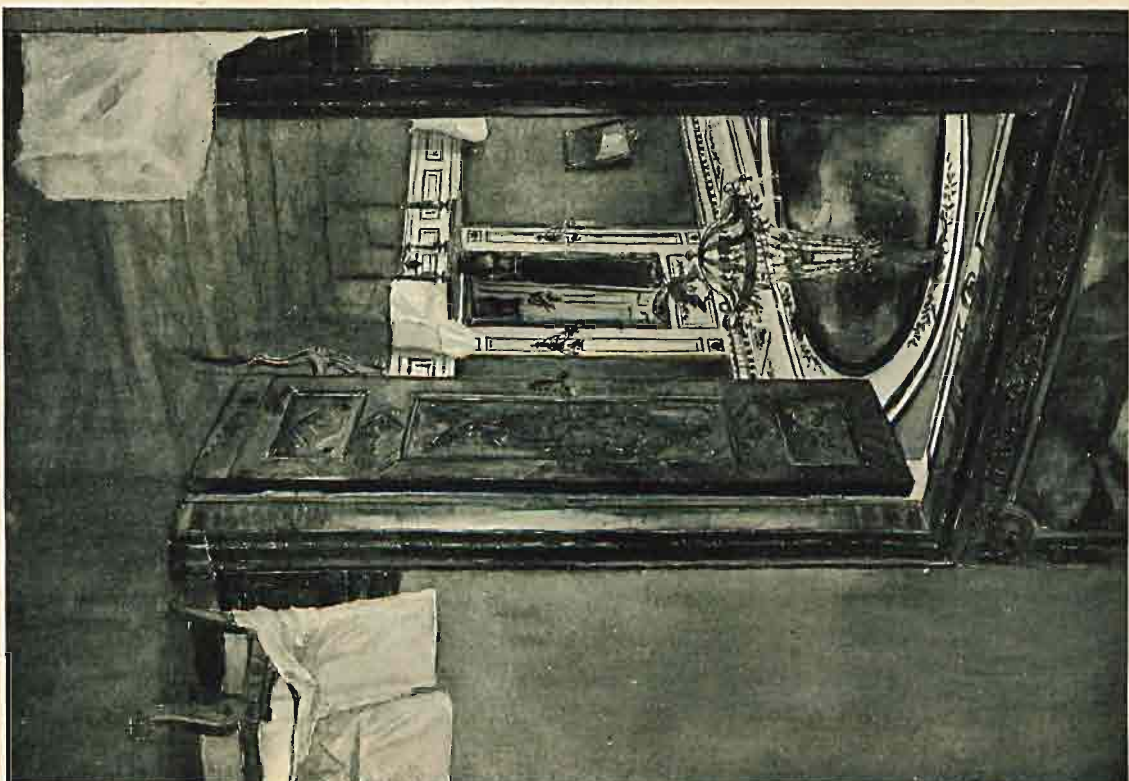

Studja z natury (akwarele).
Etudes d'après nature (Aquarelles).

Mal. J. Łukaszewski.
R. 1926.

Mal. M. Chodźkówna.
R. 1927.

Mal. S. Koziański.
R. 1927.

Studja aktu
z natury.
Rys.
T. Jędrzejewski

Etude d'acte
d'après nature.

Rys. J. Zachwatowicz.
R. 1925.

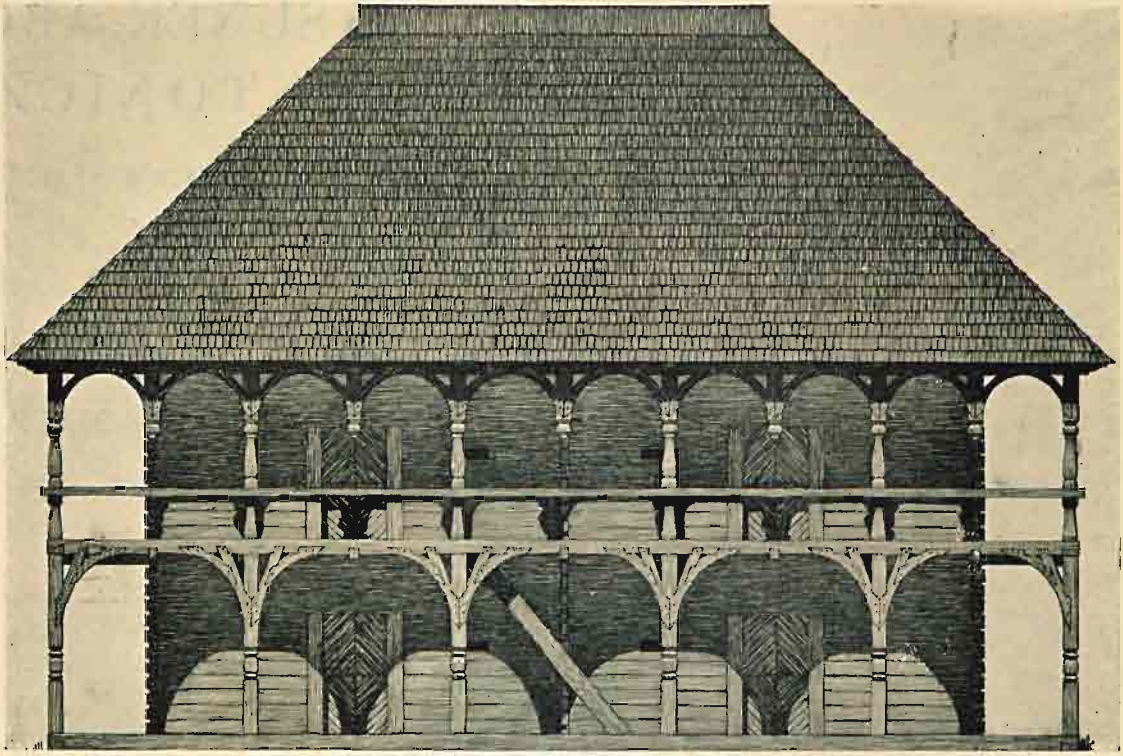

RYSUNEK ARCHI-
TEKTONICZNY

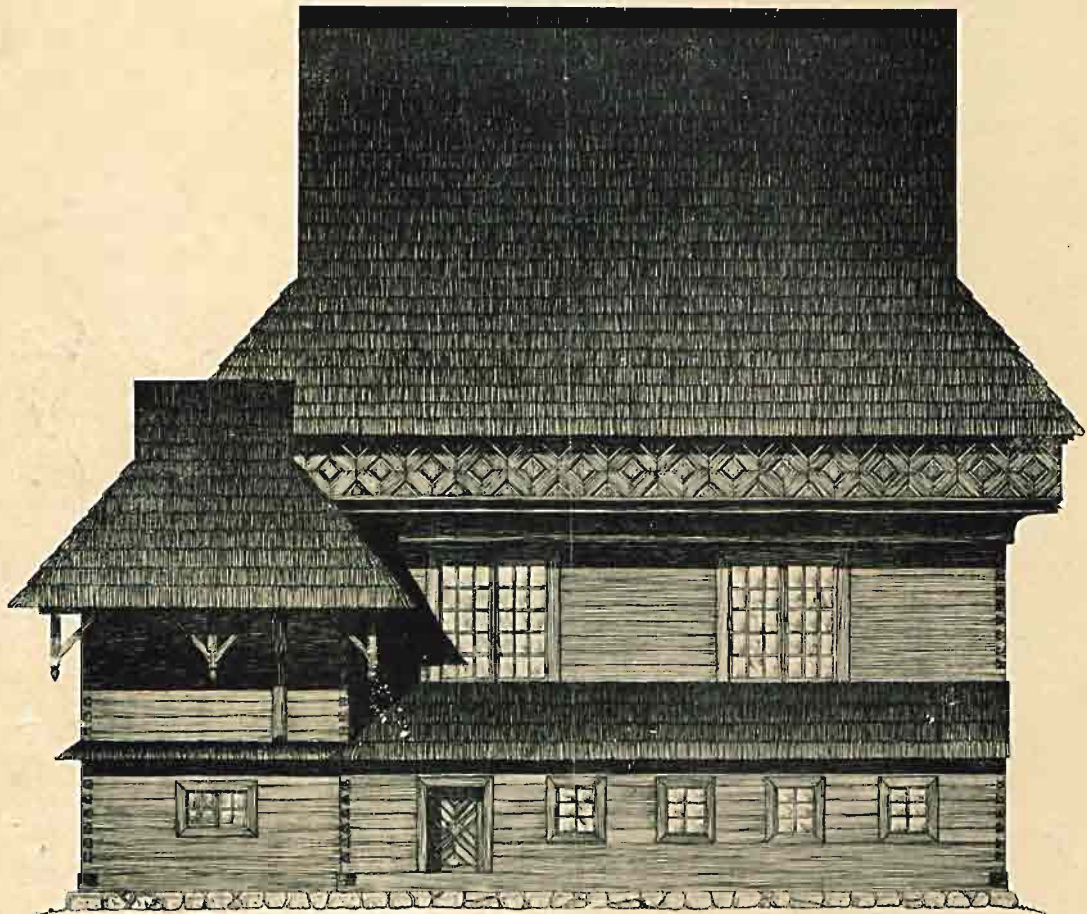
PROF. ZDZISŁAW MACZEŃSKI

D E S S I N
ARCHITECTONIQUE

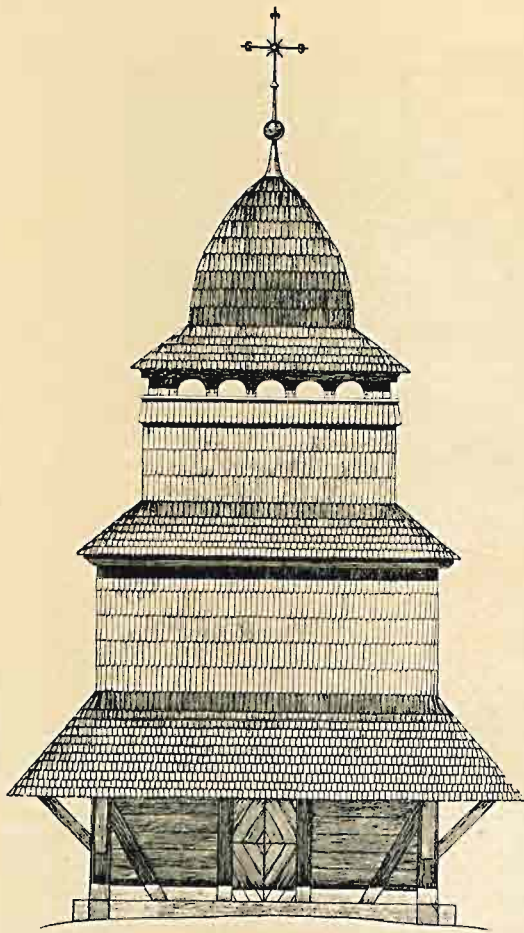
PROF. ZDZISŁAW MACZEŃSKI

Rys. S. Skibniewski.
R. 1923.

Rys. J. Cybulski.
R. 1924.

Rys. S. Gałęzowski.

R. 1925.

Rys. S. Gałęzowski.

R. 1925.

Rys. K. Zalewski.

R. 1926.

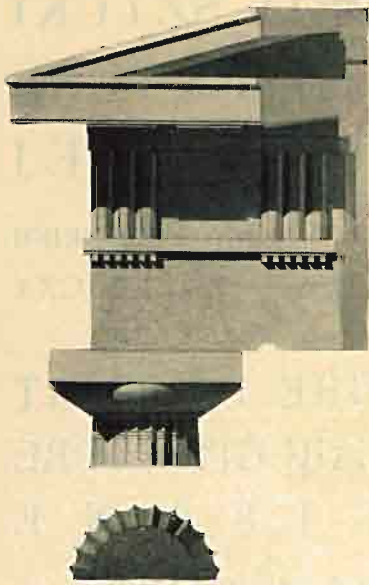

HISTORJA SZTUKI
I ARCHITEKTURY
STAROŻYTNEJ

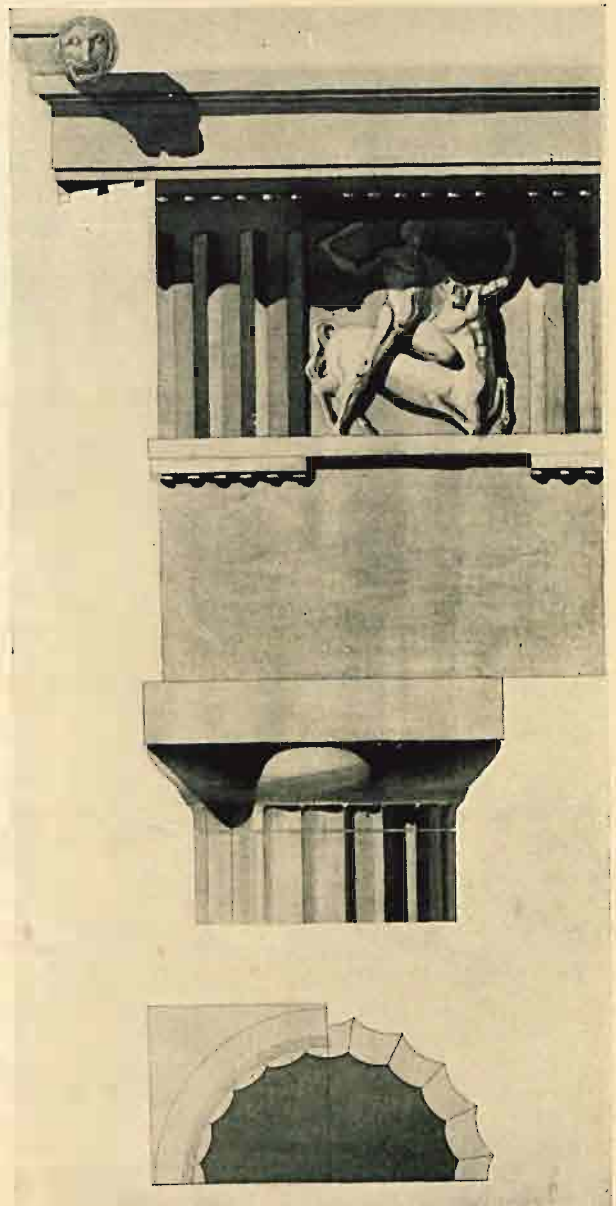
PRACE WYKONANE POD KIERUNKIEM
PROF. MARJANA LALEWICZA

HISTOIRE DE L'ART
ET DE L'ARCHITECTURE
A N C I E N N E

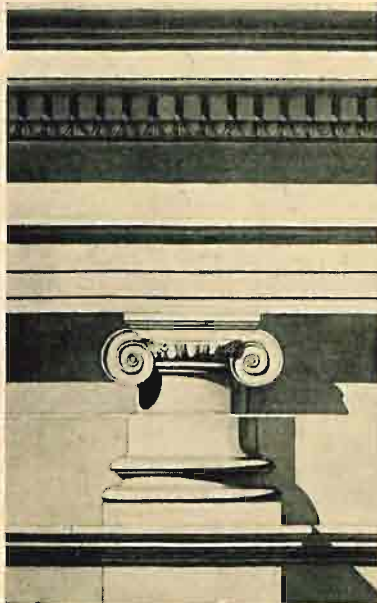
TRAVAUX EXÉCUTÉS SOUS
LA DIRECTION DU
PROF. MARIE LALEWICZ

Stanisław Małkiewicz.
 Świątynia Posejdona w Pestum.
 Temple de Poseydon à Pestum.

Stefan Sykut. Parthenon.

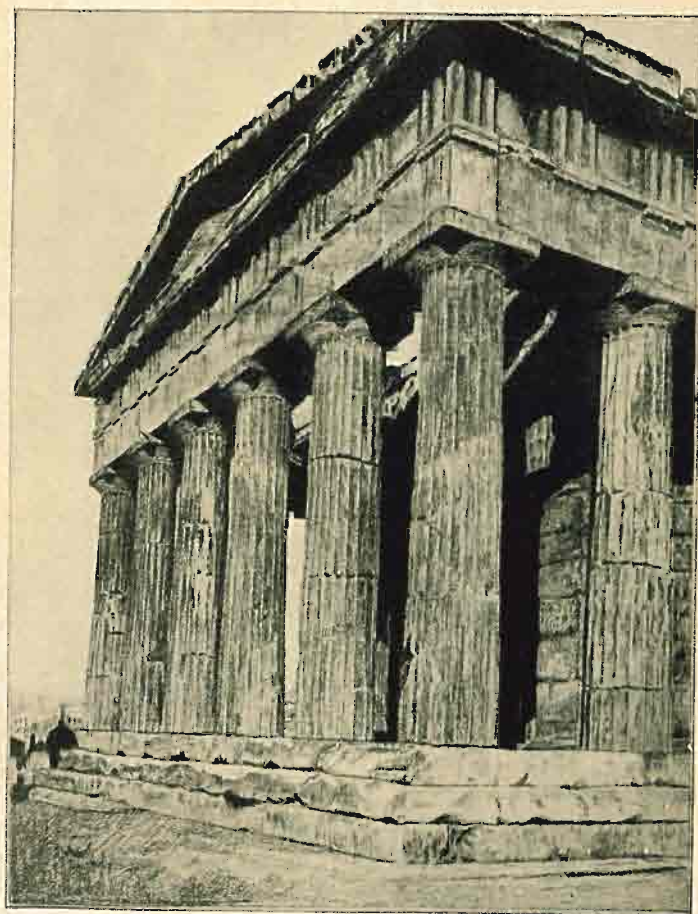
Stanisław Rogóyski.
 Teatr Marcellusa. Rzym.
 Théâtre de Marcellus à Rome.

Stanisław Małkiewicz.
Świątynia Posejdona.
Temple de Peseidon.

Tadeusz Ruttié.
Świątynia Minerwy w Assyżu.
Temple de Minerve à Assise.

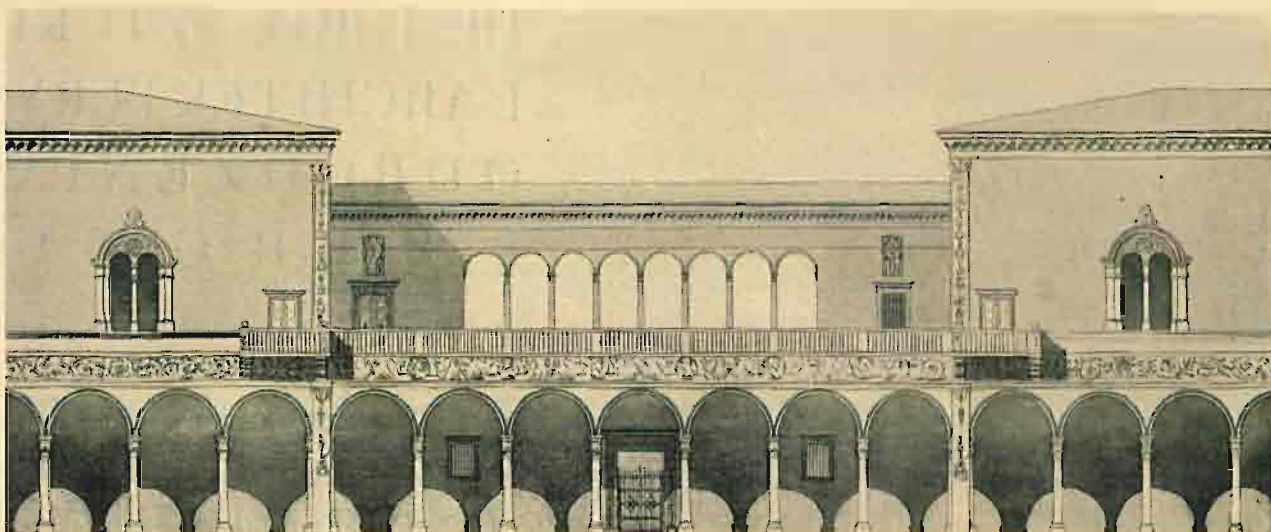
Konwicki.
Świątynia Posejdona w Pestum.
Temple de Poseydon à Pestum.

HISTORJA SZTUKI
I ARCHITEKTURY
ODRODZENIA
I BAROKU

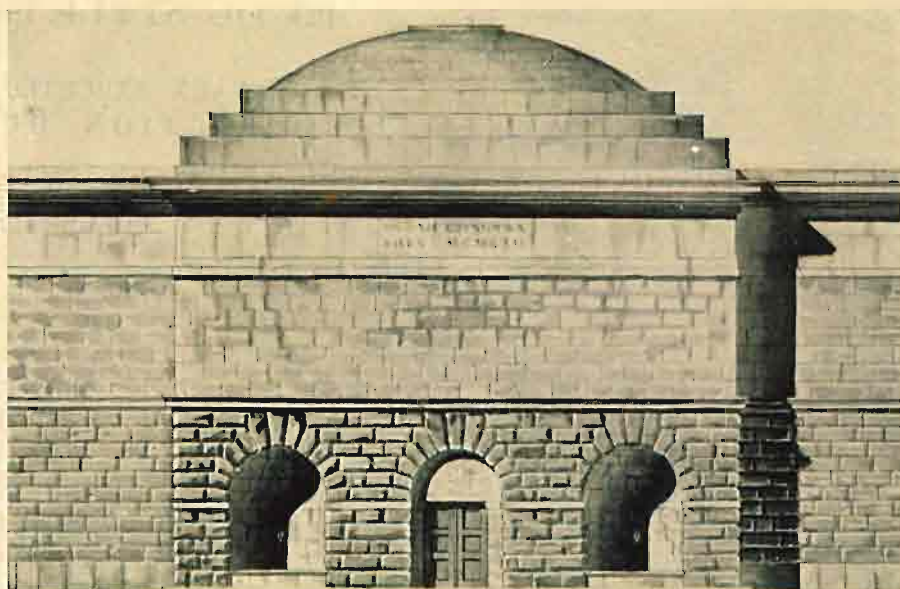
PRACE WYKONANE POD
KIERUNKIEM Ś. P. PROF.
STANISŁAWA NOAKOWSKIEGO

HISTOIRE DE L'ART
ET DE L'ARCHITECTURE
DE LA RENAISSANCE
ET DU STYLE BAROQUE

TRAVAUX EXÉCUTÉS SOUS LA
DIRECTION DU PROF.
STANISLAS NOAKOWSKI
(DÉCÉDÉ)

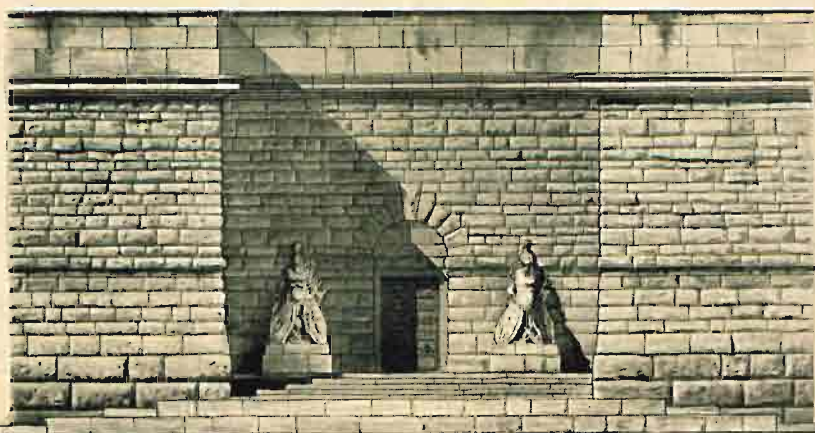

Witold Wyszyński.
Podwórze renesansowe.
Cour style Renaissance.

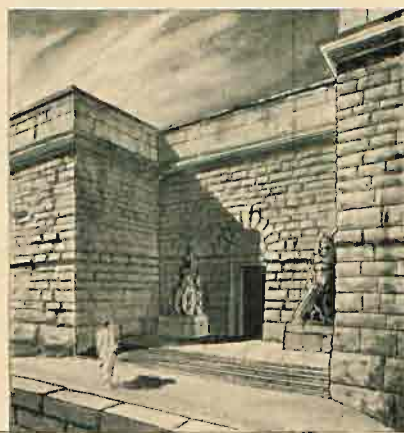

Barbara Sokołowska.

Muzeum. Musée.

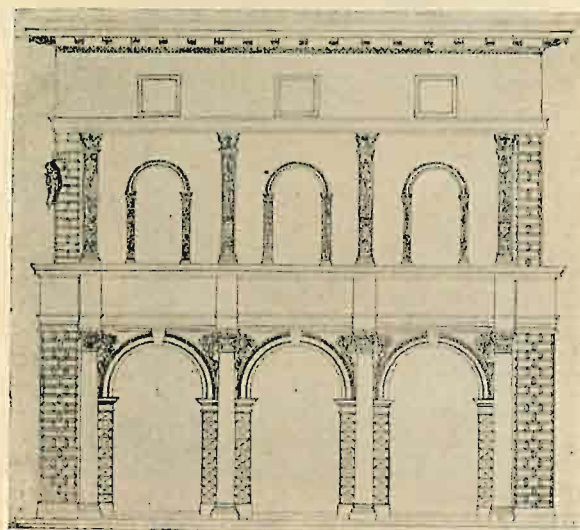
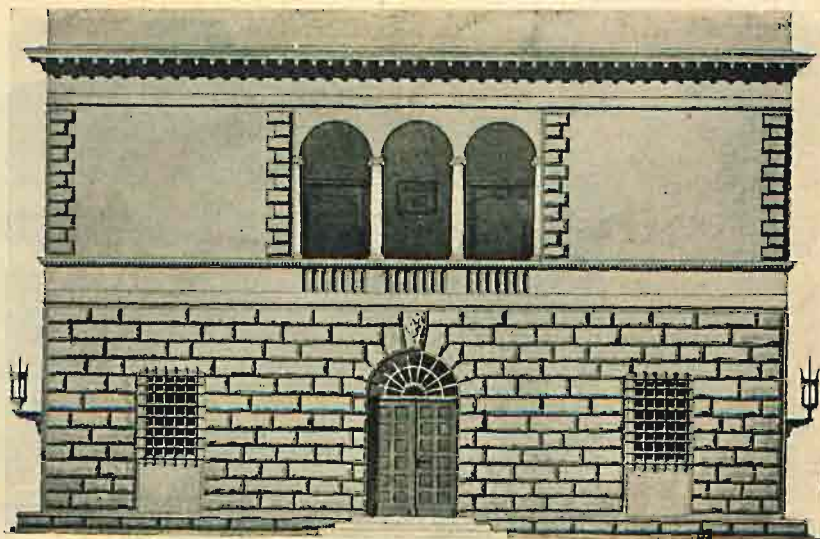

Jan Weraxa.

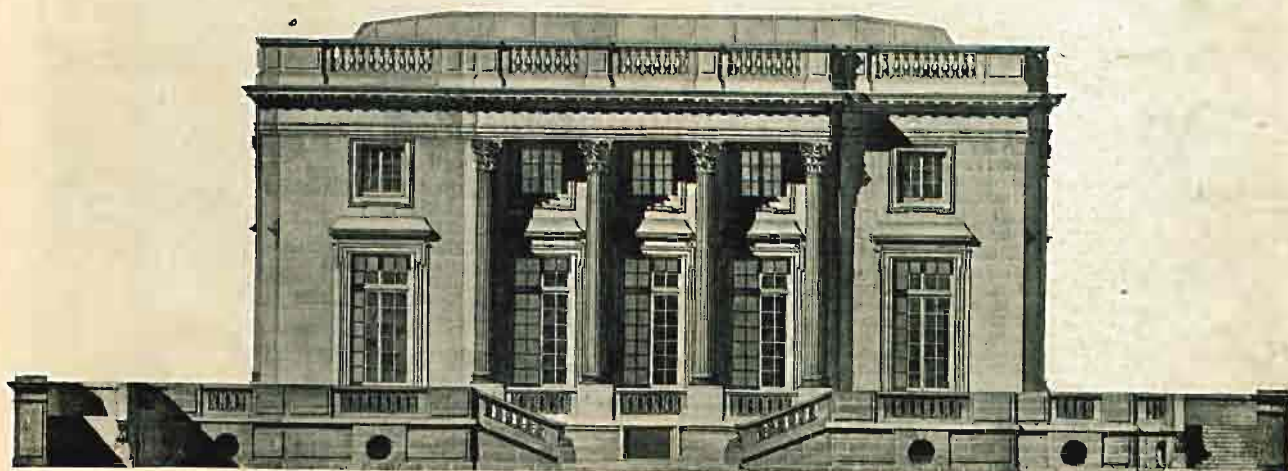

Mauzoleum. Mausolée.

Józef Szanajca.
Pawilon Gościenny.
Hôtellerie.

Wacław Rytel.
Dom renesansowy.
Maison style renaissance.

Jan Zachwatowicz.

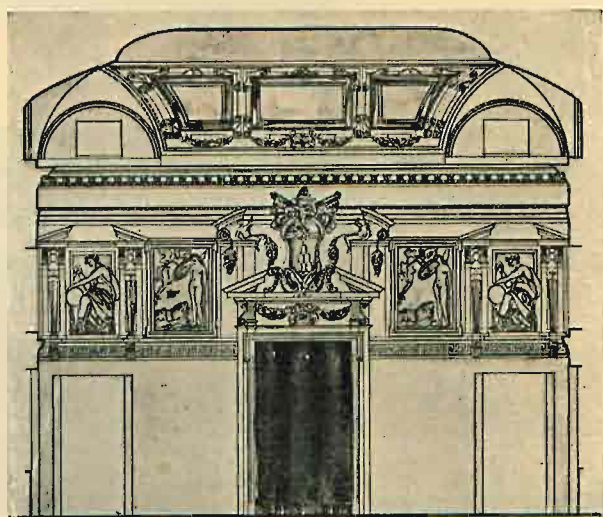
Petit Trianon.

Stanisław Pacholczyk.
 Brama św. Zenona w Weronie.
 Porte de St. Zenon à Verone.

Juljusz Żórawski.
 Kaplica.
 Chapelle.

K. Gawroński.
 Sala barokowa.
 Salle du style baroque.

Roman Szymborski. Porta Nuova di Verona.

Tadeusz Jędrzejewski.
Wnętrze. L'intérieur.

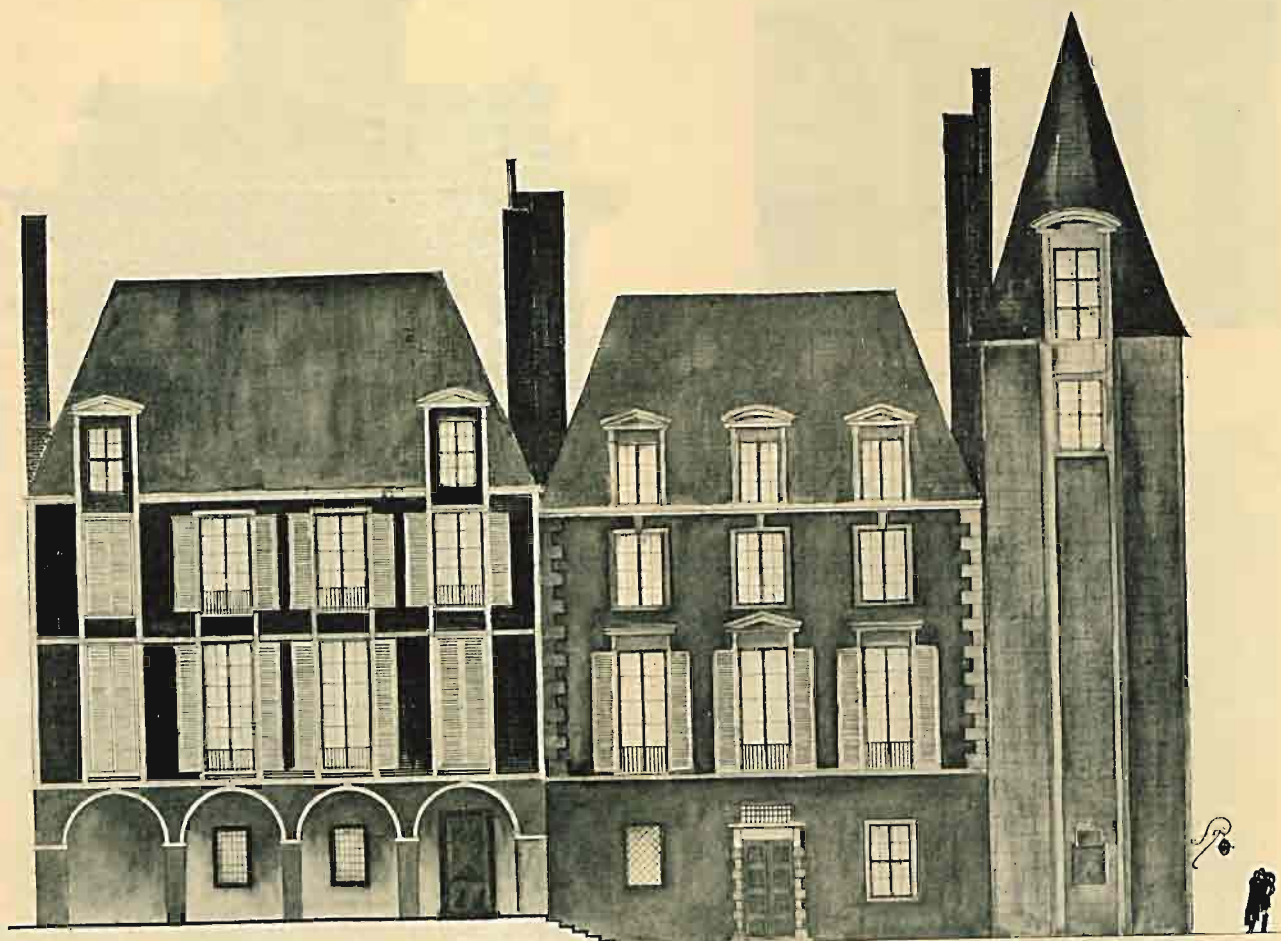
Tadeusz Jędrzejewski.
Plafon. Plafond.

Piotr Koziński.
Odrzwia. Portail.

Kamil Lisowski.
Wnętrze biblioteki.
Intérieur de la bibliothèque.

Feliks Godlewski.
Dom francuski XVII w.
Maison française du XVII siècle.

KOŚCIÓŁ SW. AGNIESZKI - RZYM

E. Zwolanowski.
Kościół Św. Agnieszki, Rzym.
Église de S-te Agnès, Rome.

P R O J E K T Y

WYKONANE POD KIERUNKIEM

PROF.

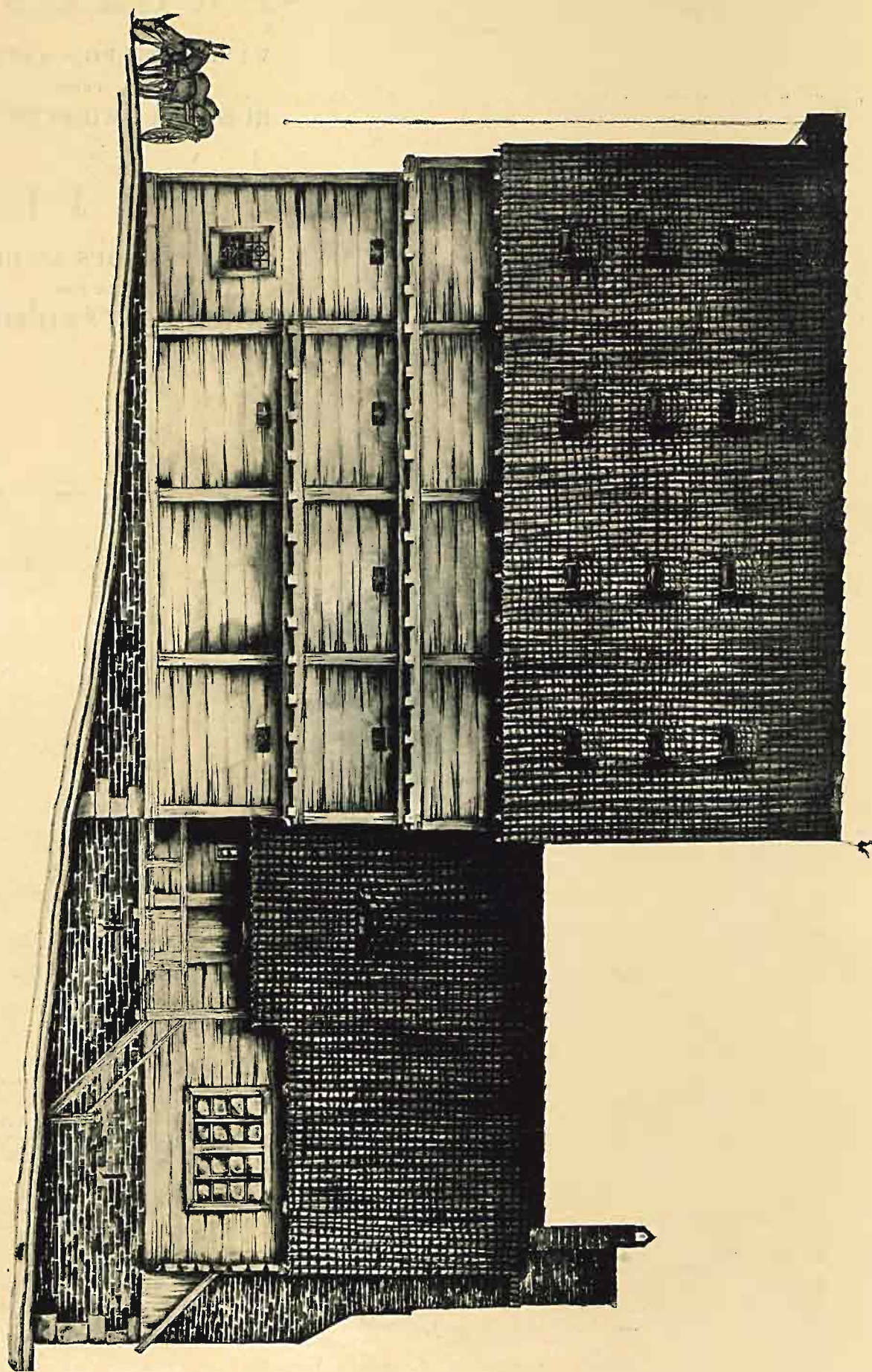
RUDOLFA ŚWIERCZYŃSKIEGO

P R O J E T S

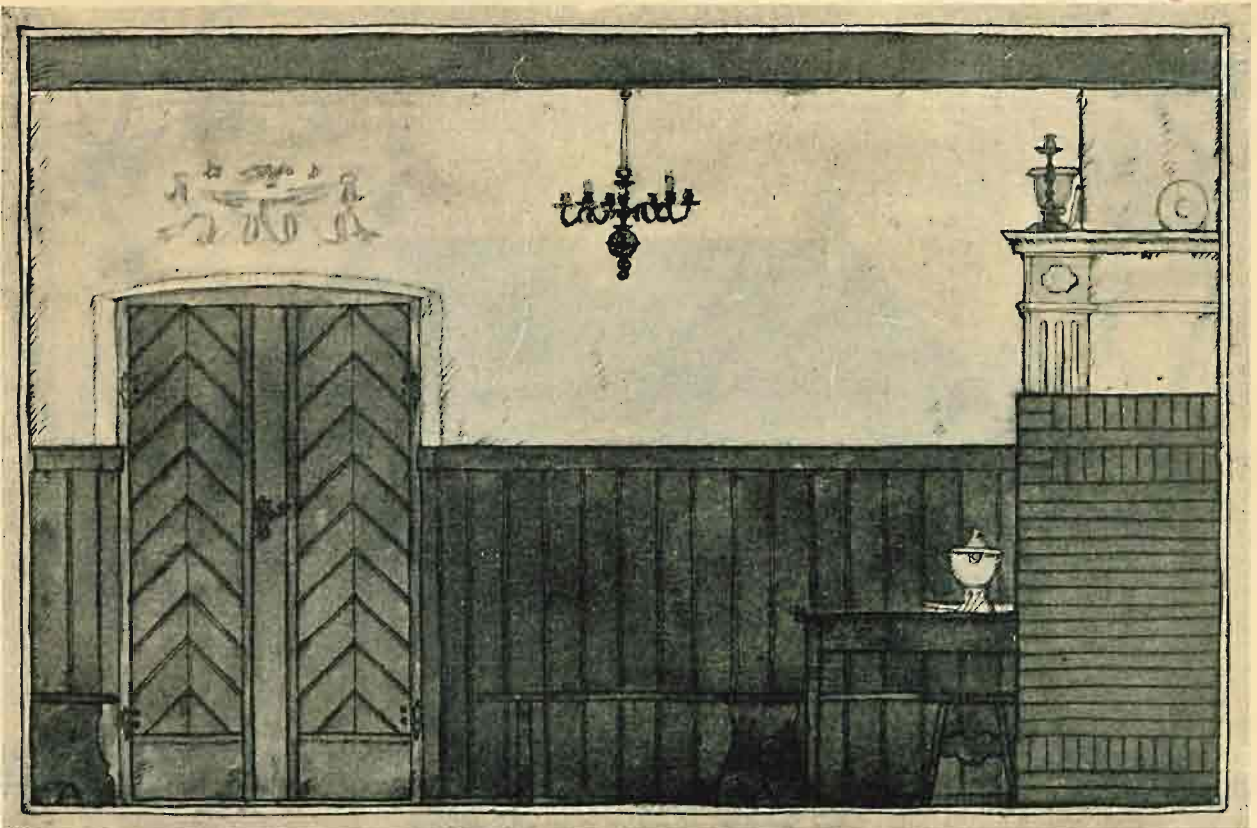
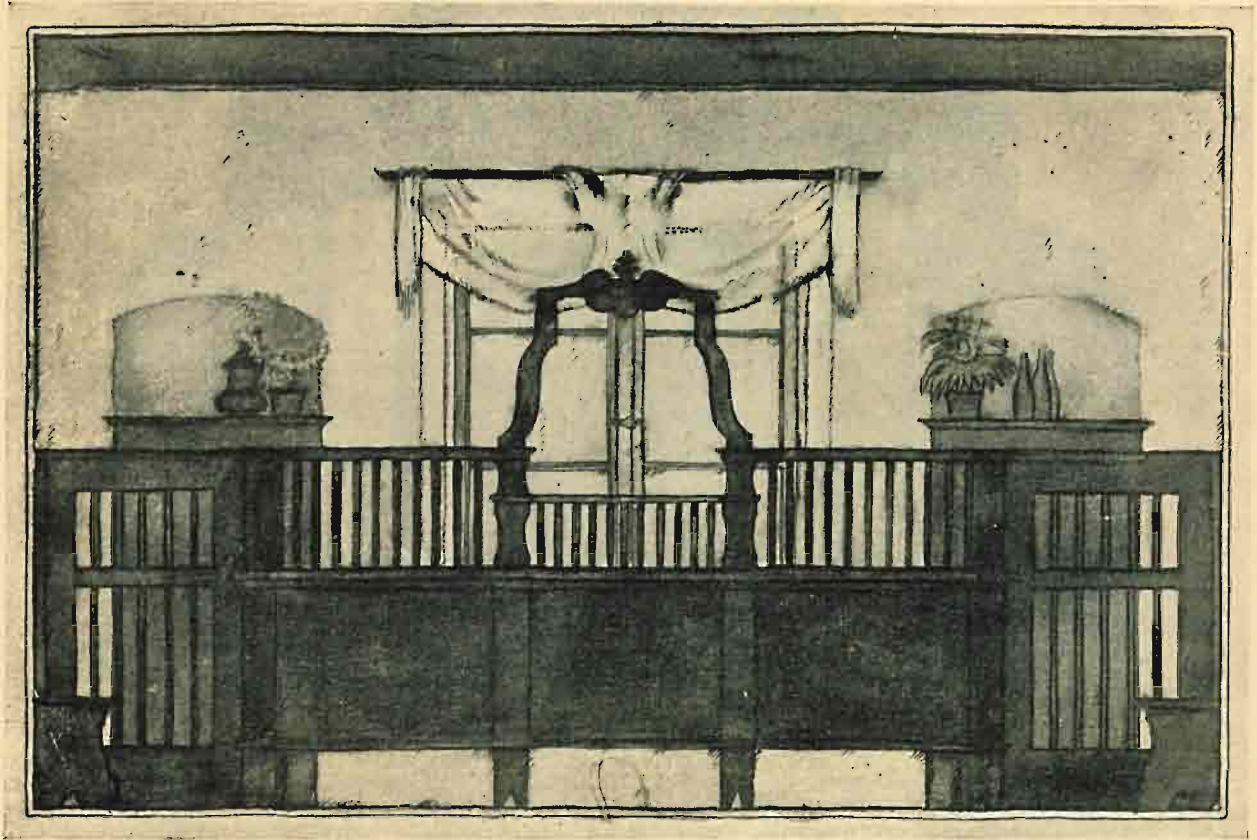
EXÉCUTÉS SOUS LA DIRECTION

DU PROF.

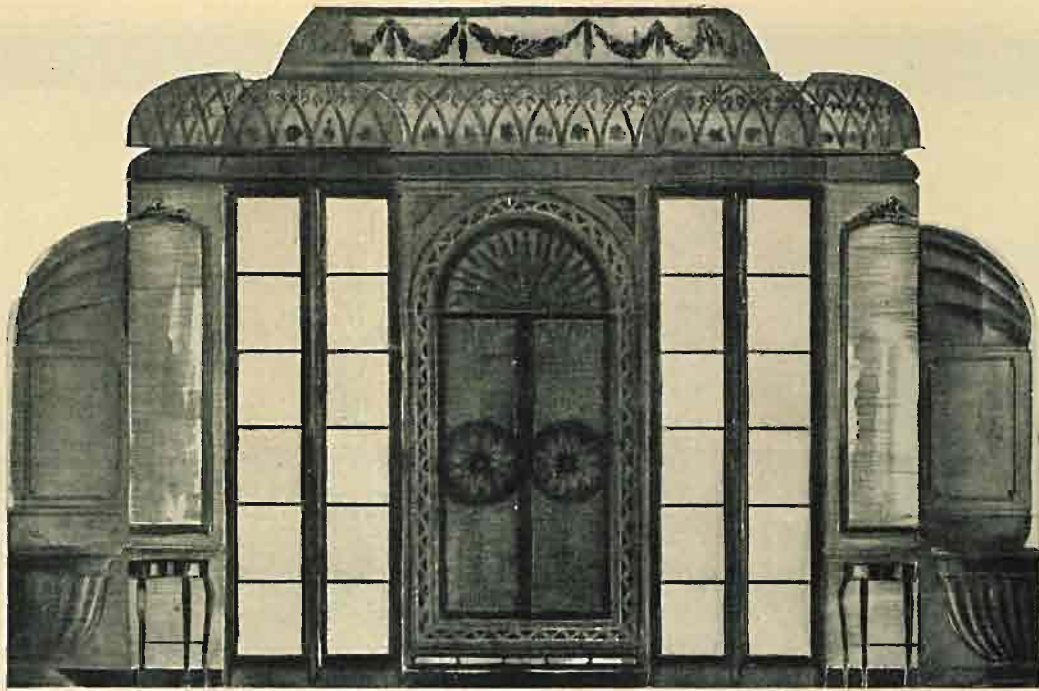
ROUDOLPH ŚWIERCZYŃSKI

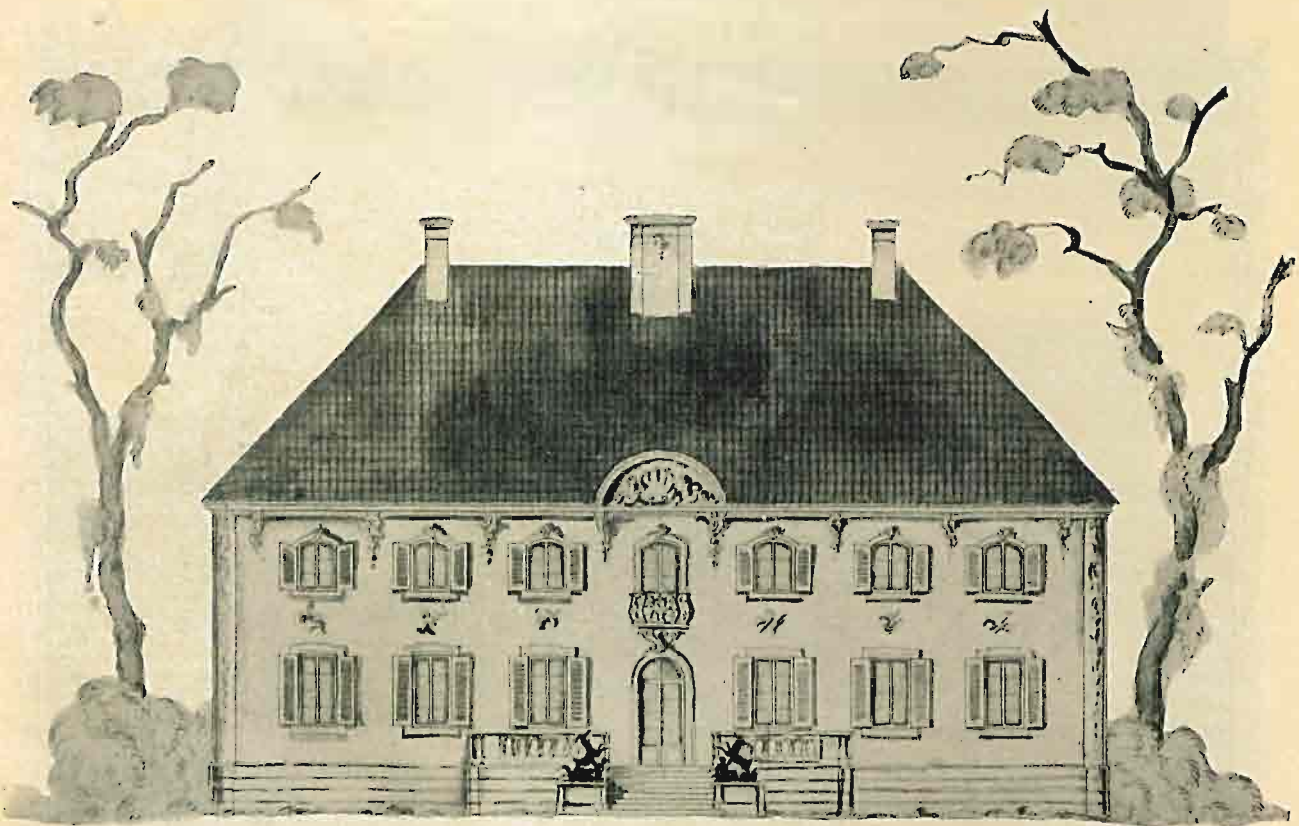
B. Brukalska. Młyn — Moulin.

M. Goldberg. Karczma — Auberge.

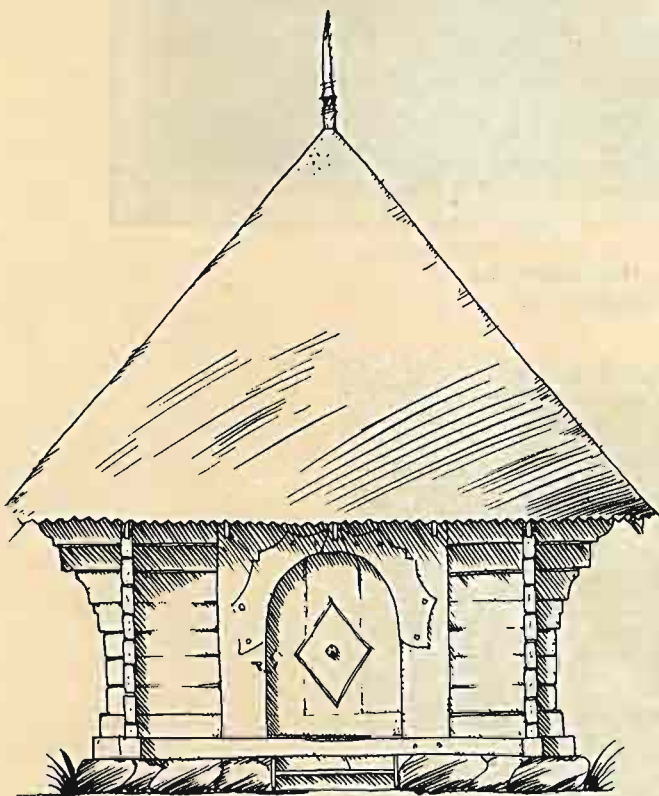
Lech Niemojewski. Pokój — Chambre.

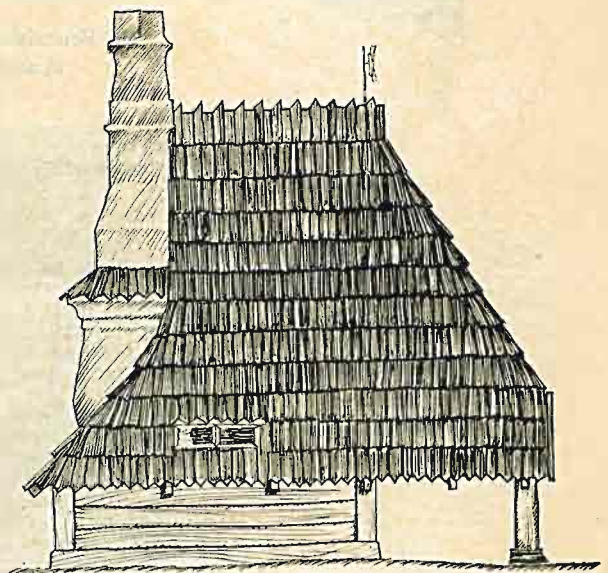
J. Gelbart. Dom mieszkalny.
Maison d'habitation.

J. Karzewski. Dom mieszkalny.
Maison d'habitation.

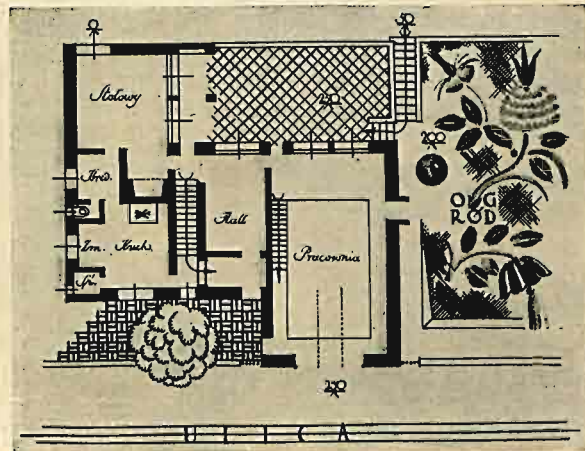
T. Gronowski. Lamus.
Magasin à blé.

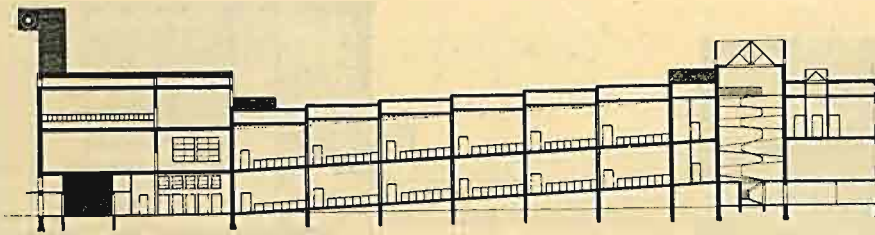
S. Brukalski. Karczma.
Auberge.

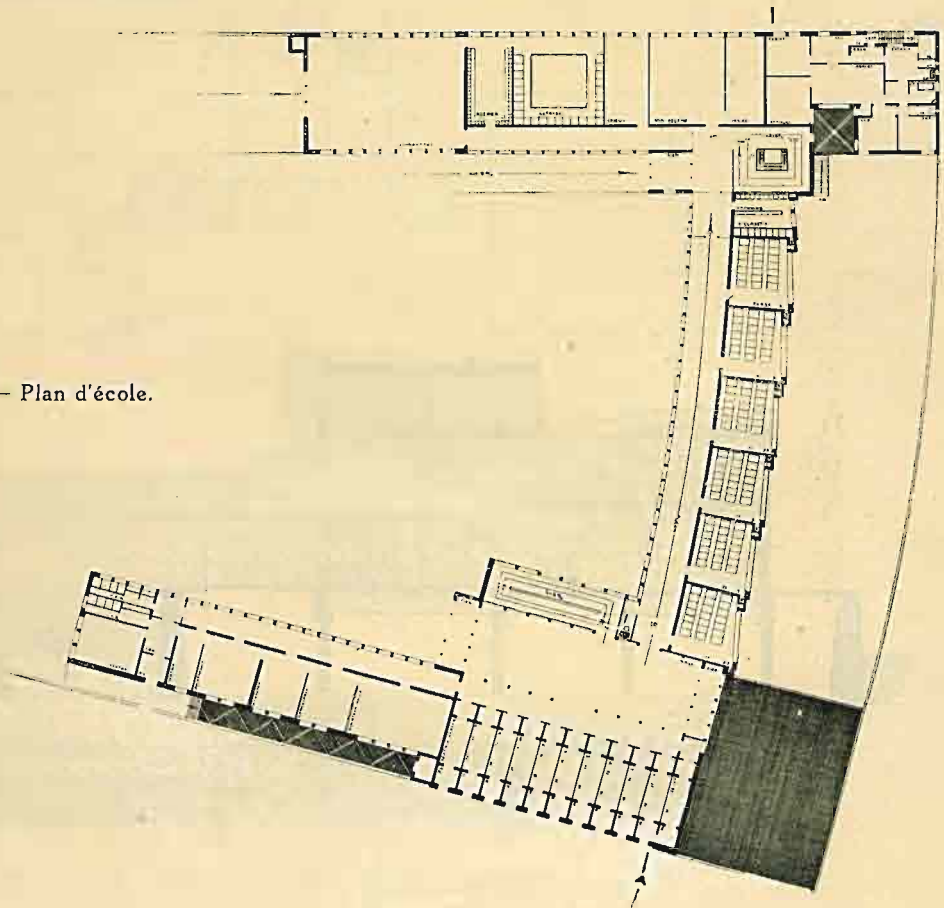
S. Brukalski. Dom mieszkalny.
Maison d'habitation.

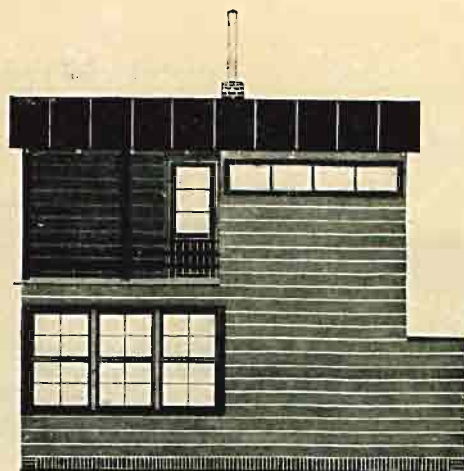
S. Brukalski. Dom mieszkalny.
Maison d'habitation.

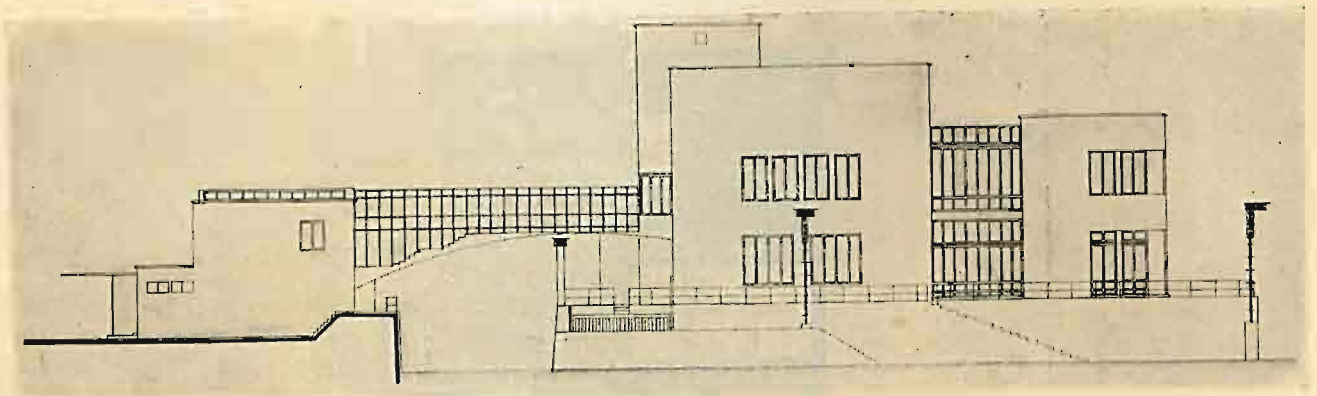
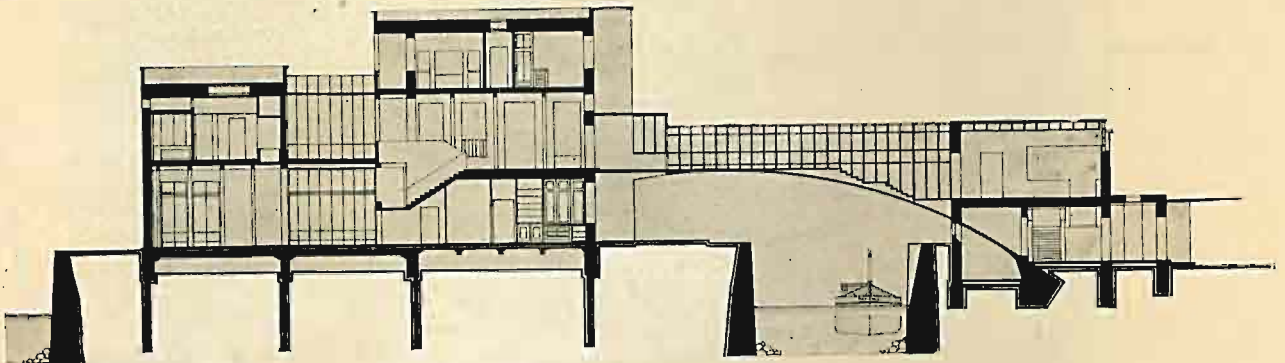
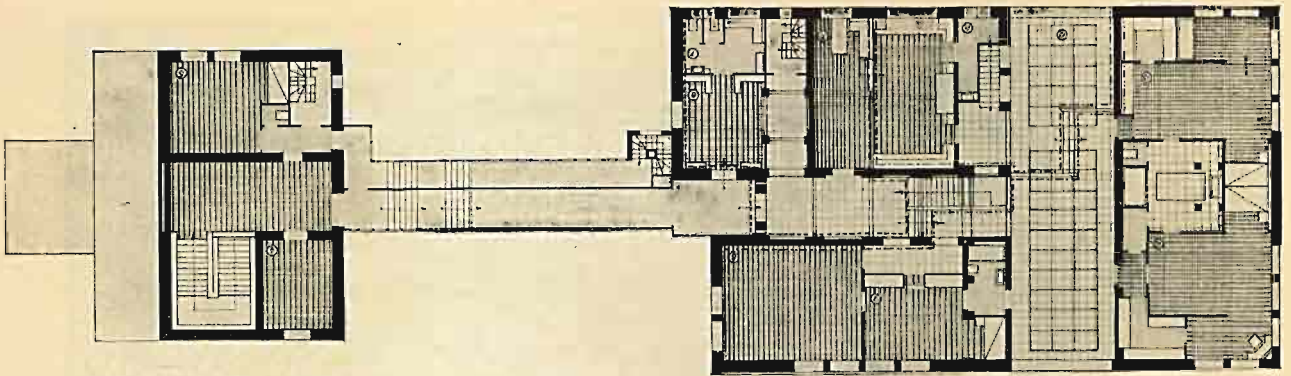
J. Malinowski. Szkoła (przekrój). — Coupe de l'école.

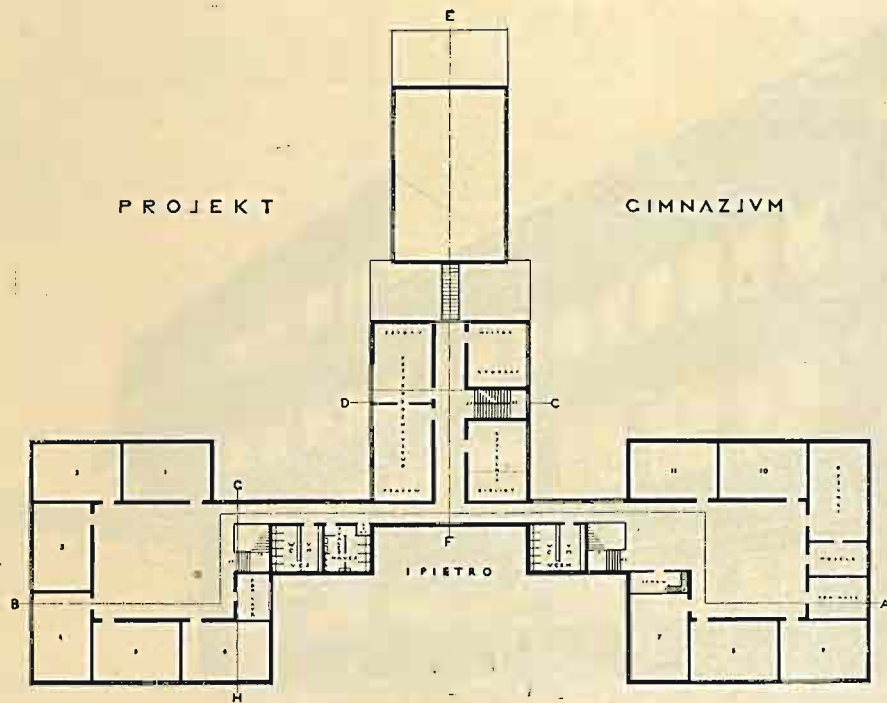
J. Malinowski. Szkoła (plan). — Plan d'école.

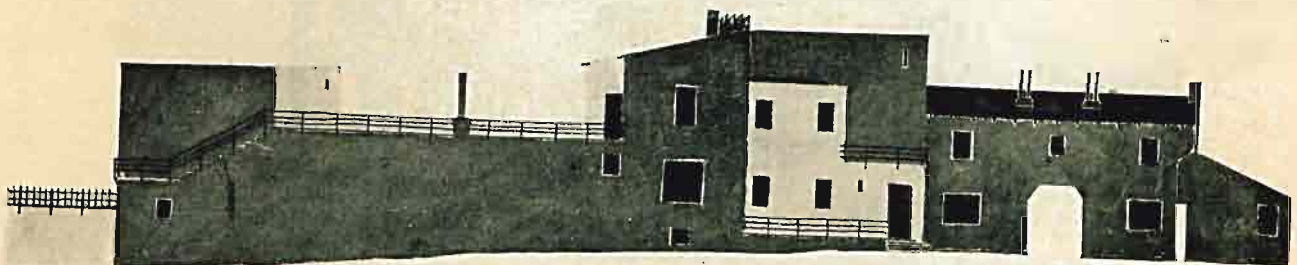
M. Chodźkówna. Dom dla organisty. — Maison d'organiste.

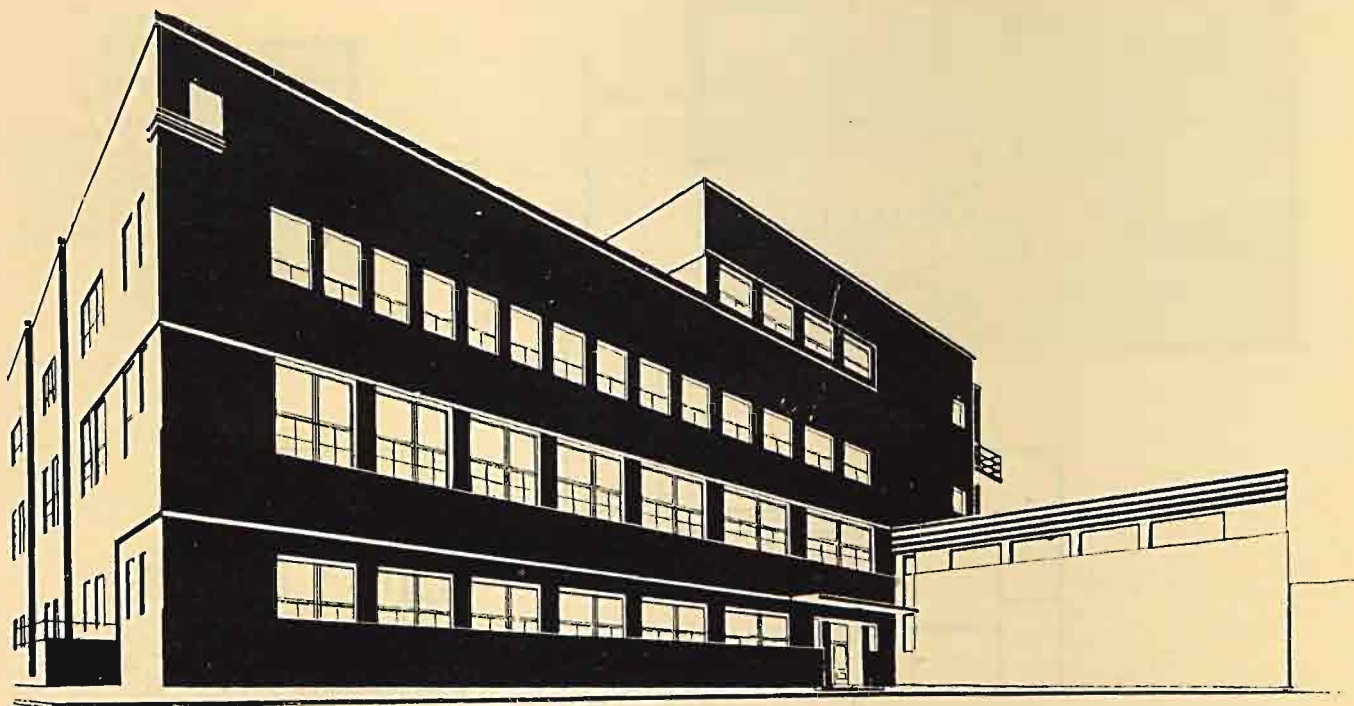
J. Najman. Dom rentjera nad Wisłą (plan, przekrój, elewacja).
Maison de rentier au bord de la Vistule.

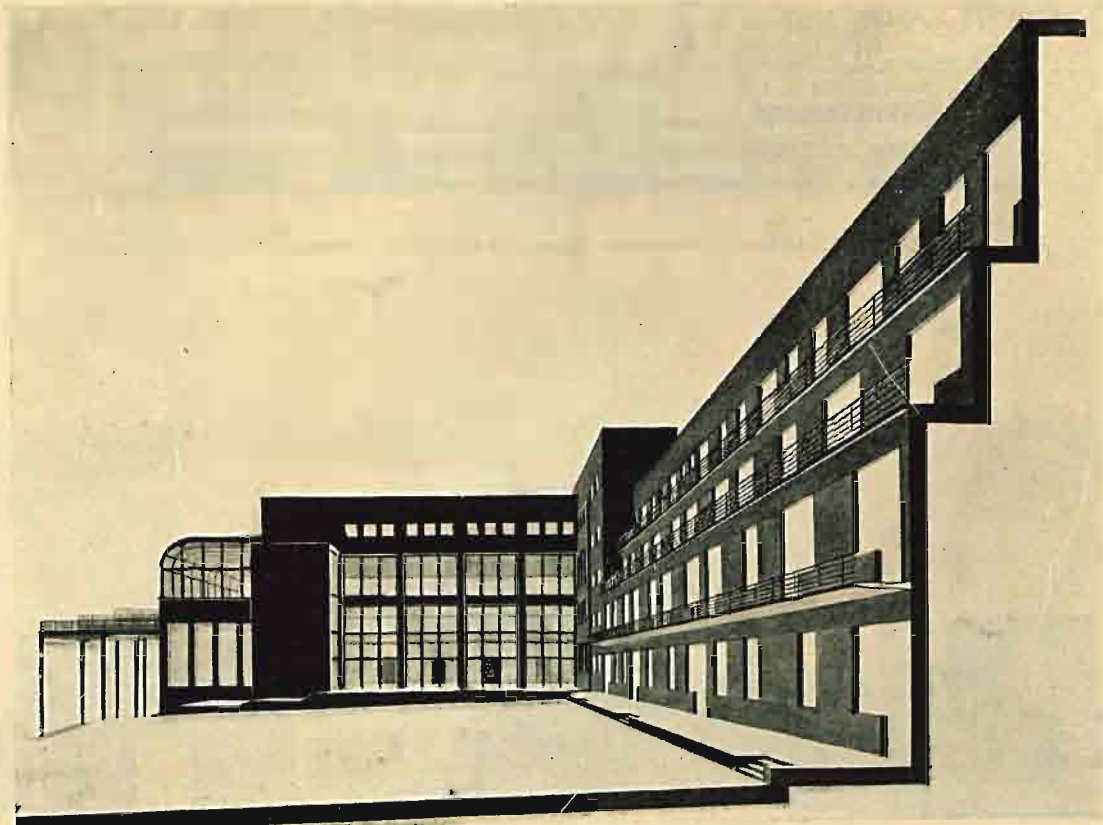
J. Koziański. Gimnazjum (plan, elewacja). — Gymnase.

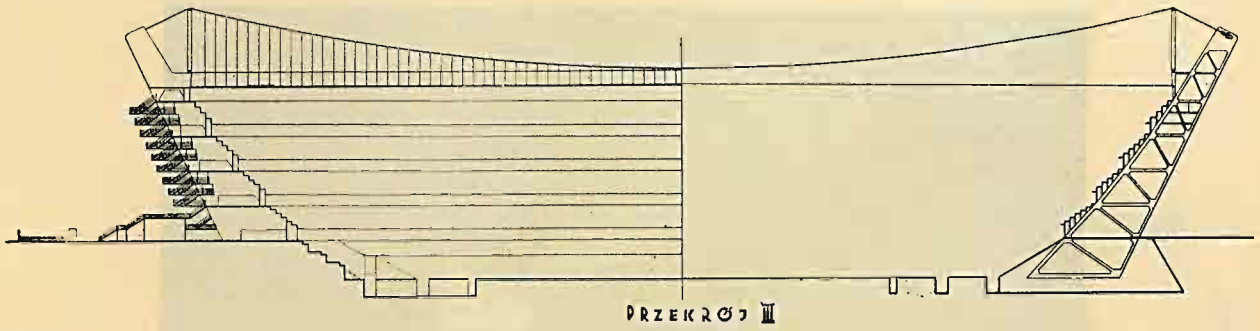
B. Lachert. Dwór. — Résidence.

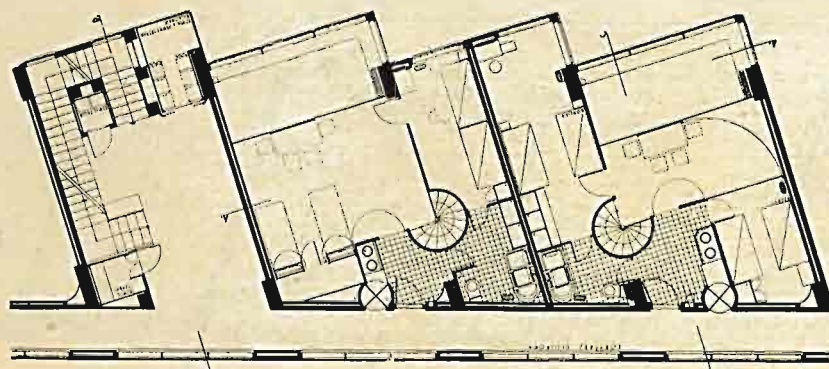
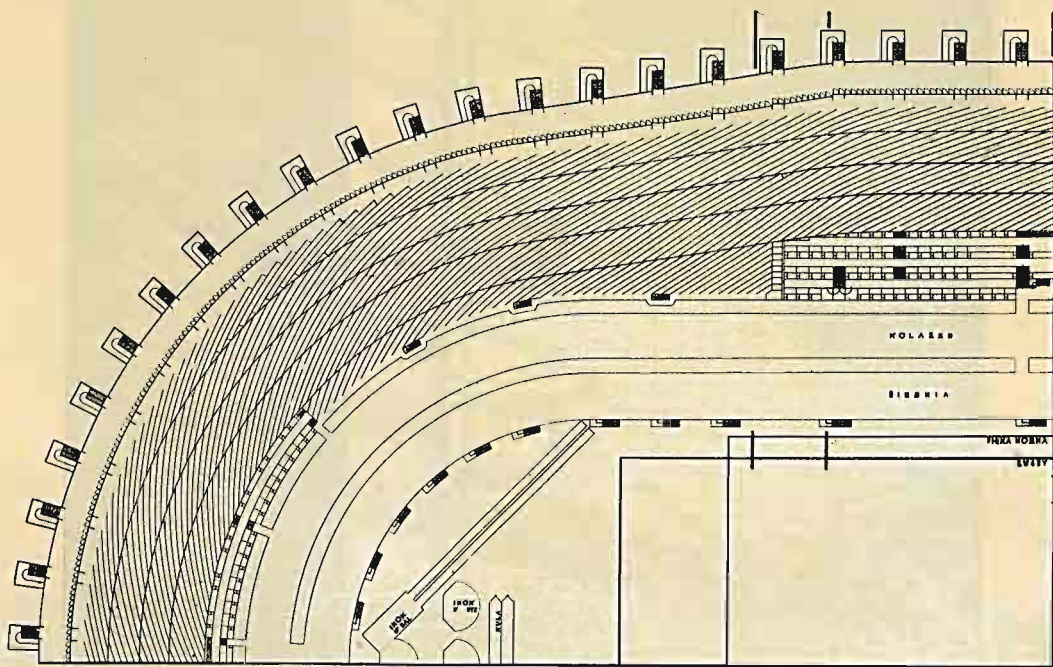
Z. Łoboda. Gimnazjum — Gymnase.

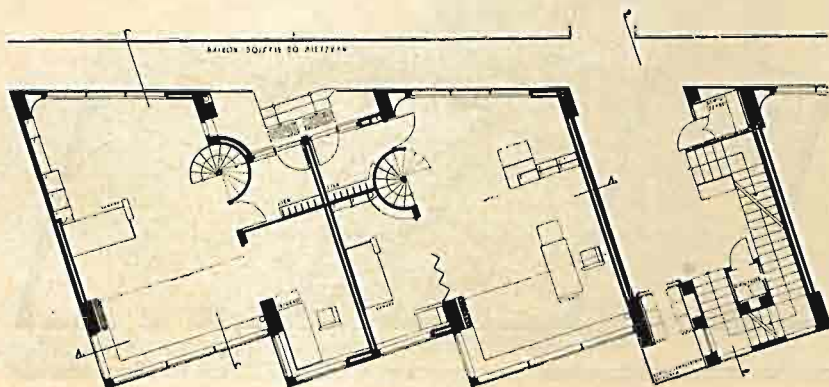
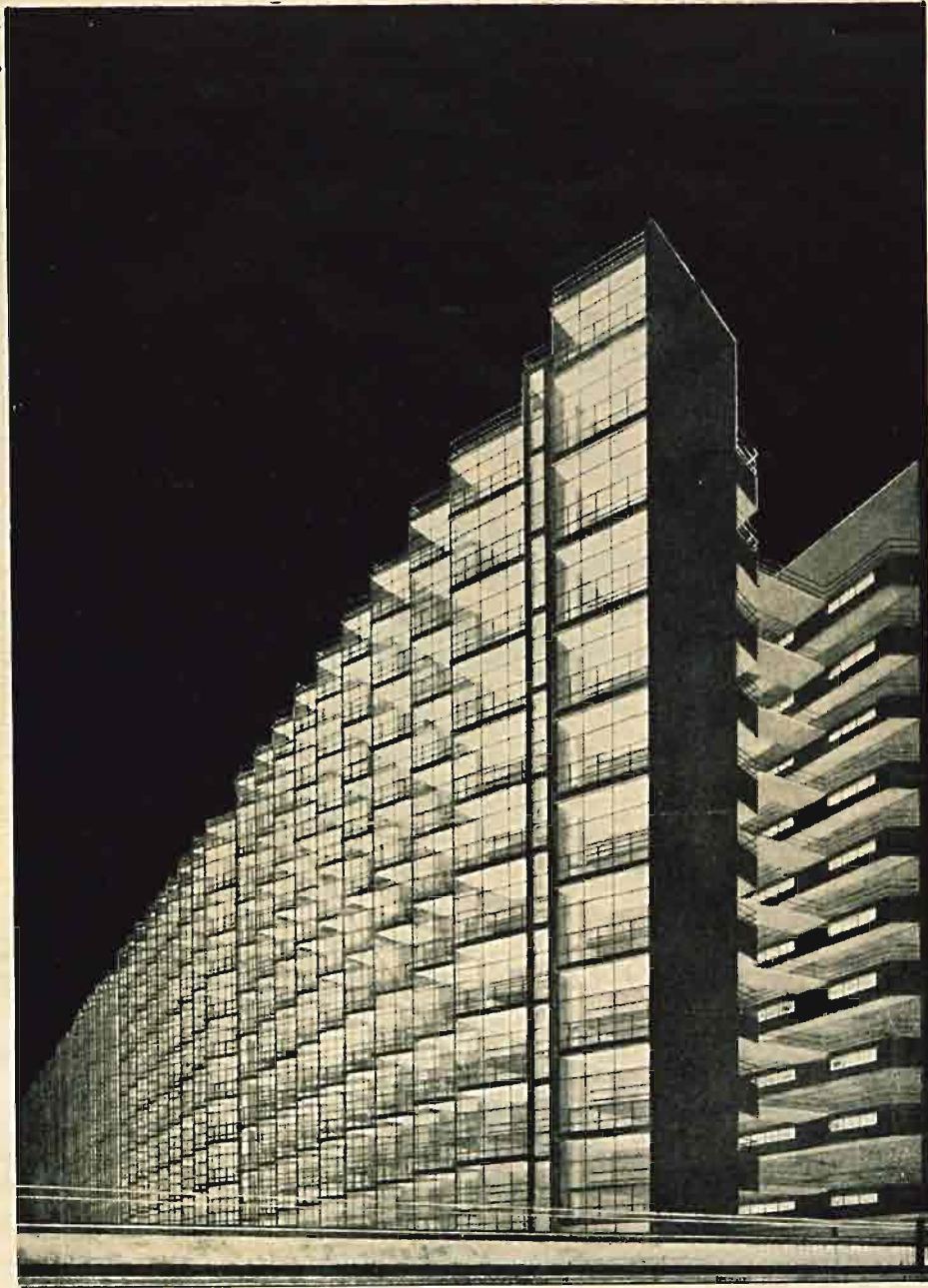
A. Węgrzecki. Hotel — Hôtel.

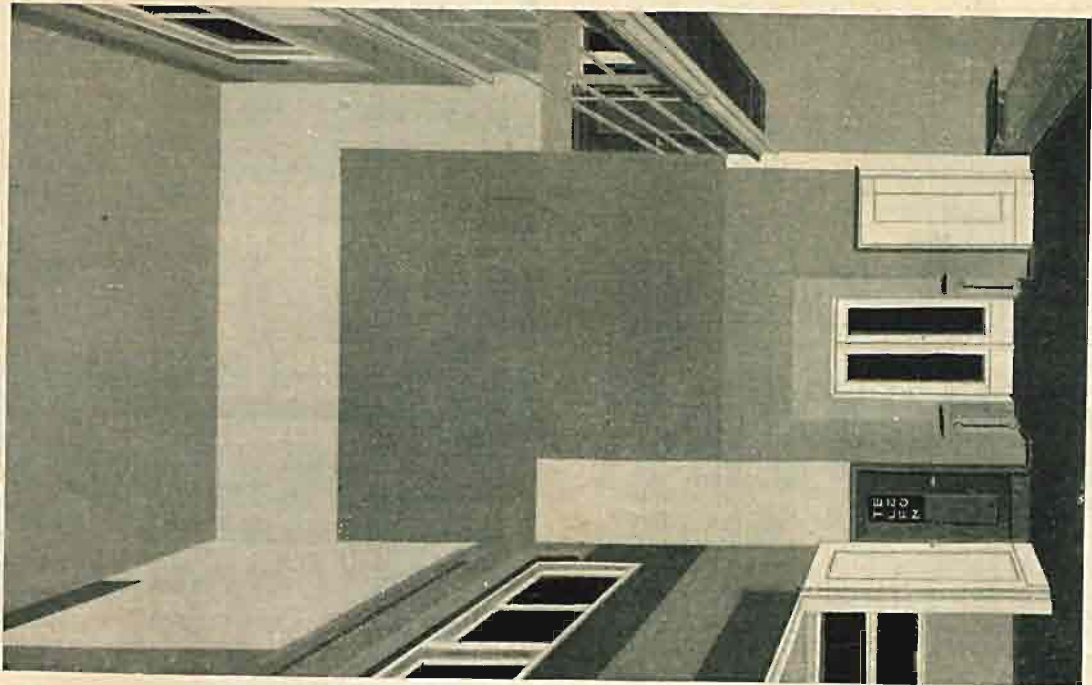
J. Malinowski. Stadion (przekrój i plan). — Stadion de courses (coupe et plan).

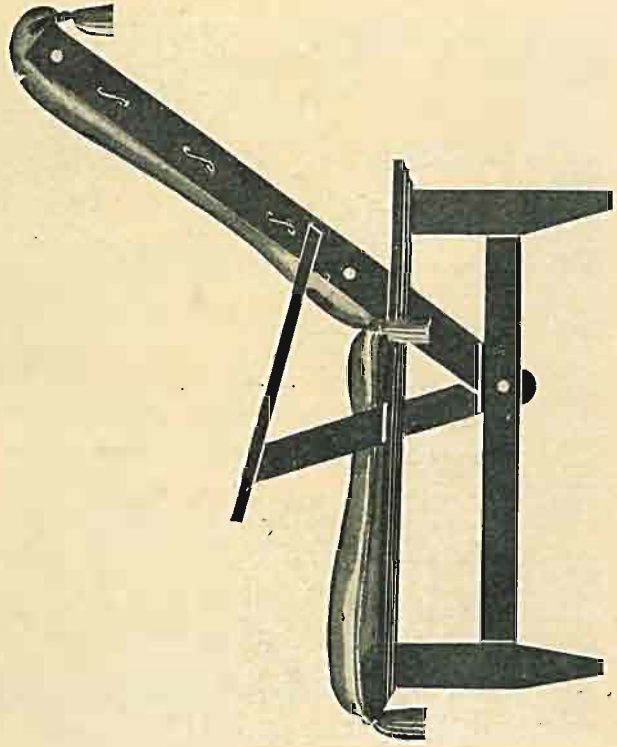
A. Szanajca. Dom mieszkalny (plan). — Maison d'habitation.

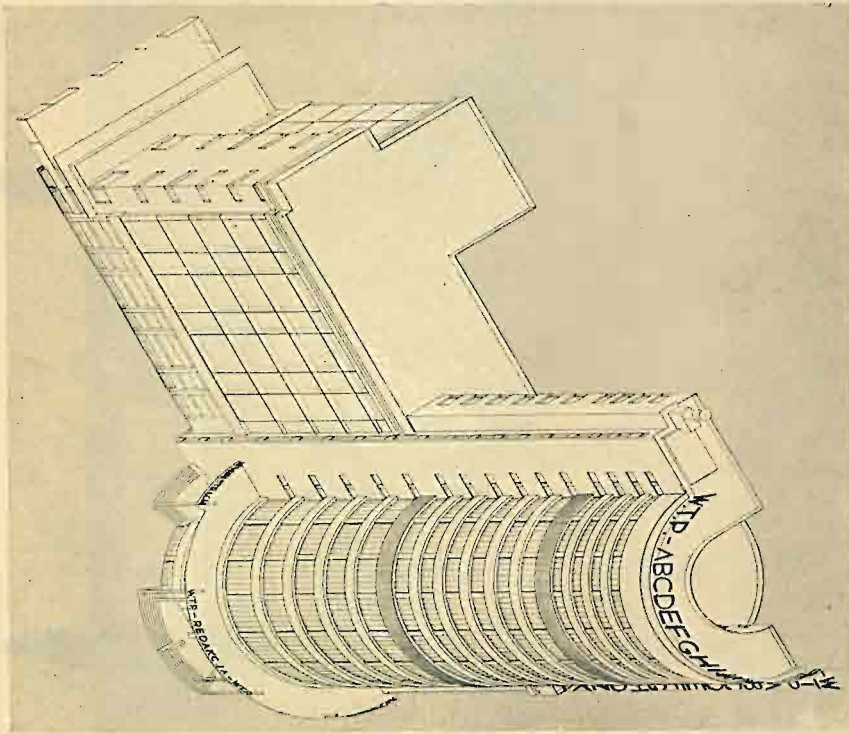
J. Szanajca. Dom mieszkalny. — Maison d'habitation.

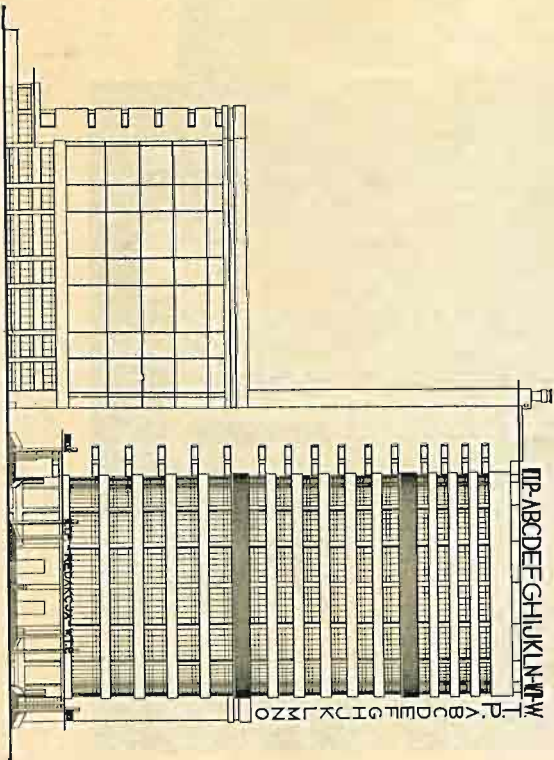
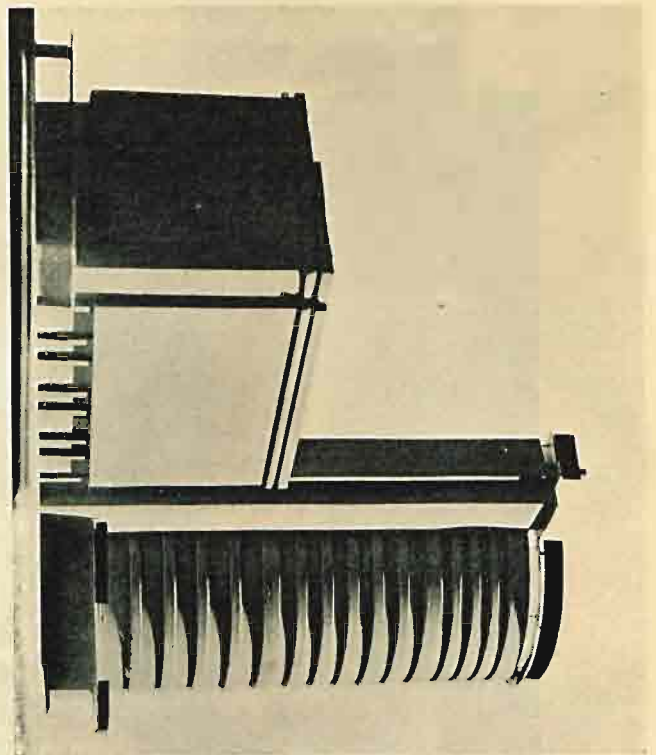
B. Lachert. Dom mieszkalny.
Maison d'habitation.

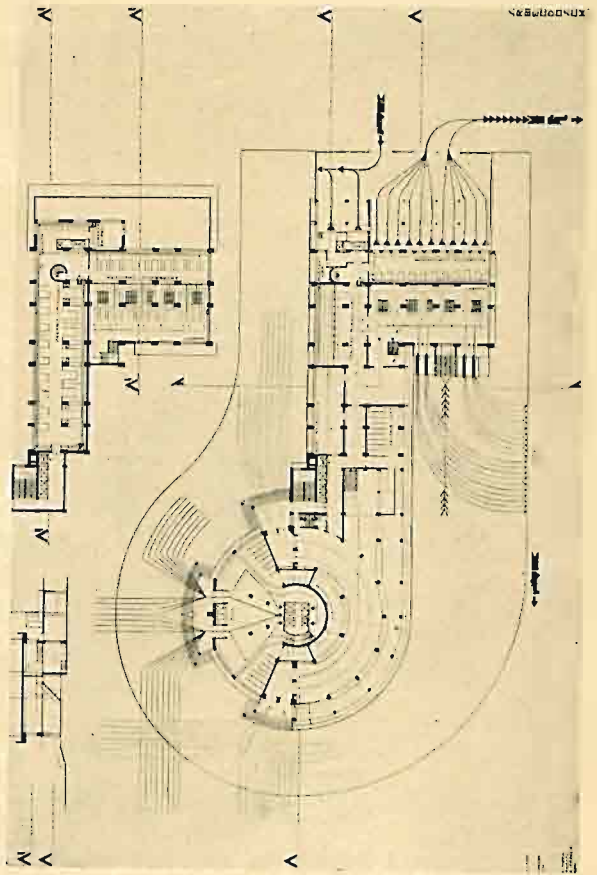
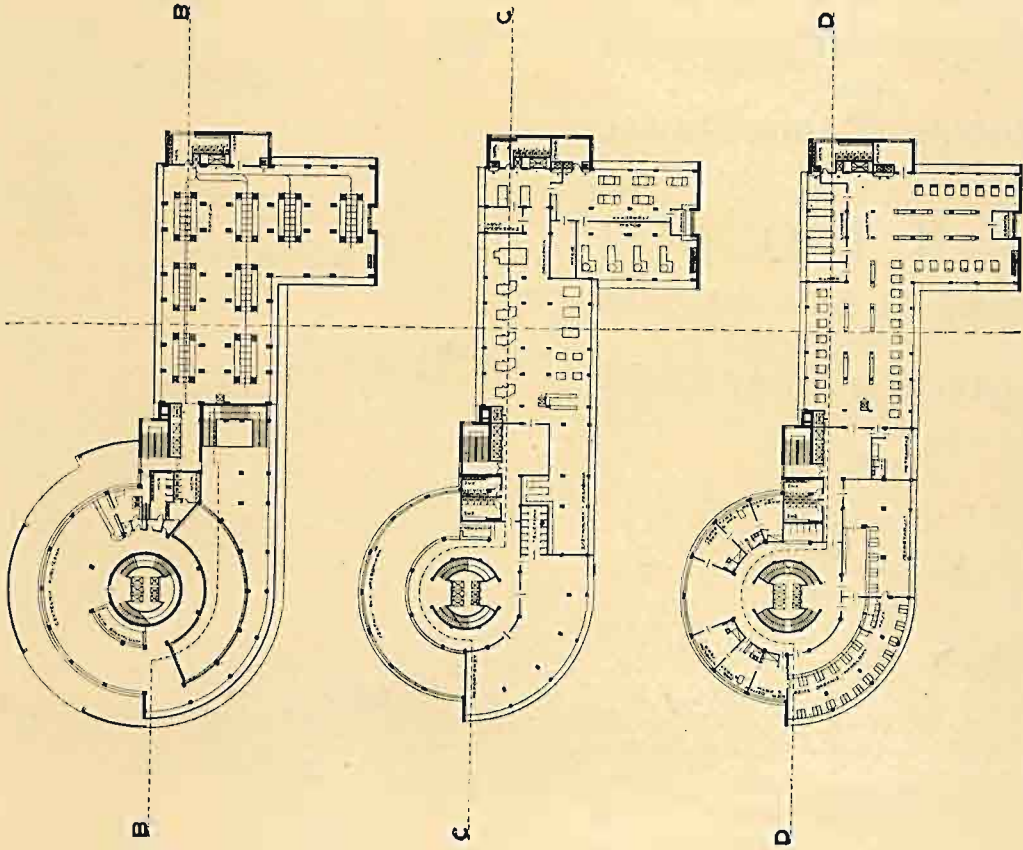
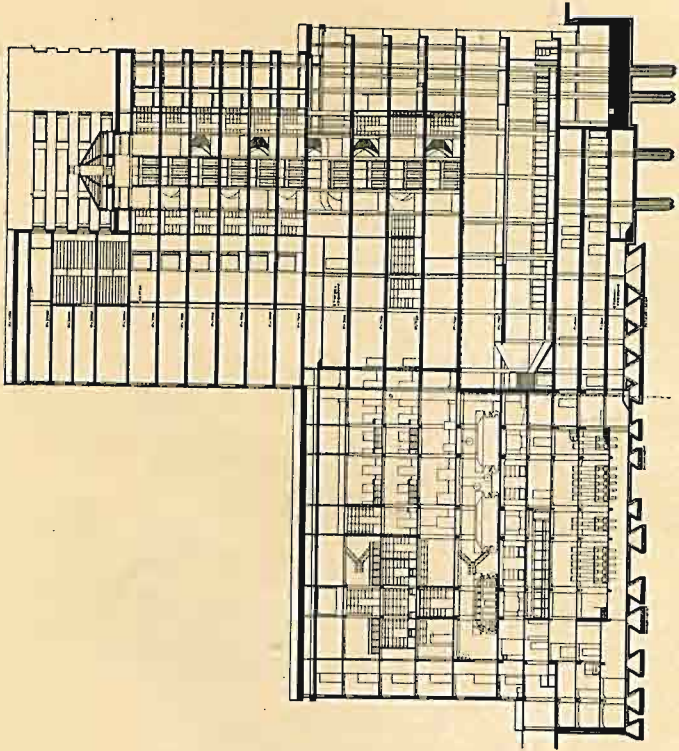

S. Brukalski. Fotel.
Fauteuil.

J. Naiman. Dom Prasy.
 Edifice de l'association de la Presse.

J. Najman. Gmach T-wa Prasowego 1928 r. Palais de l'association de la Presse.

P R O J E K T Y

WYKONANE POD KIERUNKIEM

PROF.

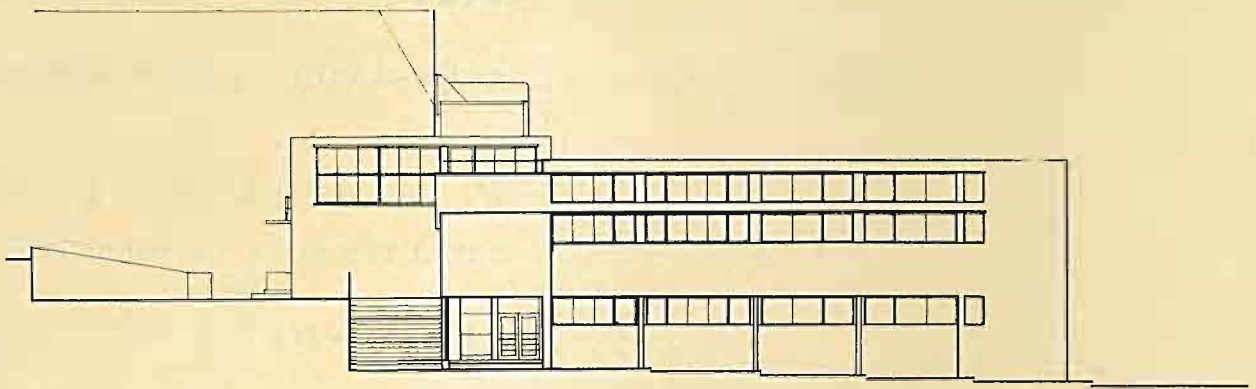
ALEKSANDRA BOJEMSKIEGO

P R O J E T S

EXÉCUTÉS SOUS LA DIRECTION

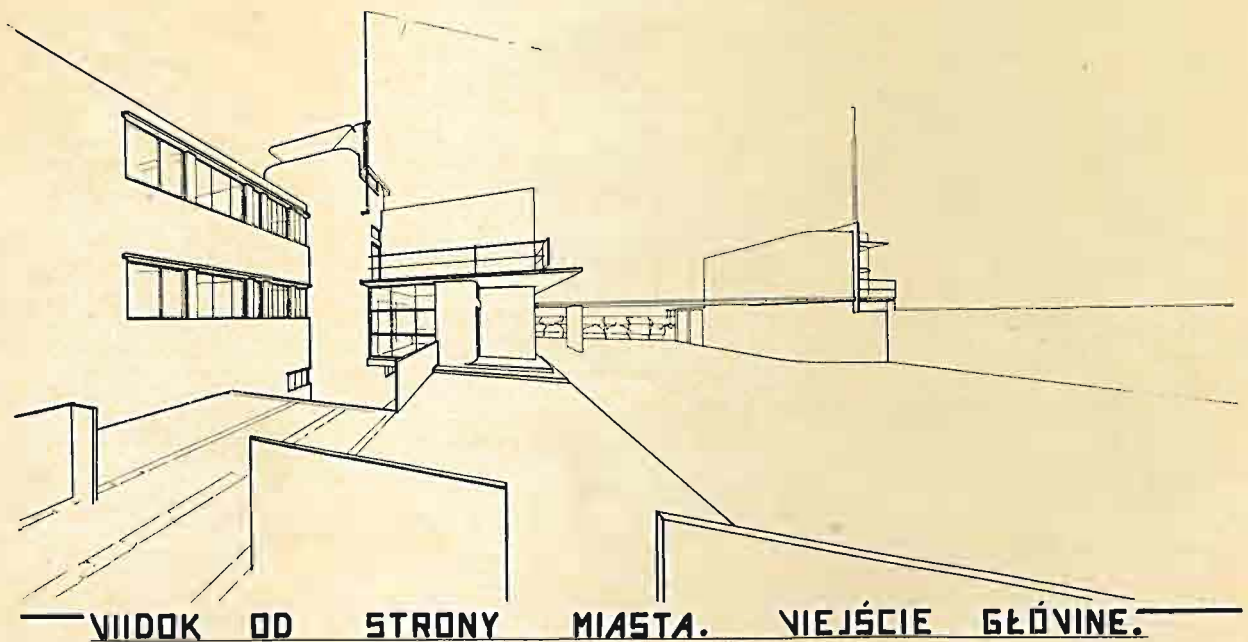
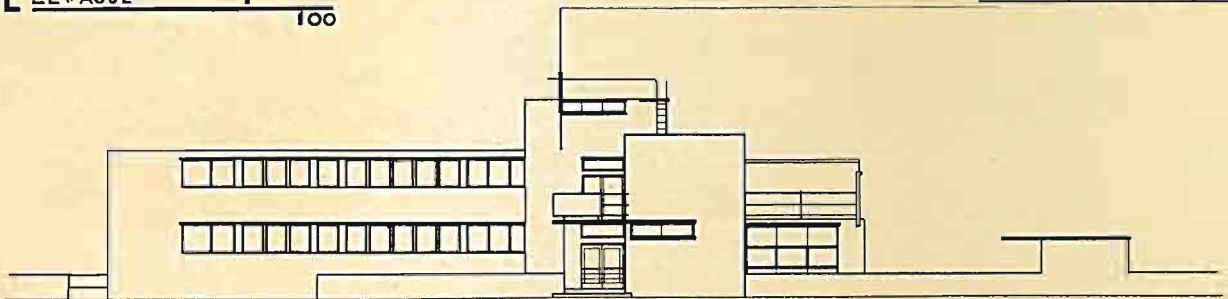
DU PROF.

ALEXANDRE BOJEMSKI

ELEVACJE
 1
 100

GŁÓWNA /OD UL. LUBELSKIEJ/

WIDOK OD STRONY MIASTA. WIEJŚCIE GŁÓWNE.

K. Marzewski. Dom Ludowy. — Maison du peuple.

P R O J E K T Y

WYKONANE POD KIERUNKIEM

Ś. P. PROF.

KAROLA JANKOWSKIEGO

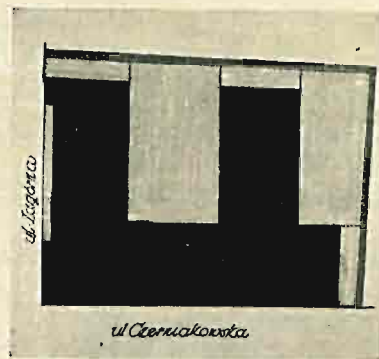
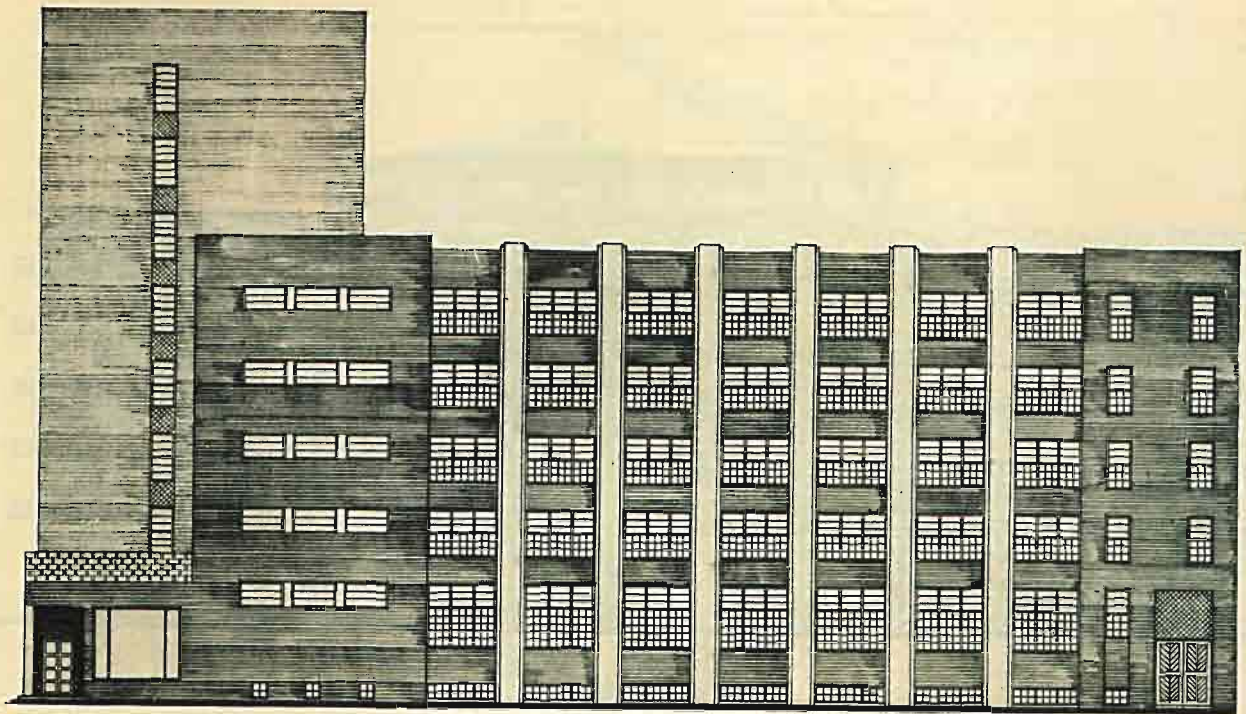
P R O J E T S

EXÉCUTÉS SOUS LA DIRECTION

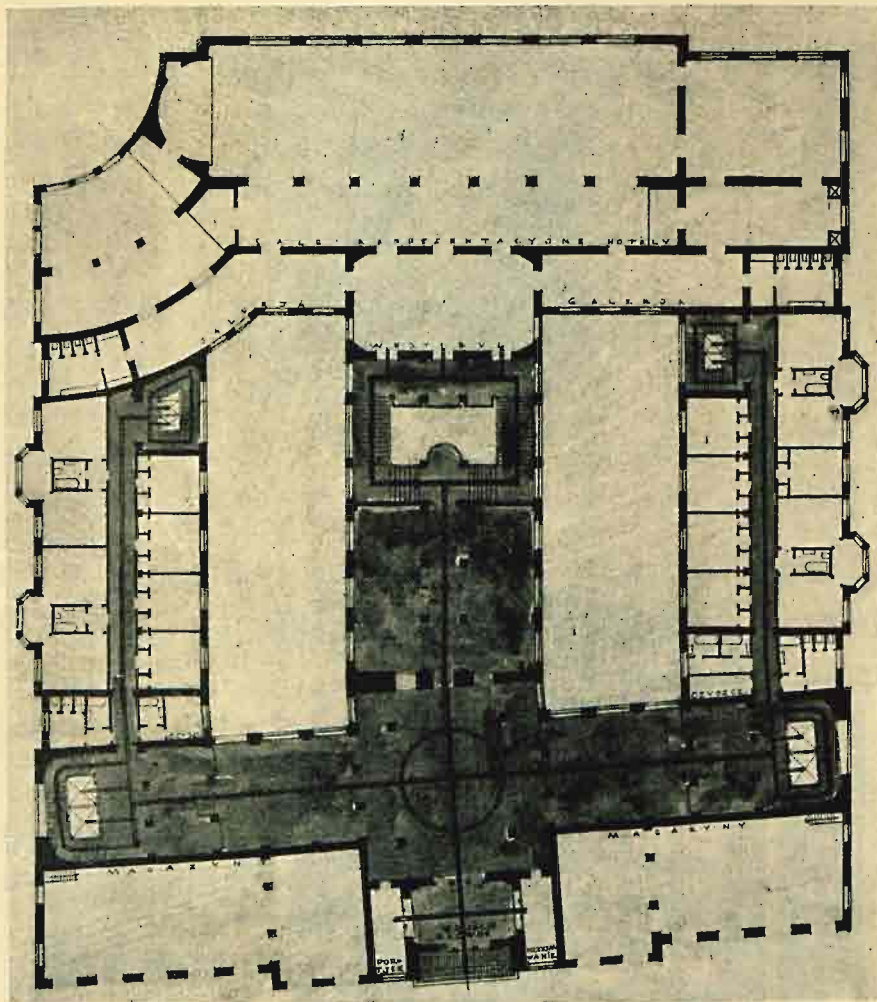
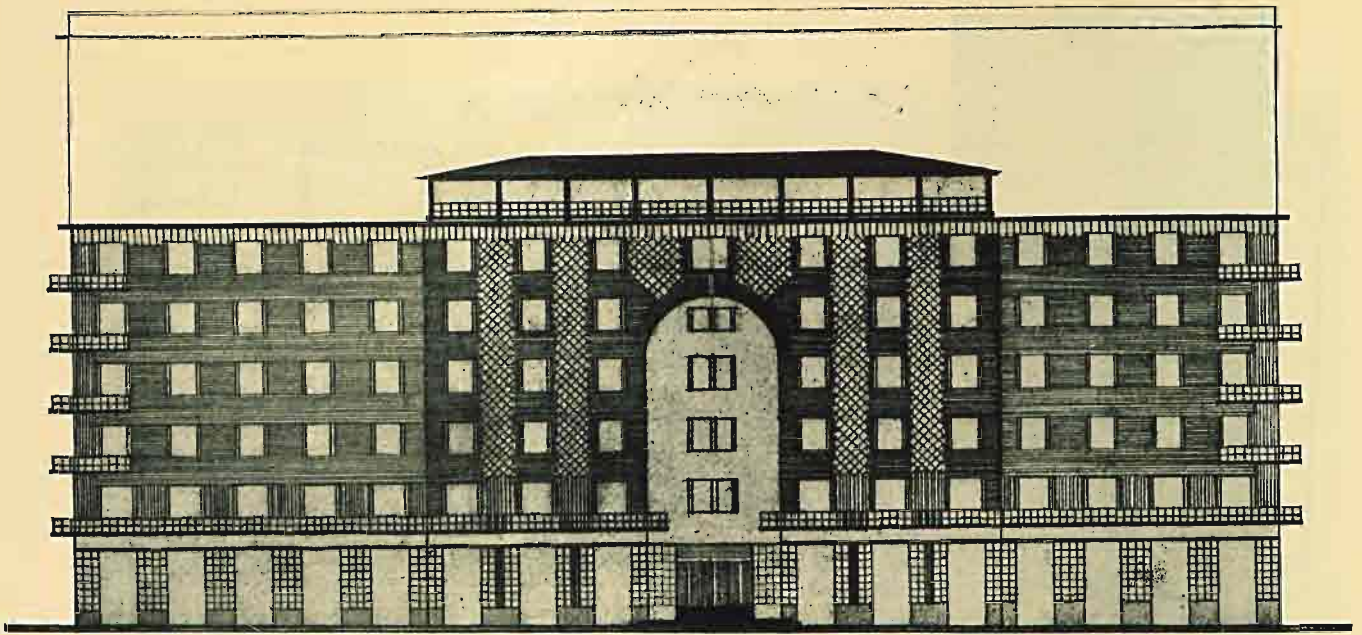
DU PROF.

CHARLES JANKOWSKI

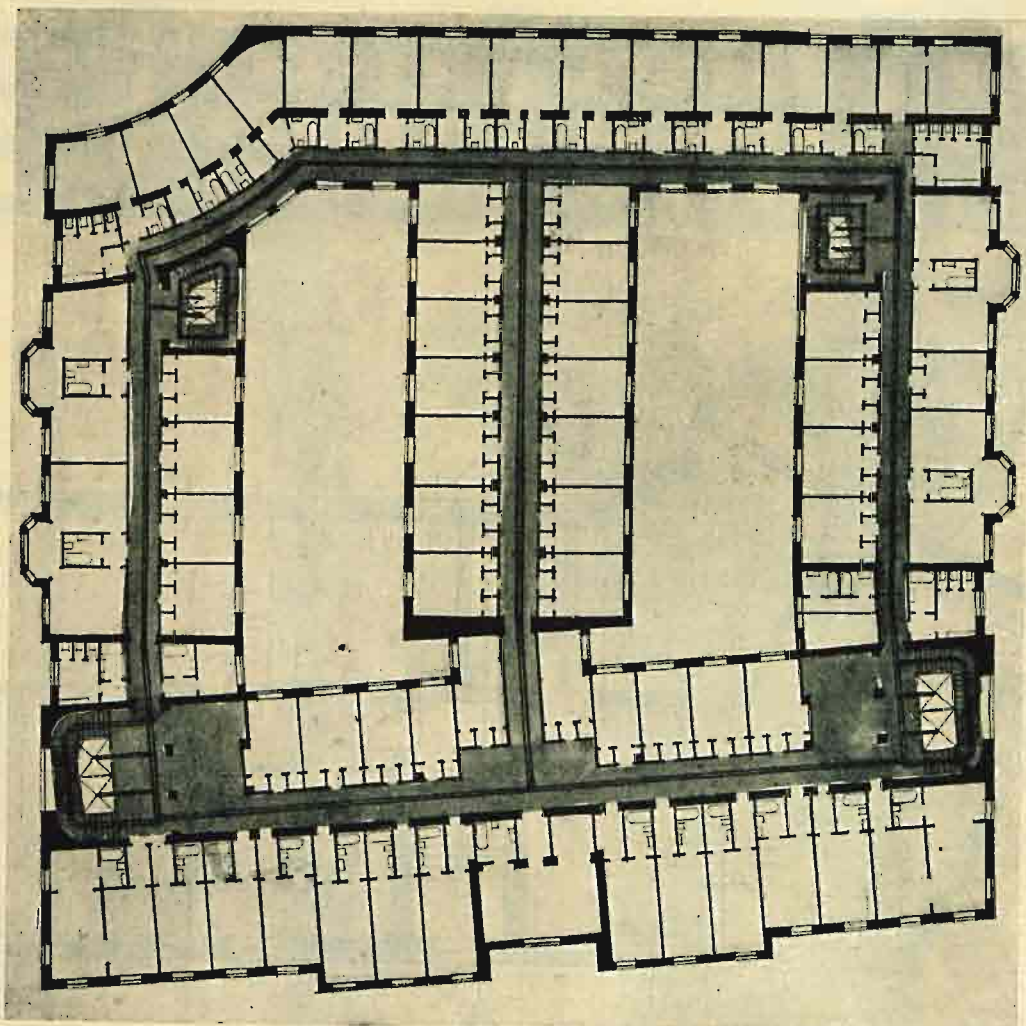
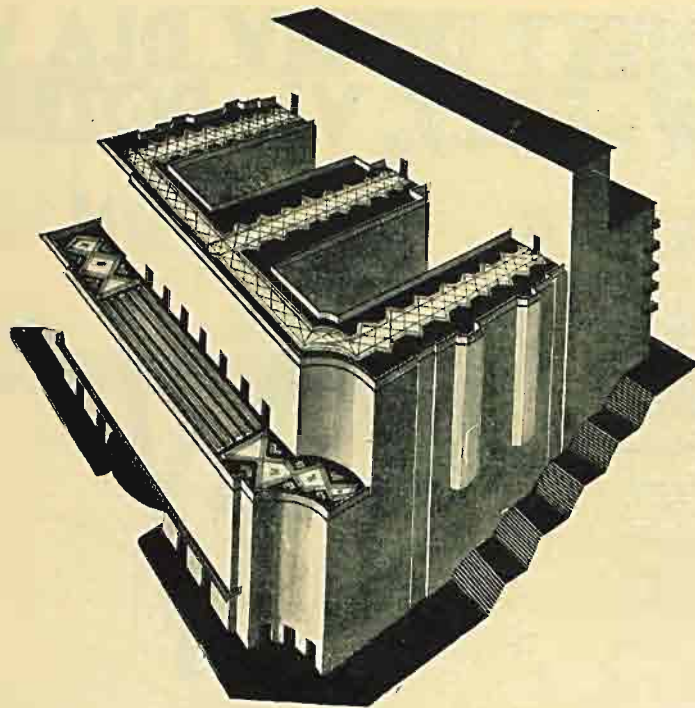
(DÉCÉDÉ)

A. Hryniewiecka-Piotrowska. Drukarnia — Imprimerie.

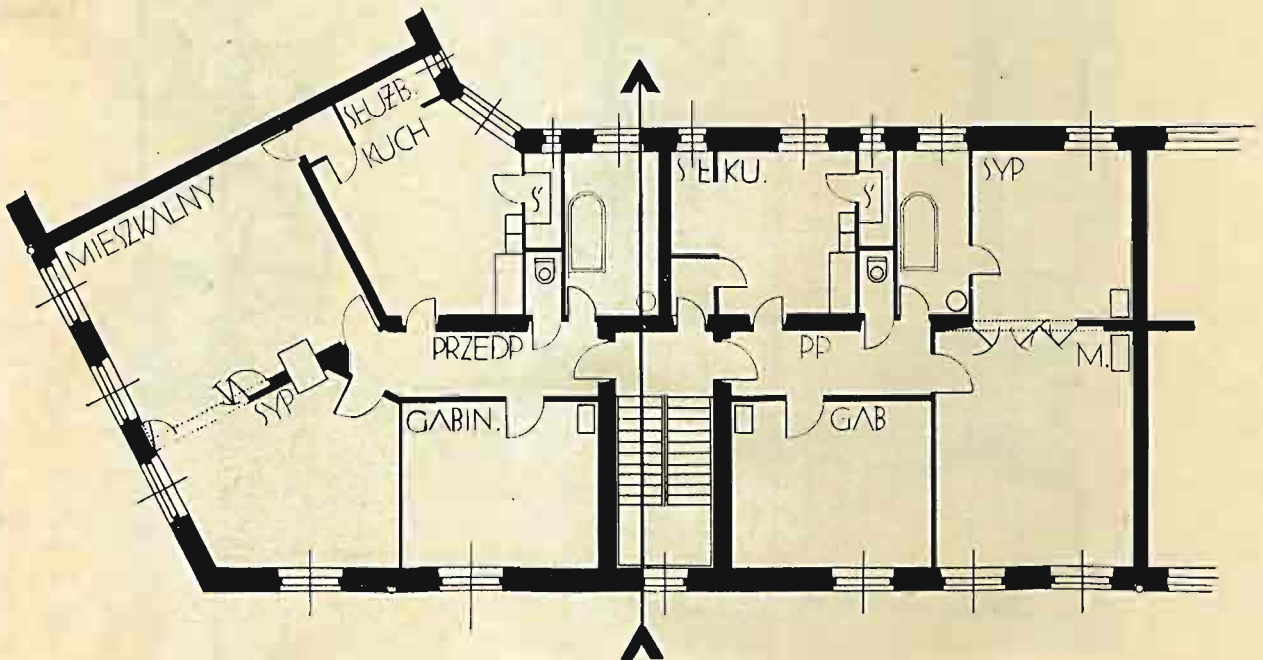
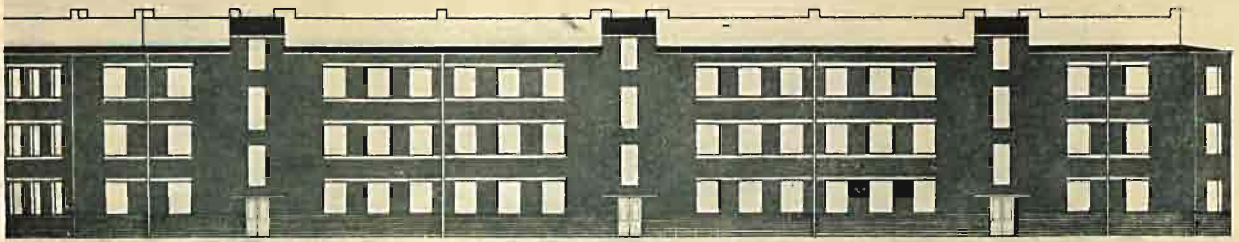
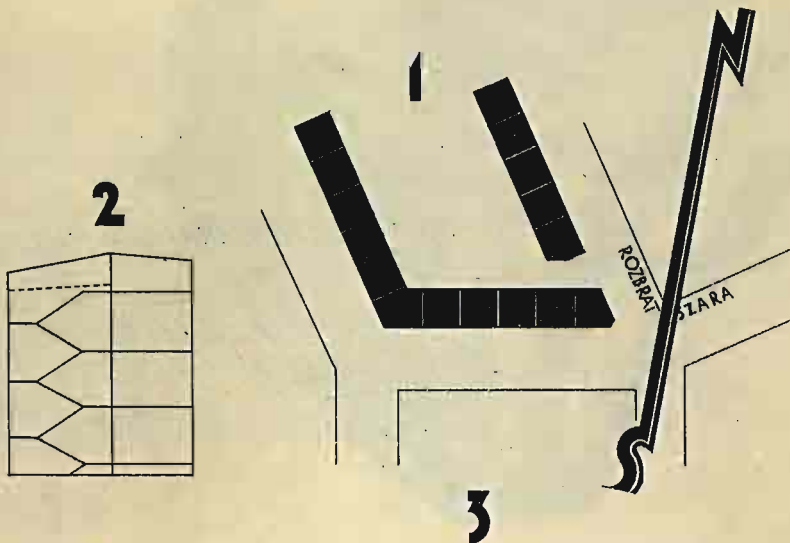
A. Węgrzecki — Hotel przy Alei na Skarpie — 1925.
Hôtel sur l'Avenue de l'escarpe.

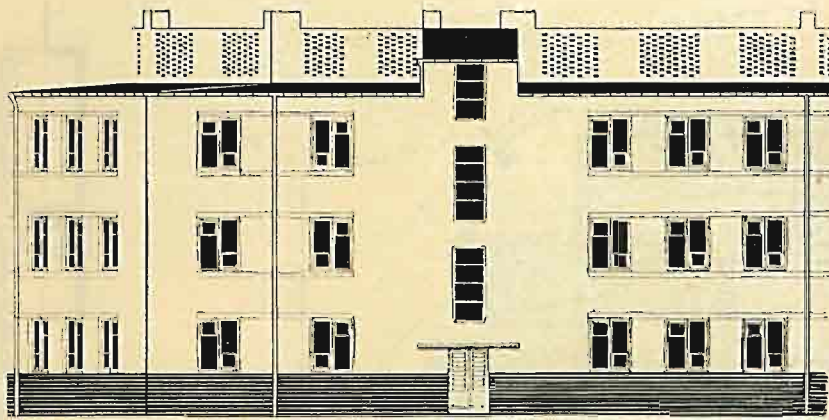
A. Węgrzecki — Hotel przy Alei na Skarpie — 1925.
Hôtel sur l'Avenue de l'escarpe.

PROJEKT DOMY DLA URZĘDNIKÓW PRZY UL. ROZBRATOWEJ

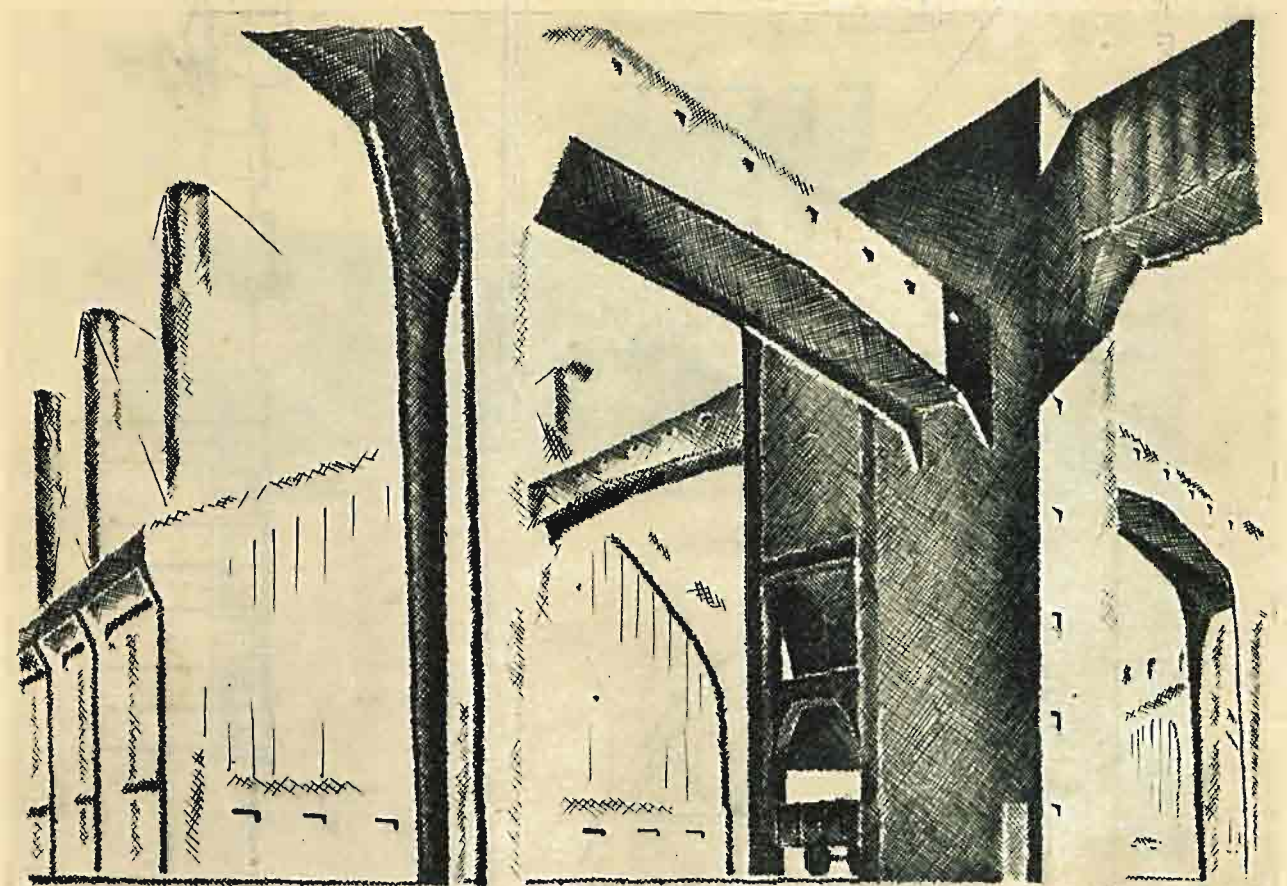
PLAN
 1: 1:000
 2: PRZEKŁ. M. 1:200
 3: ELEWACJA POŁ. WIDNIO-VA 1:200
 4: CZĘŚĆ ELEWACJI 1:100
 5: PLAN MIESZKANIA SZEREGO W NAROZNEGO 1:100

B. Brukalska. — Dom dla urzędników 1926.
Maison d'employés.

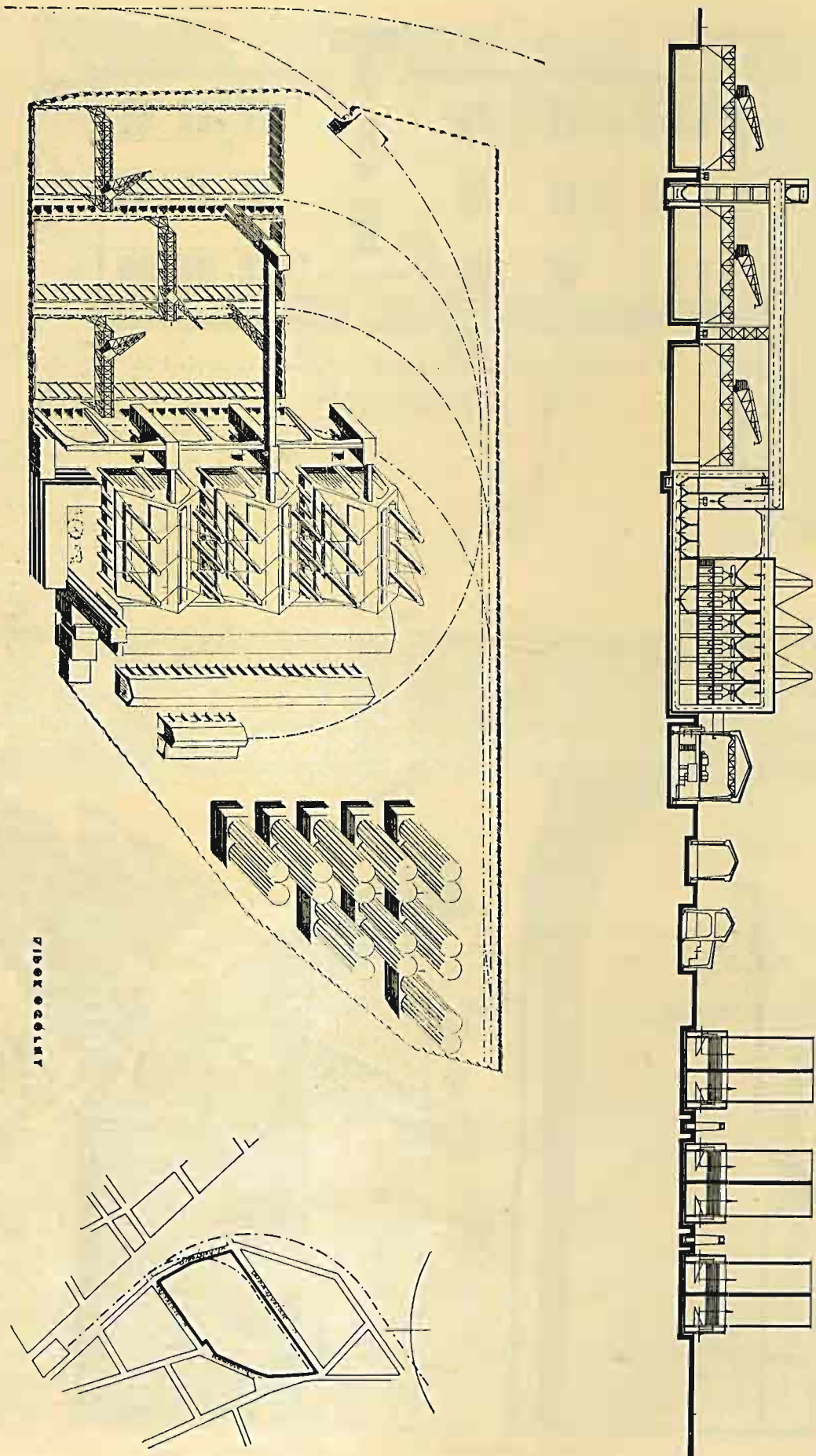

B. Brukalska. Dom dla urzędników — Maison d'employés 1926.

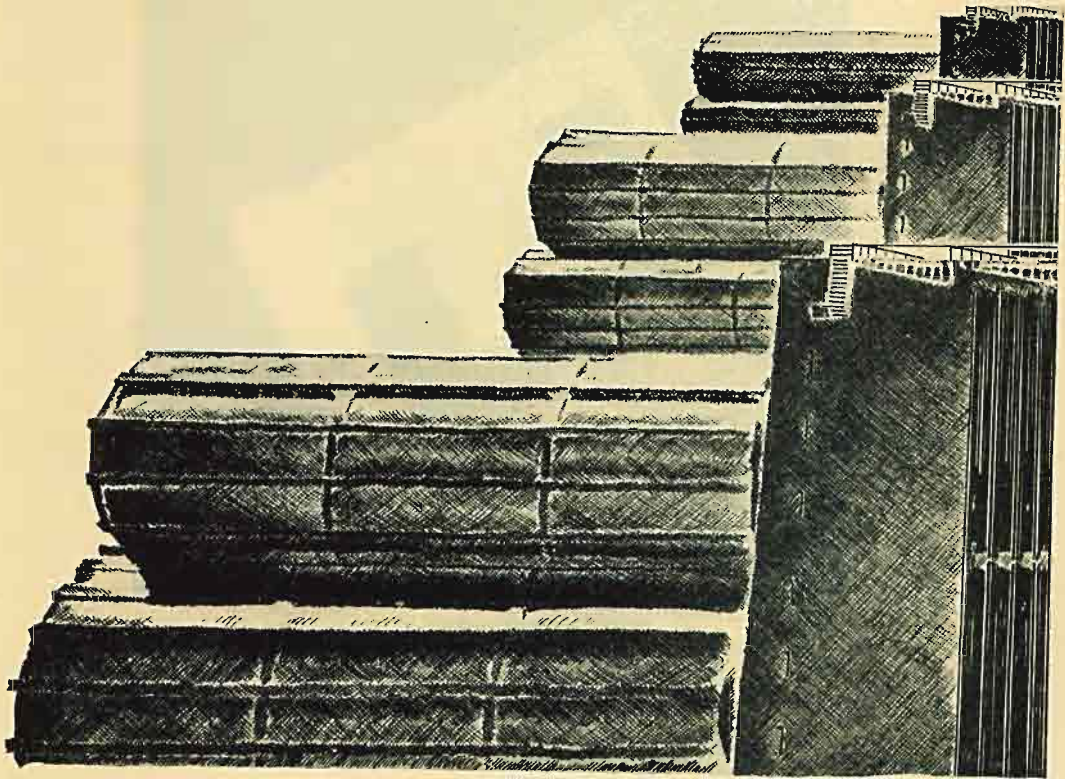
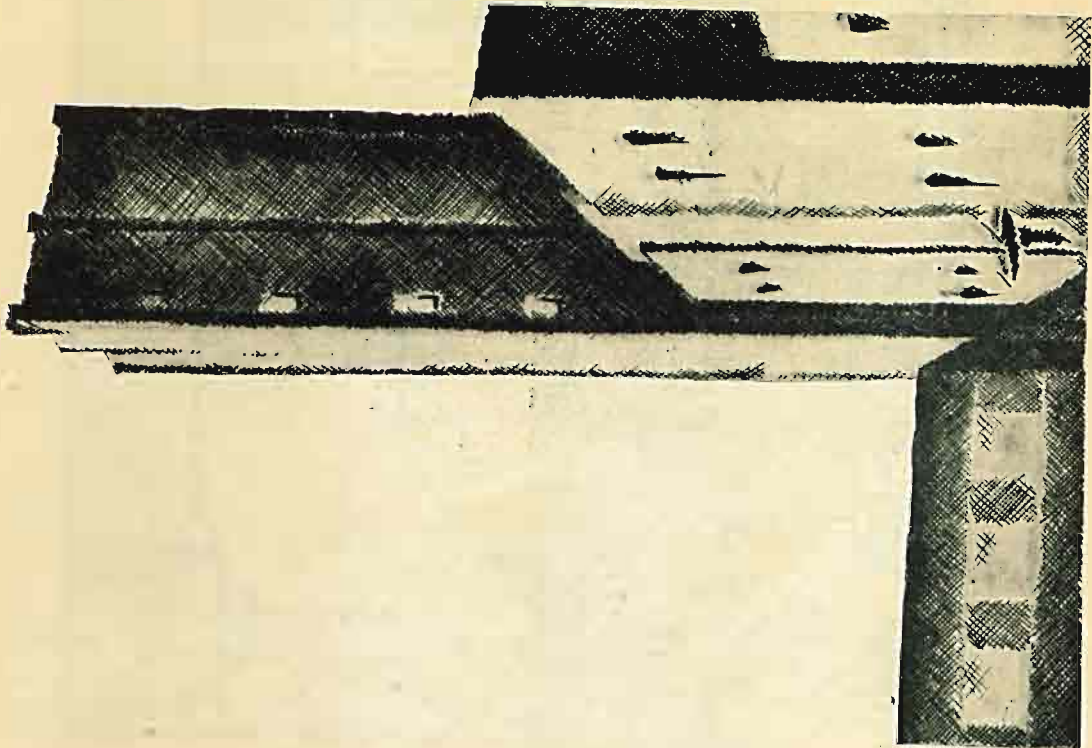

J. Łowiński. Elektrownia — Usine d'électricité 1926.

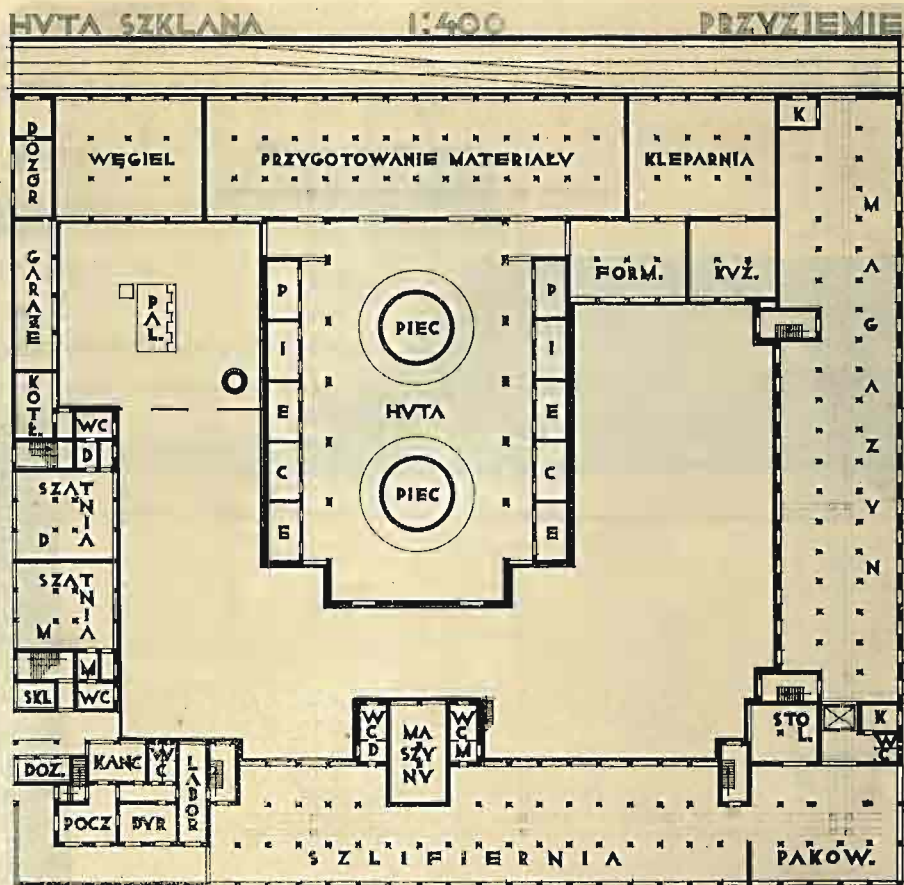
J. Łowinski. Elektrownia — Usine d'électricité 1926.

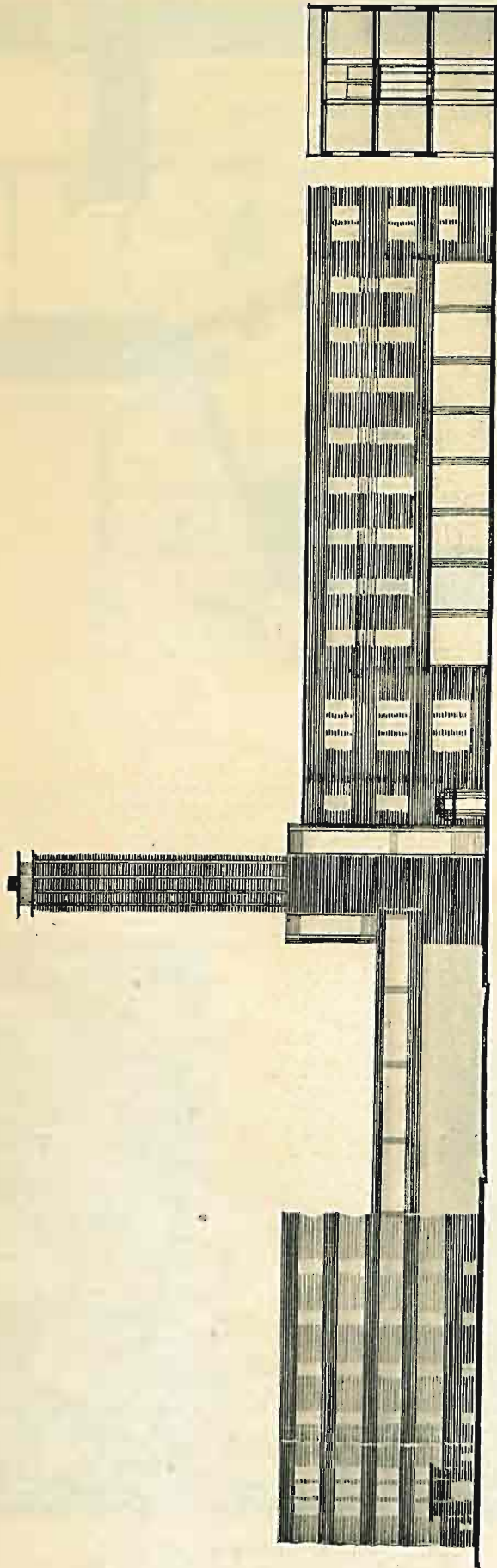
WIDOK OGÓLNY

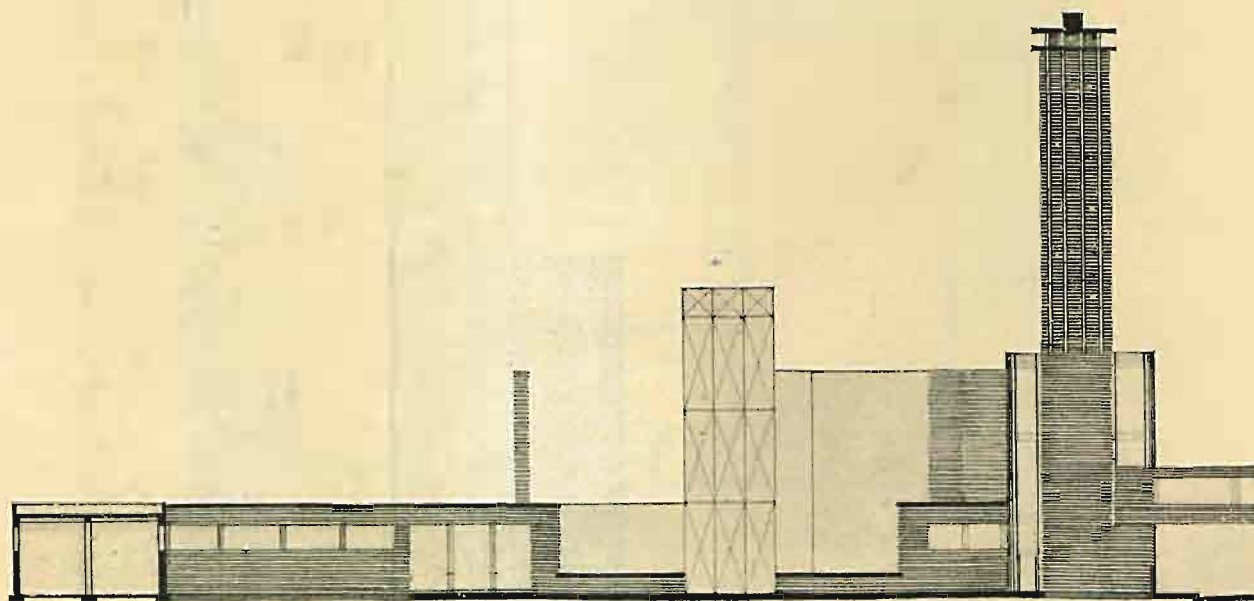
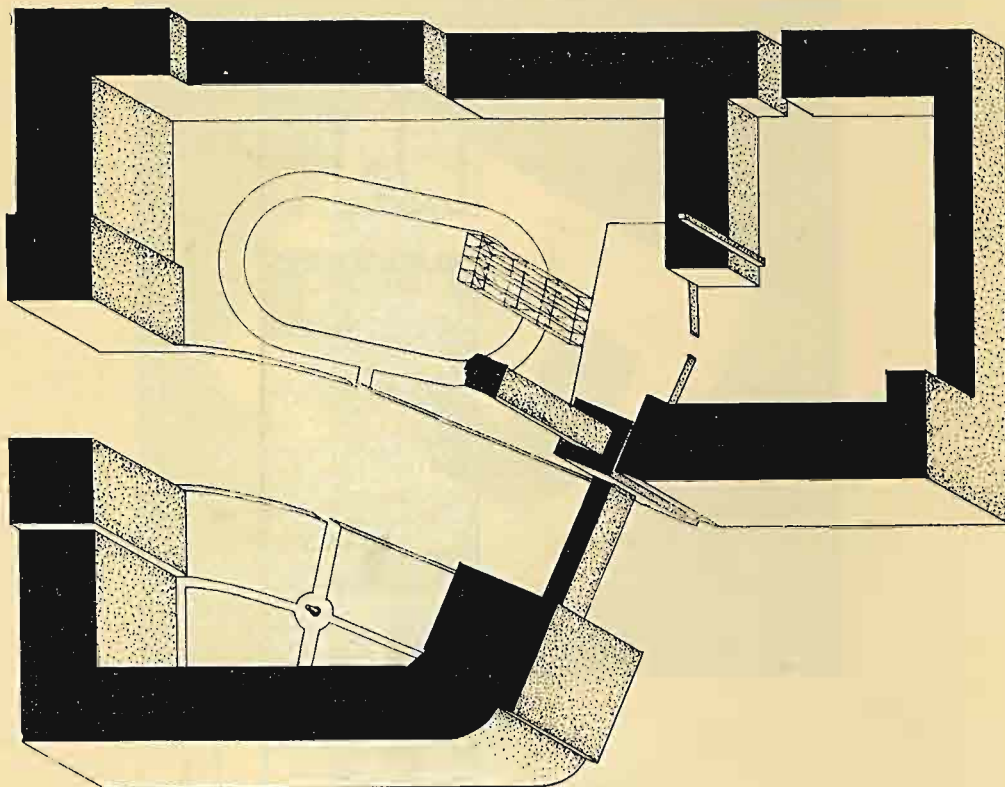
J. Lowinski. — Elektrownia — 1926.
Usine d'électricité

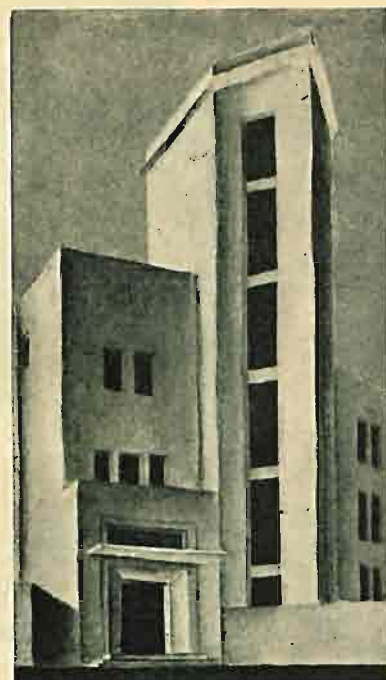
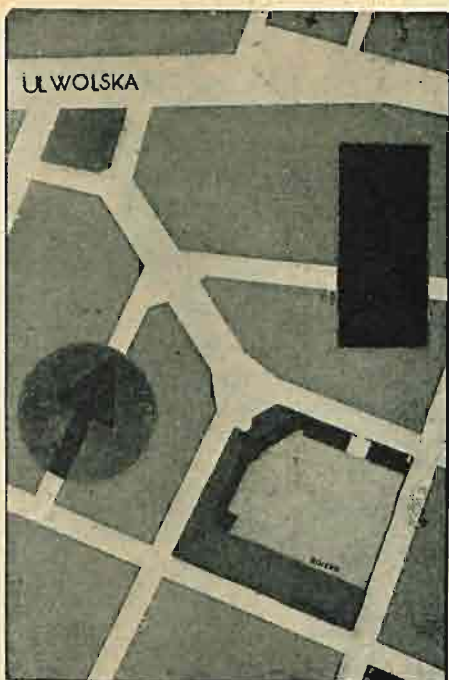
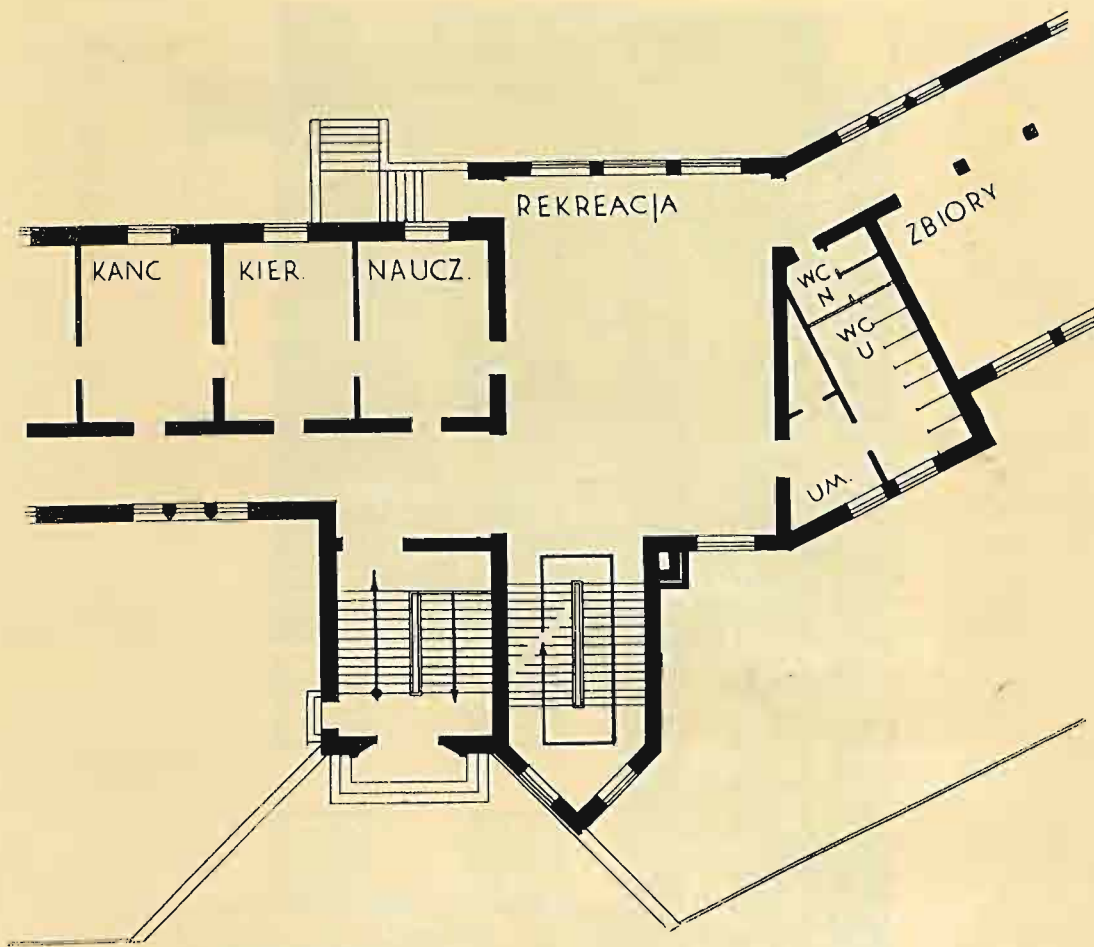
B. Mildawski. Huta szklana — Verrerie 1927.

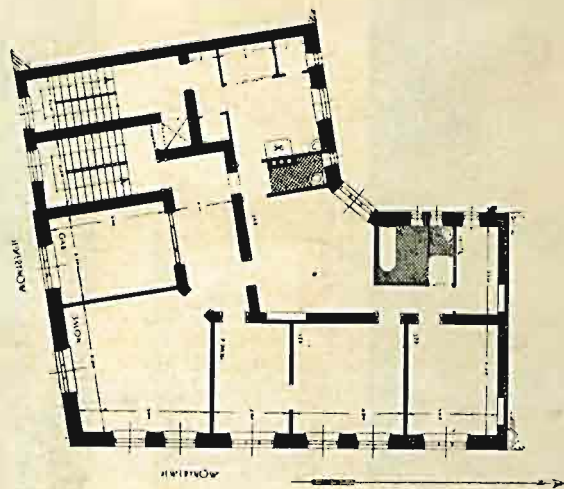
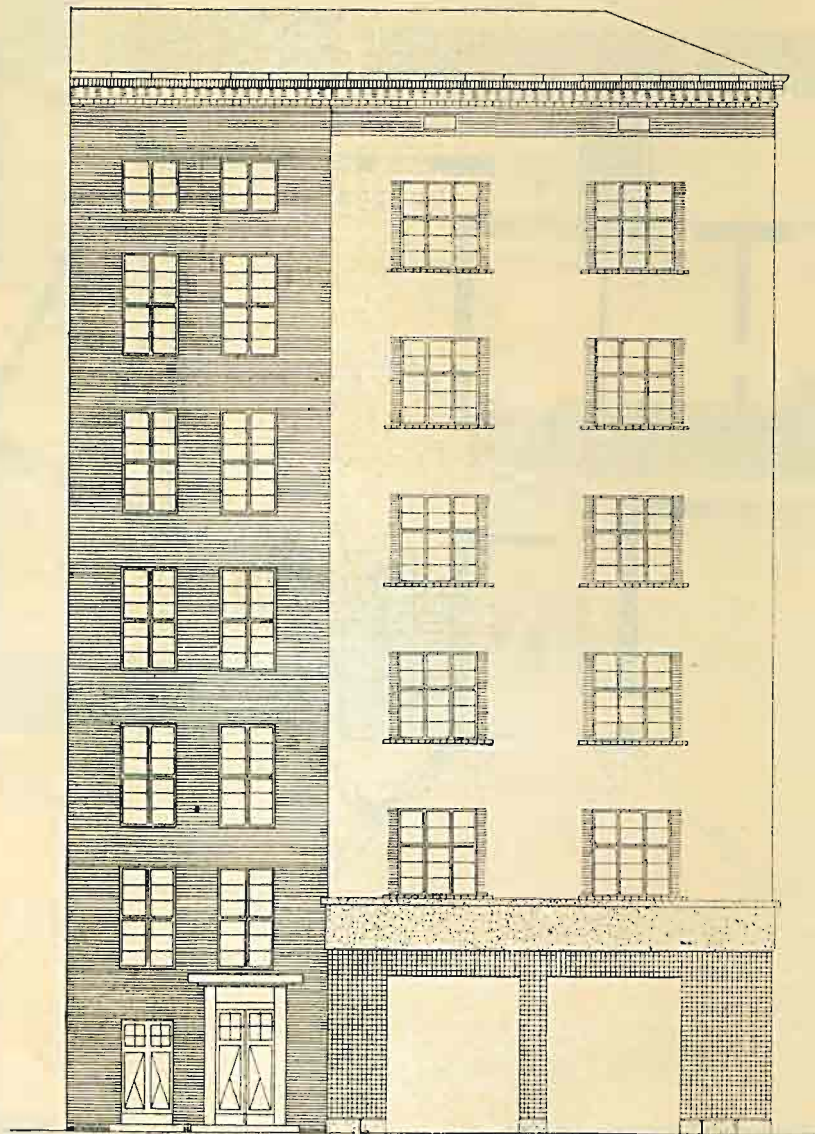
G. Sigalin. Centrala strazy ogniowej.
Caserne centrale des sapeurs pompiers 1926.

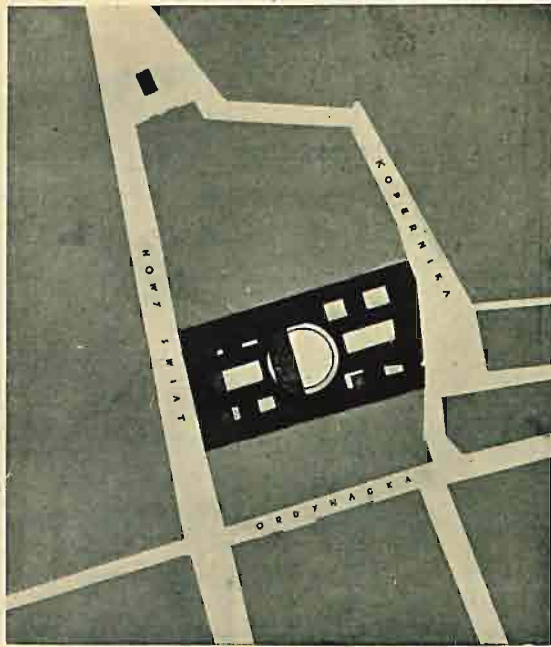
G. Sigalin. Centrala straży ogniowej.
Caserne Centrale des sapeurs-pompier 1926.

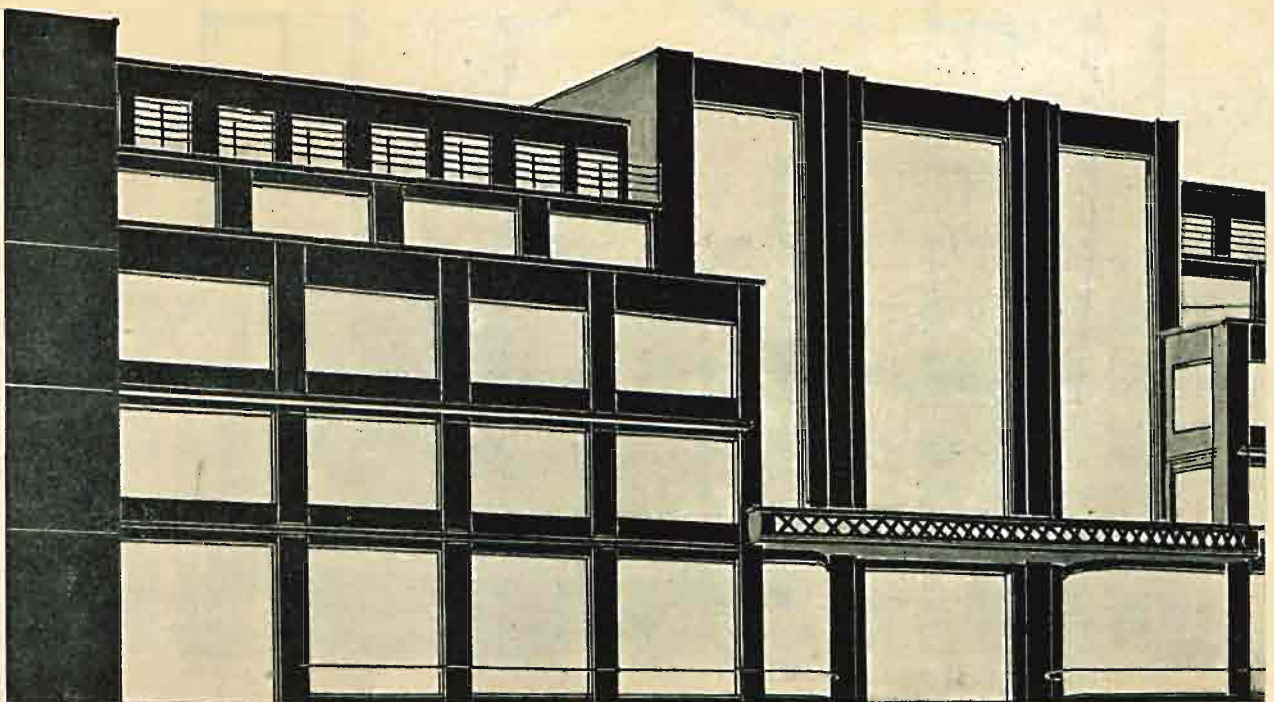
J. Klimaszewski — Szkoła powszechna.
Ecole primaire 1926.

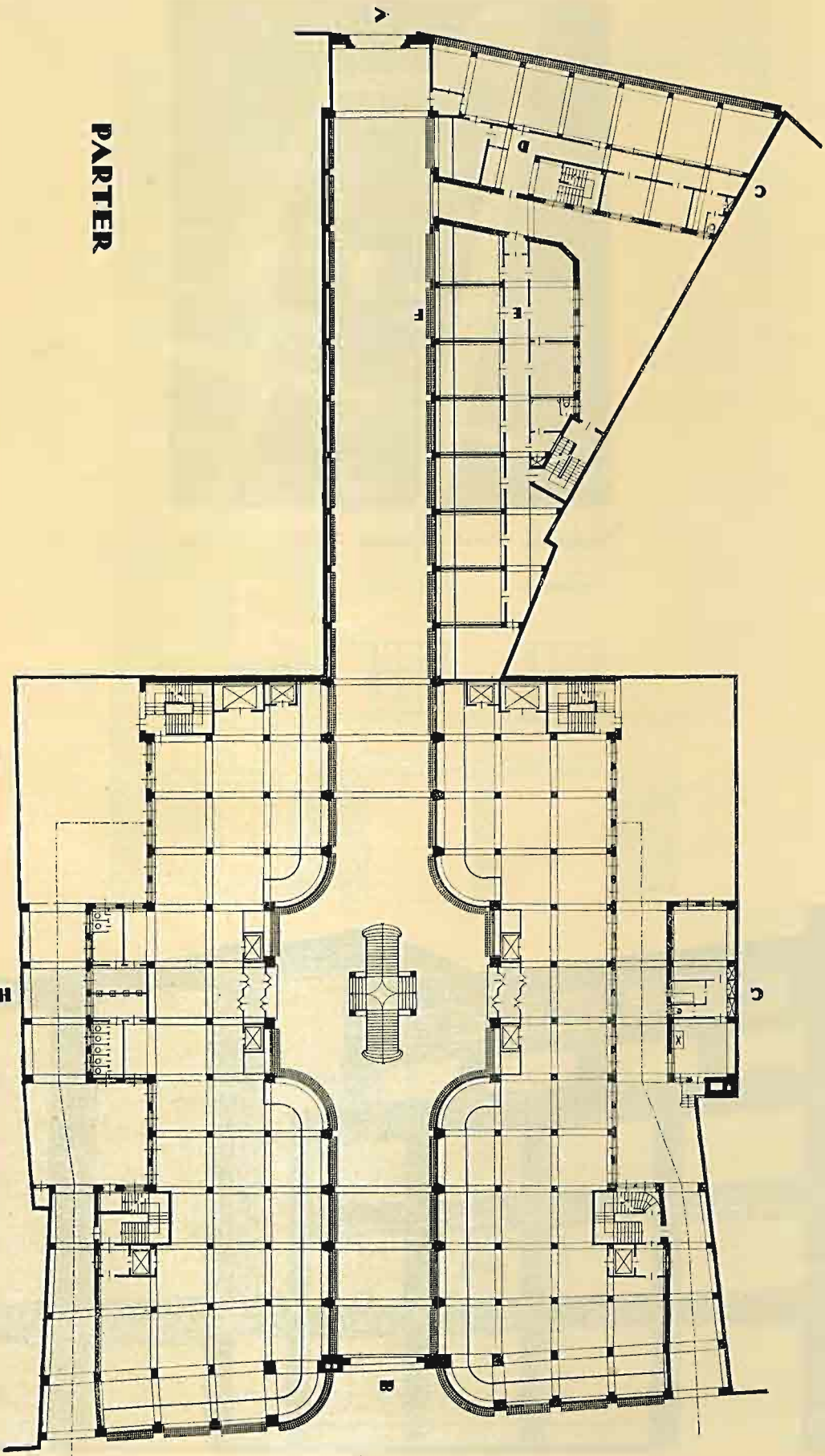
B. Hein. Dom -- Maison. 1926.

Pańkowski. Pasaż — Sytuacja. Passage — Situation.

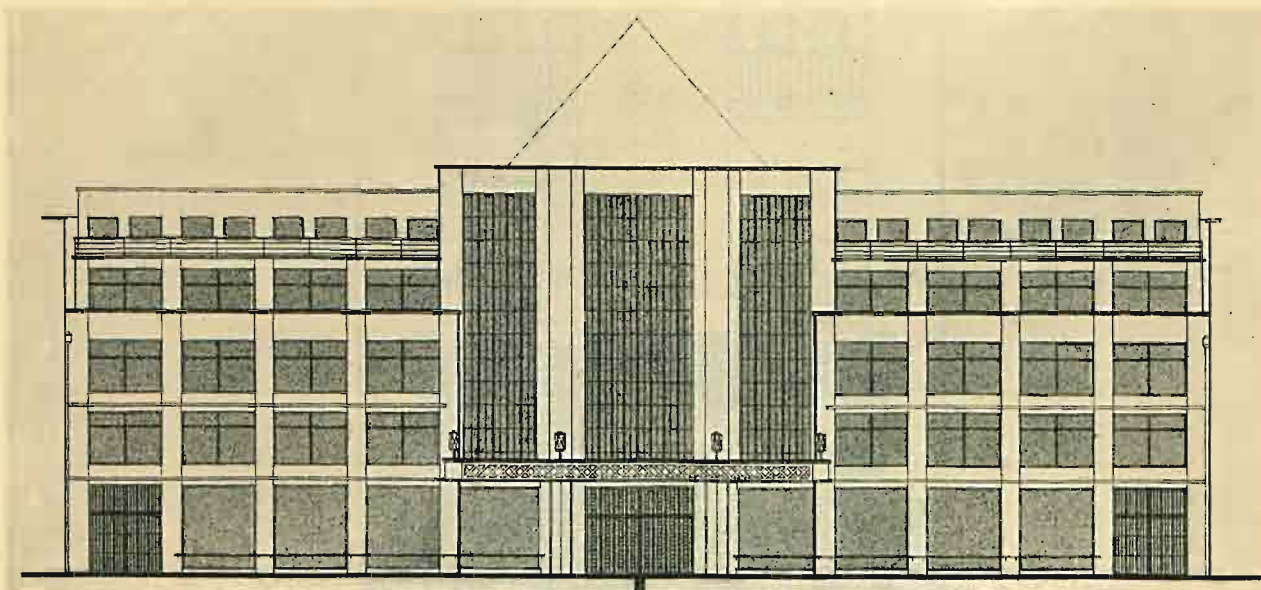
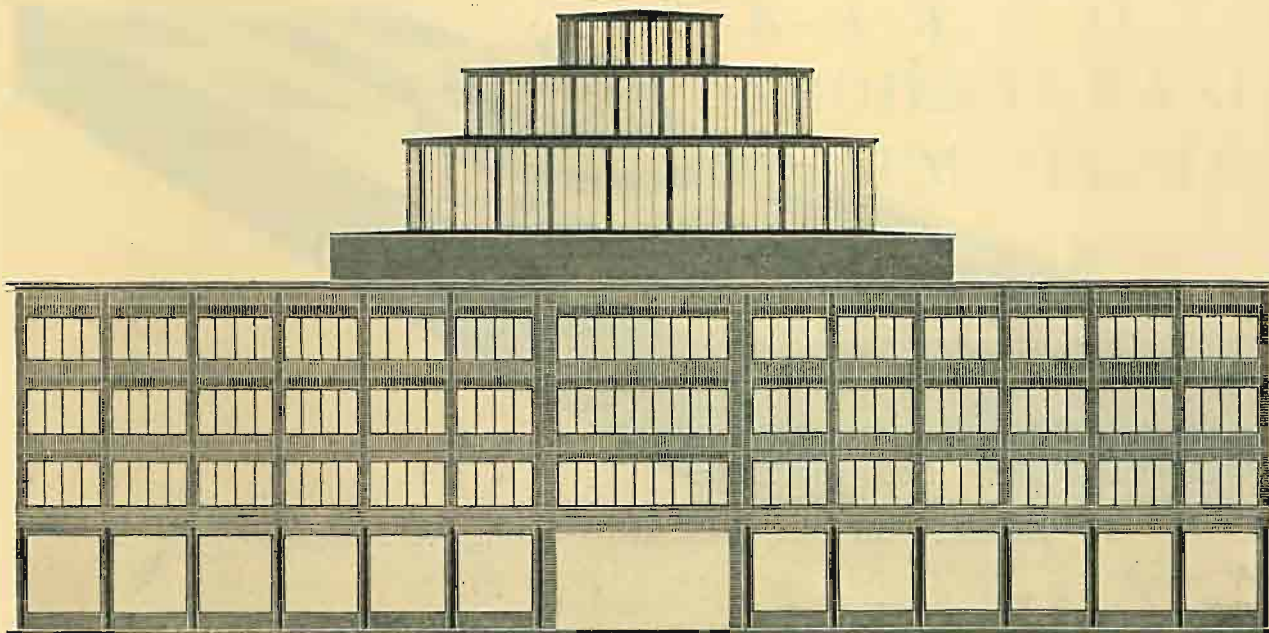

Pańkowski. Pasaż. — Passage.

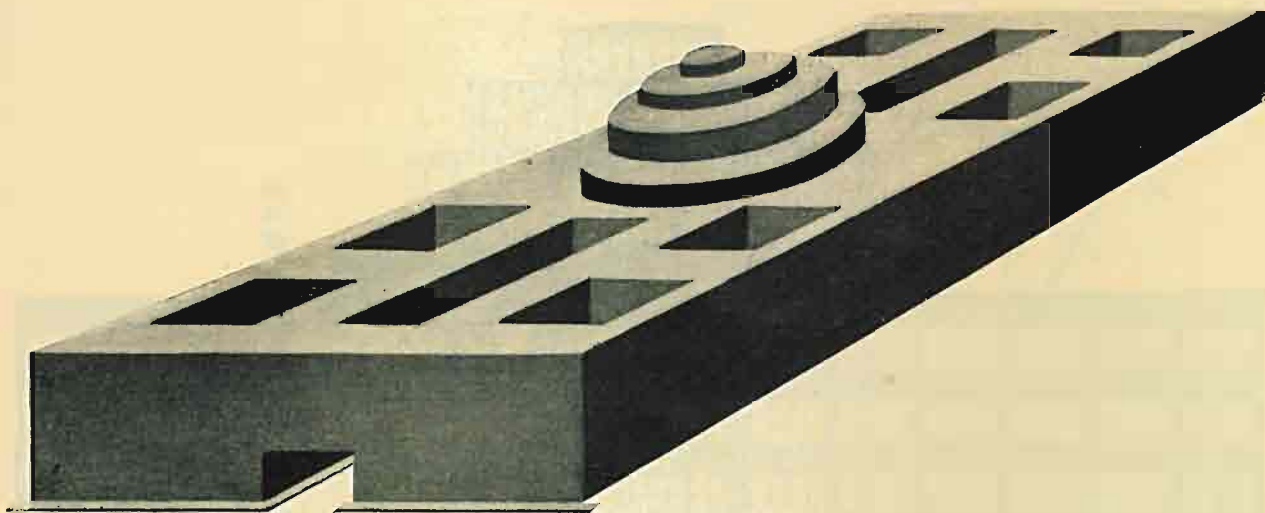

PARTER

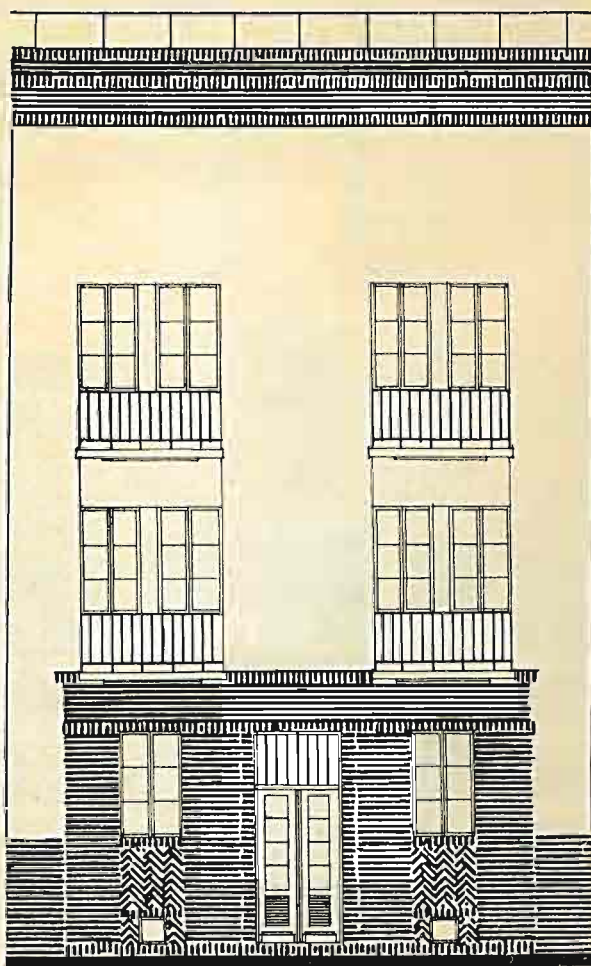
Panikowski. Pasaż, plan parteru. — Passage, rez — de chaussée. 1926.

Pańkowski — Pasaż — Elewacje.
Passage — Façades.

Pańkowski. Pasaż, widok aksonometryczny. — Passage vue axonométrique

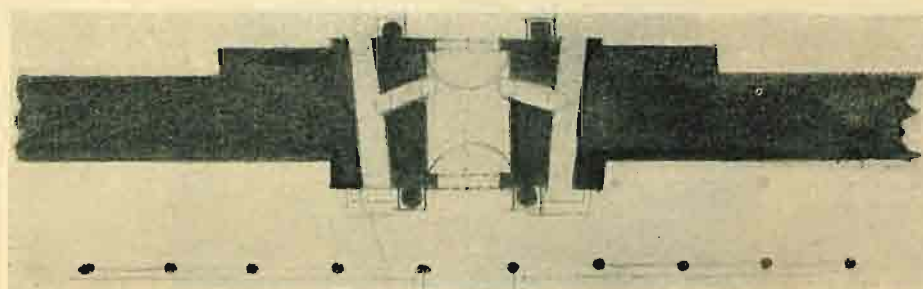
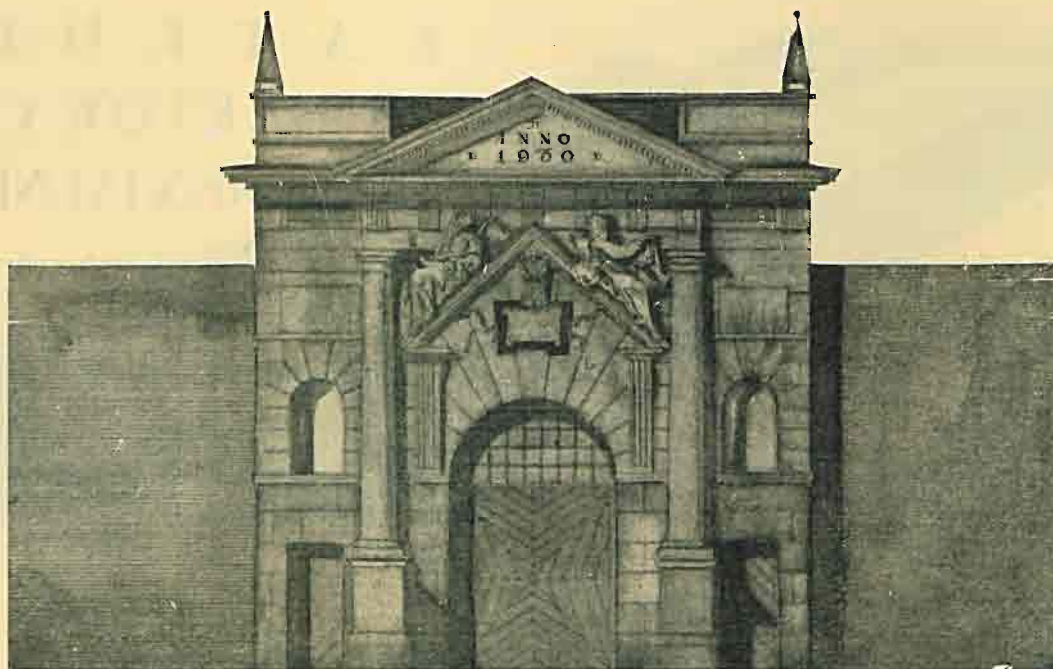
J. Łowiński. Dom mieszkalny 1926. — Maison d'habitation.

K A T E D R A
PROJEKTOWANIA
MONUMENTALNEGO

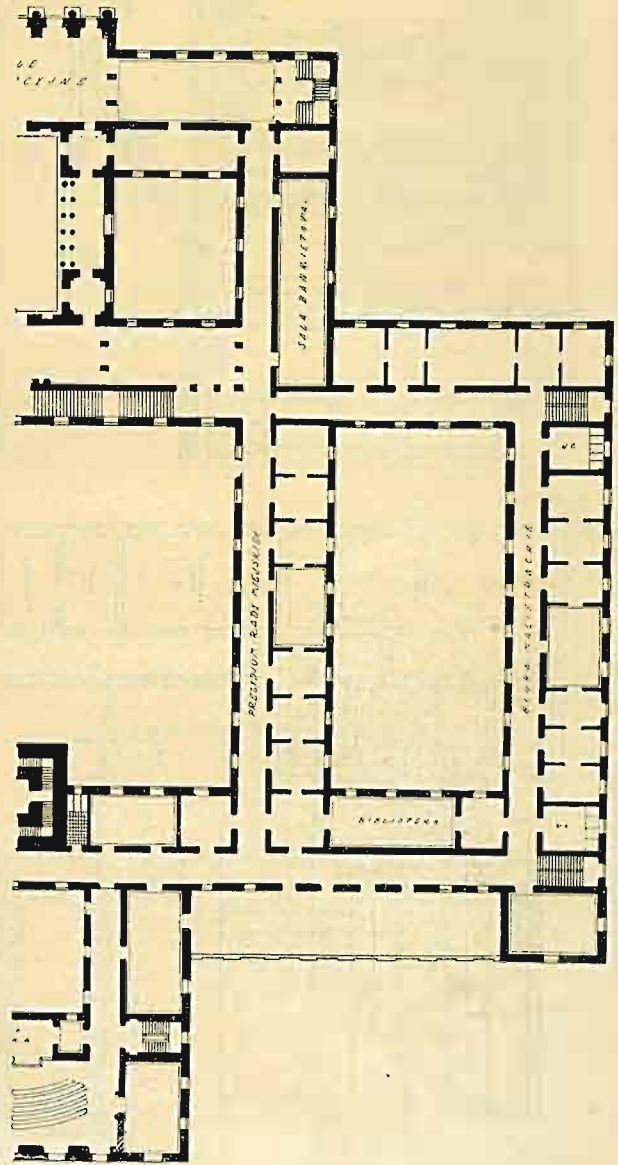
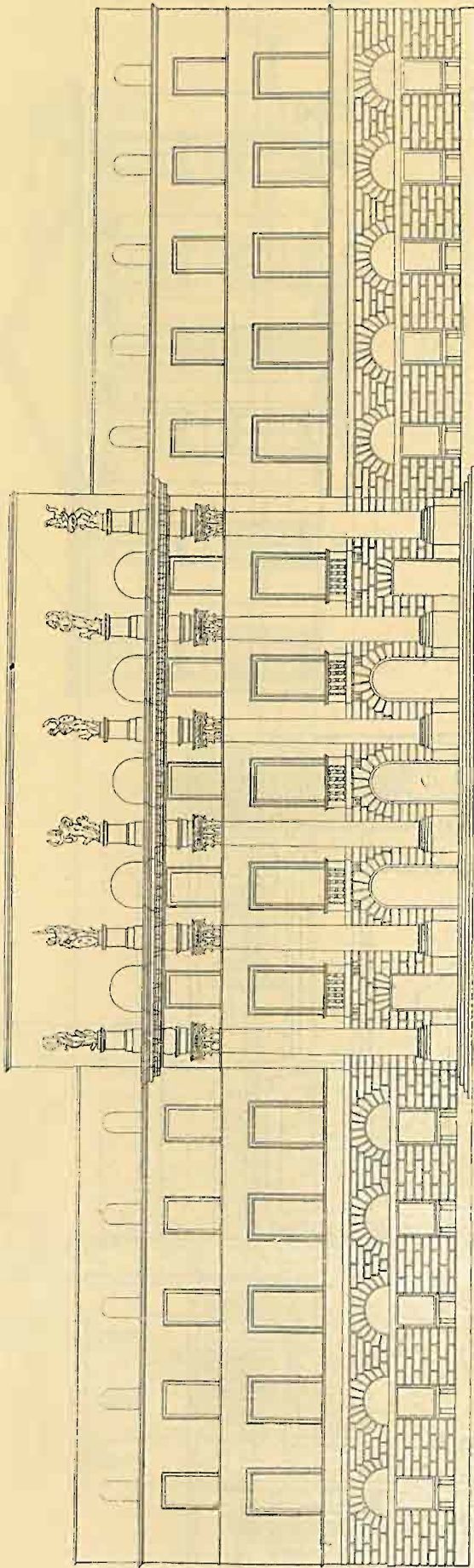
PROF. CZESŁAW PRZYBYLSKI

CHAIRE DES PROJETS
M O N U M E N T A U X

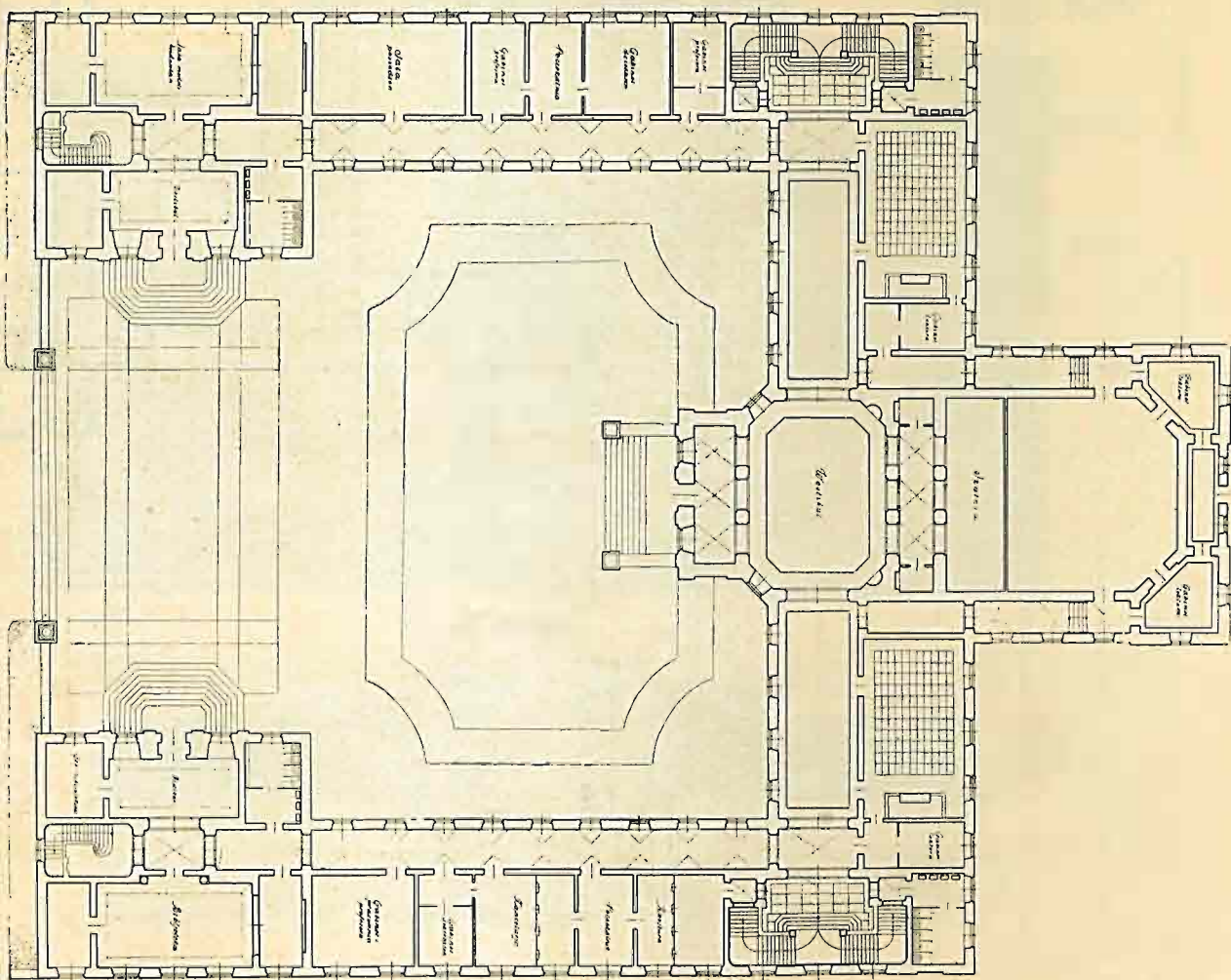
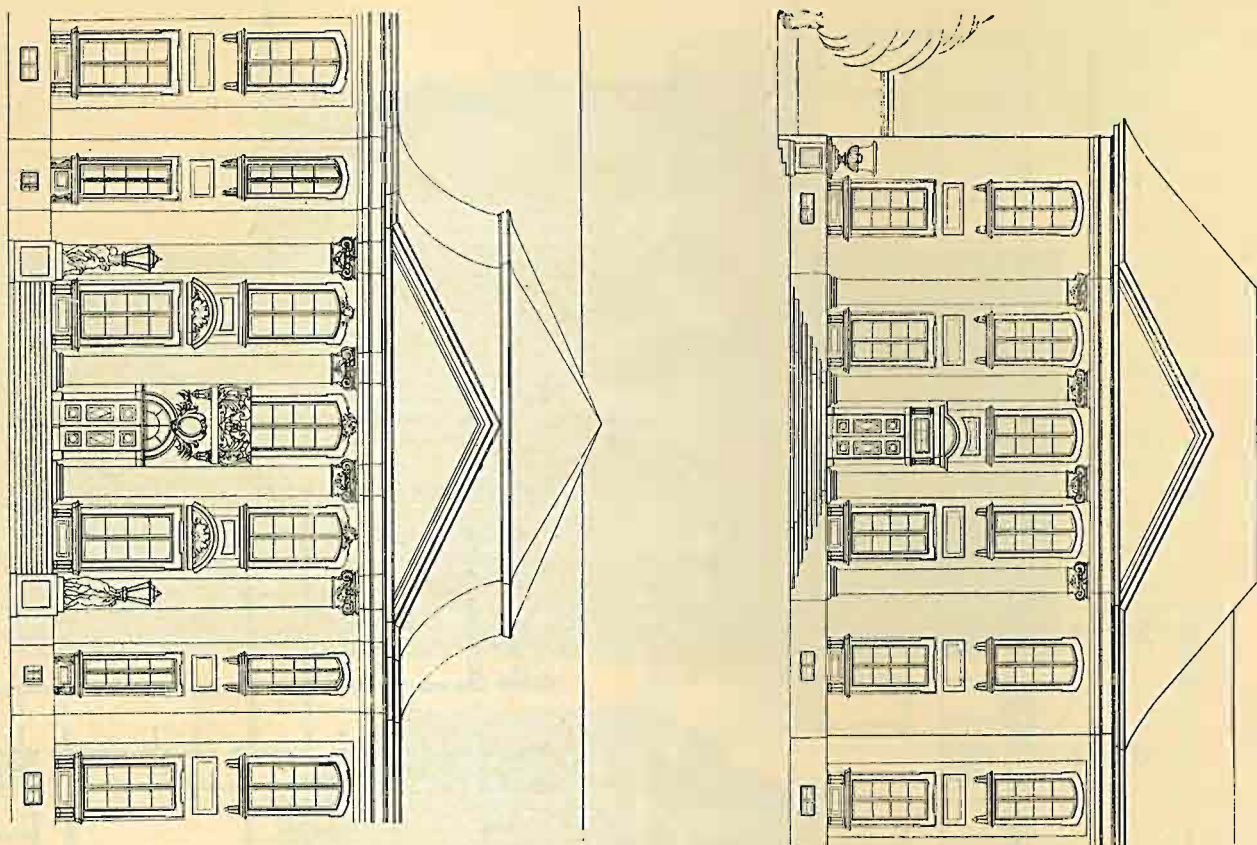
DU PROF. CZESŁAW PRZYBYLSKI

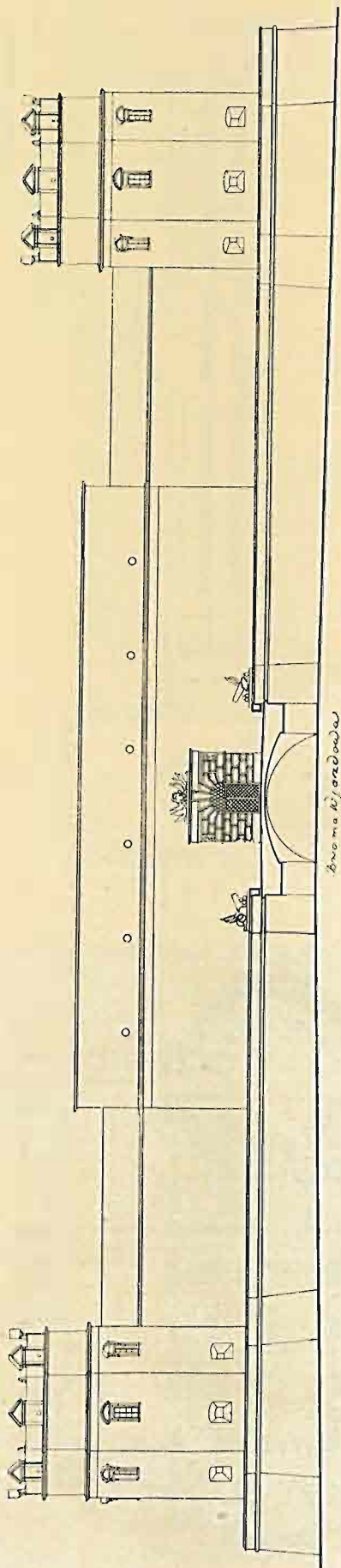
H. Oberfeld. Brama wjazdowa do Cytadeli. — Porte d'entrée de la Citadelle 1921.

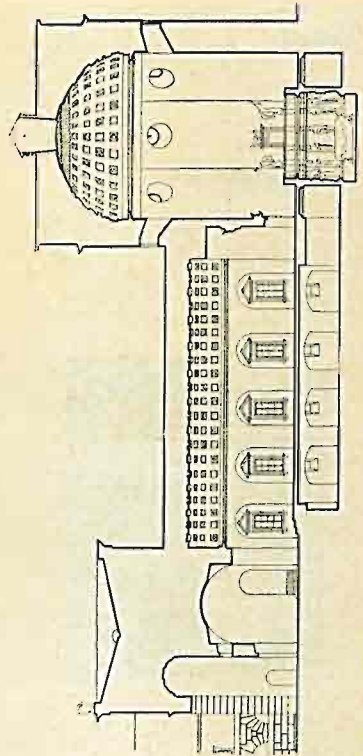
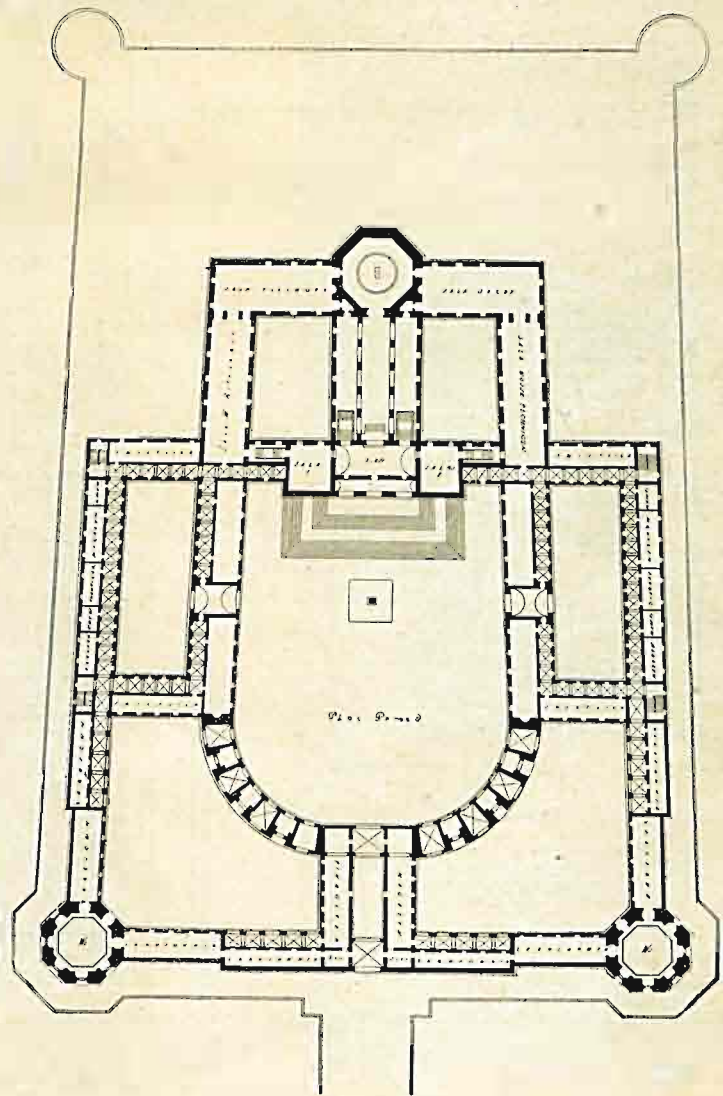
J. Gelbard. Ratusz. — Hôtel de ville 1921.

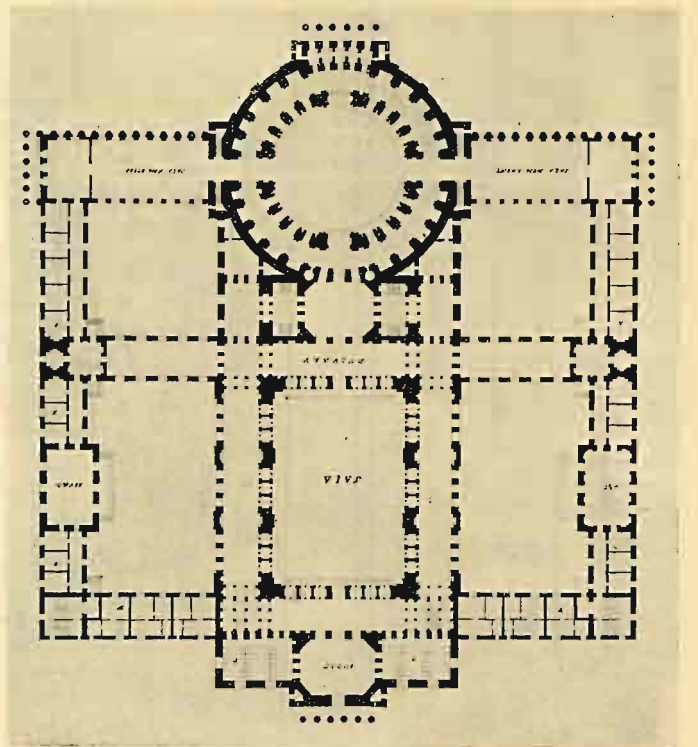
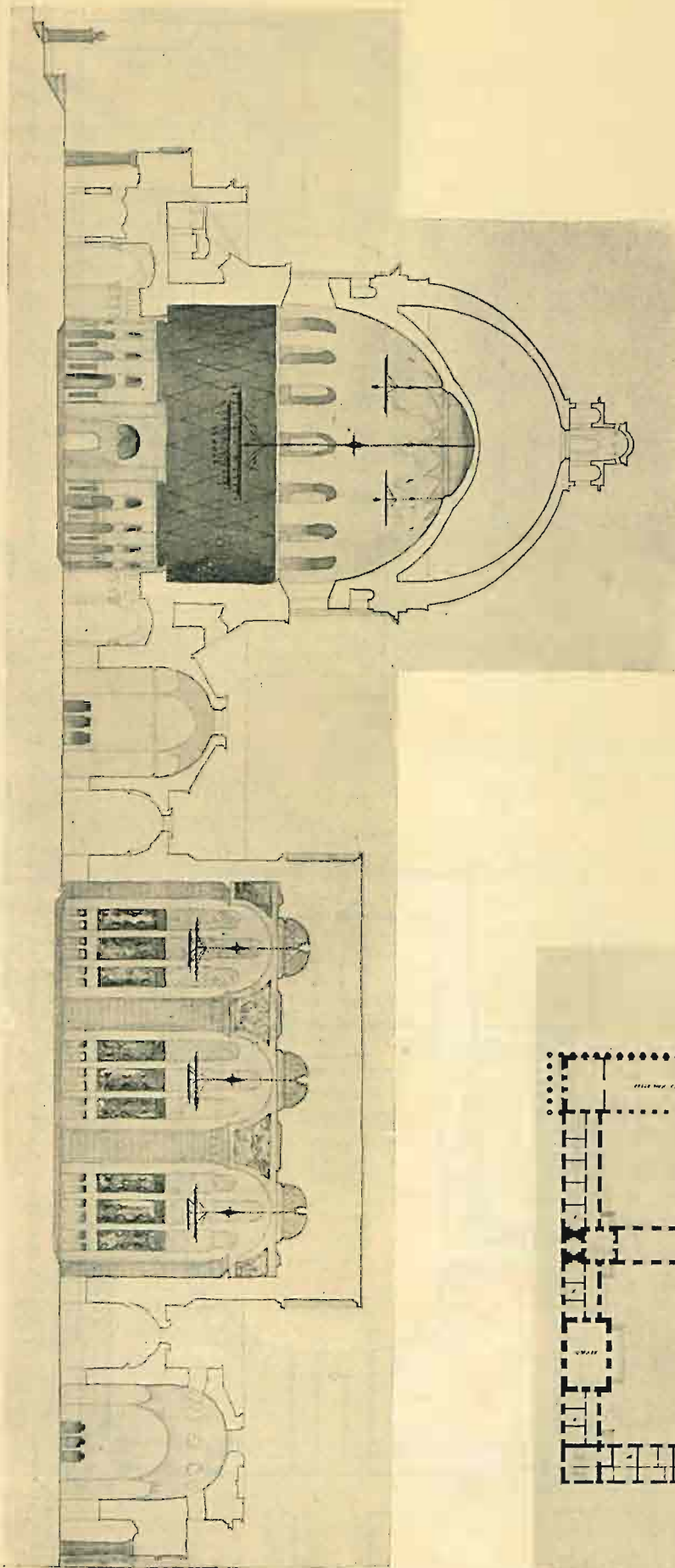
E. Michalski. Projekt budynku dla Wydziału architektury. — Projet du bâtiment de la faculté d'Architecture 1921

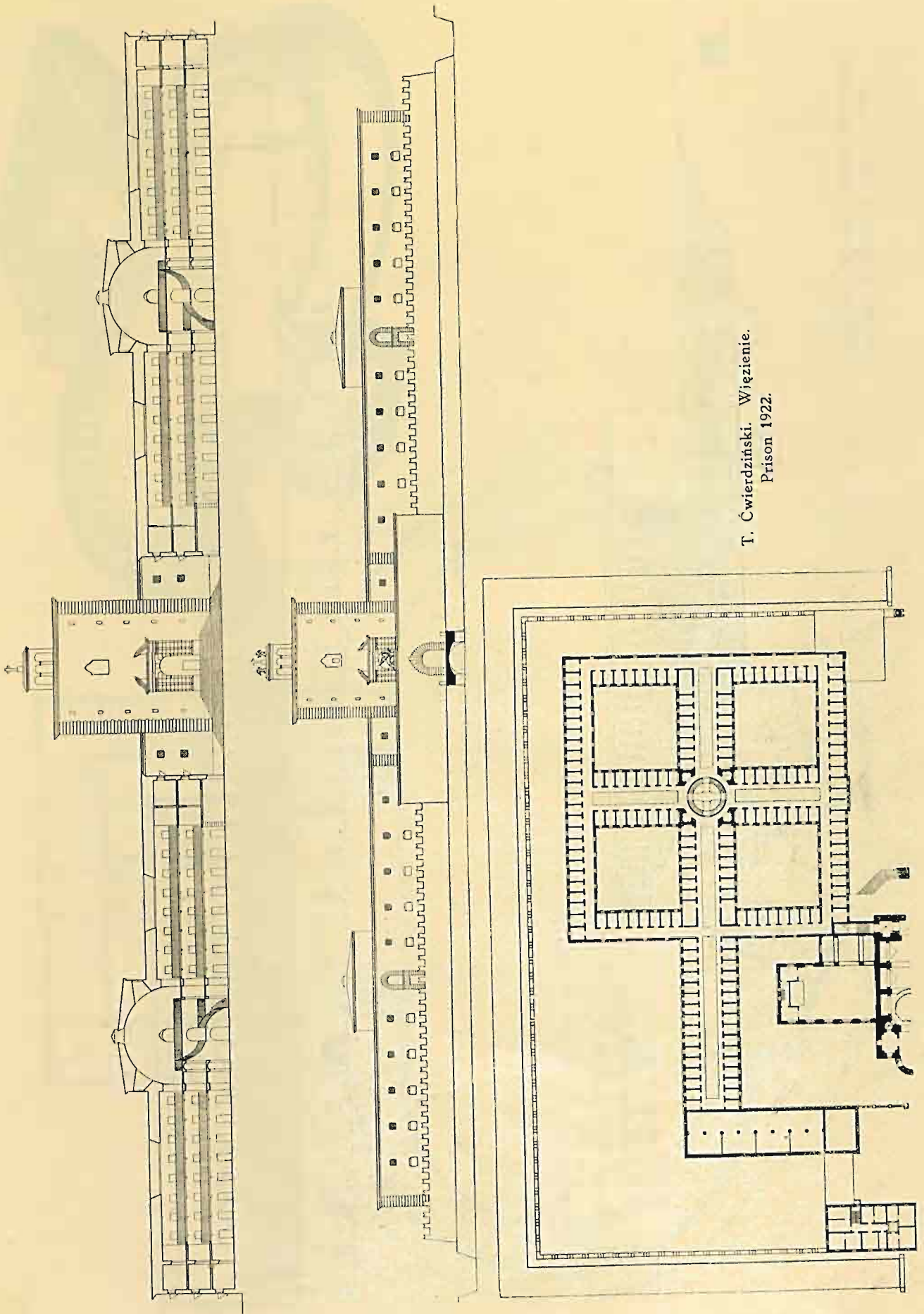

Бюро на Кіаровска

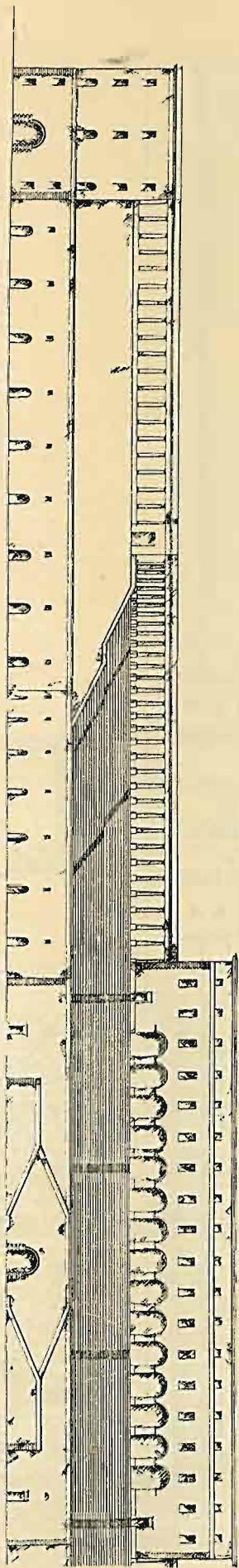

H. Oberfeld. Muzeum Wojny. — Musée Militaire, 1922.

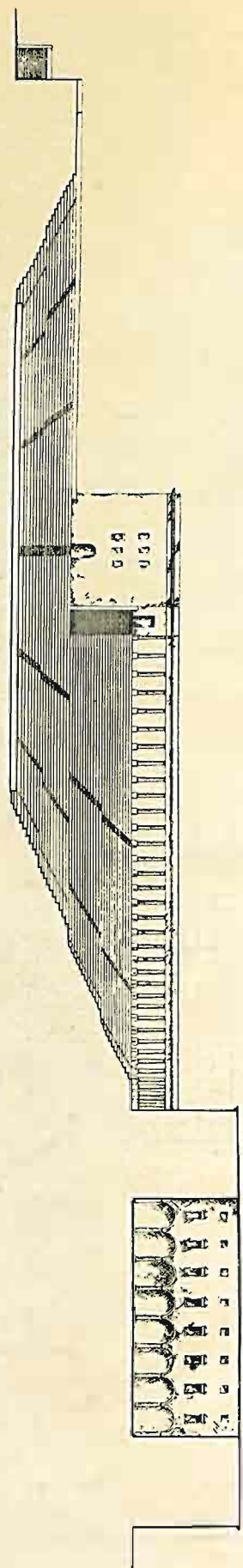

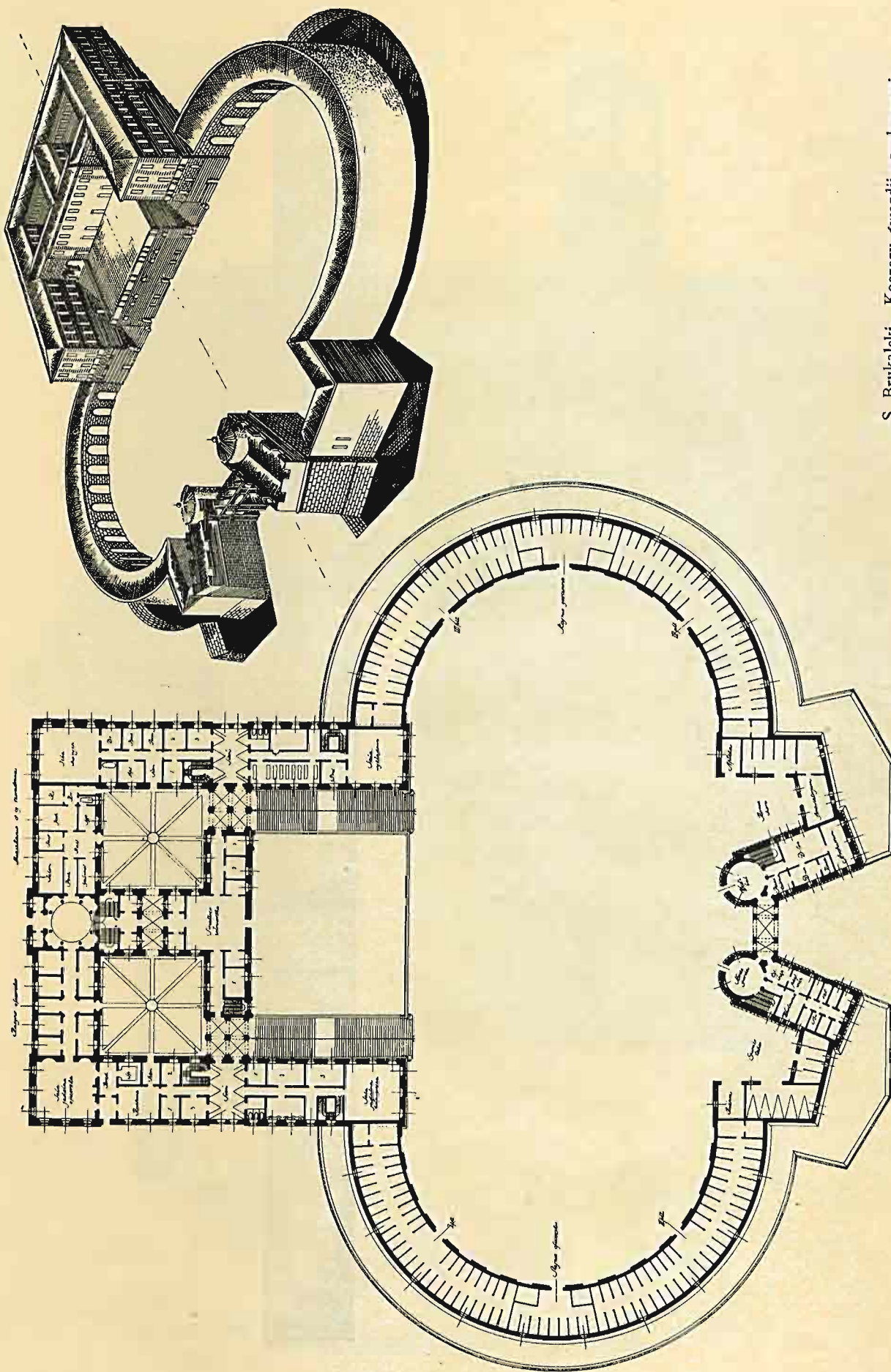

T. Cwierzdzinski. Więzienie.
Prison 1922.

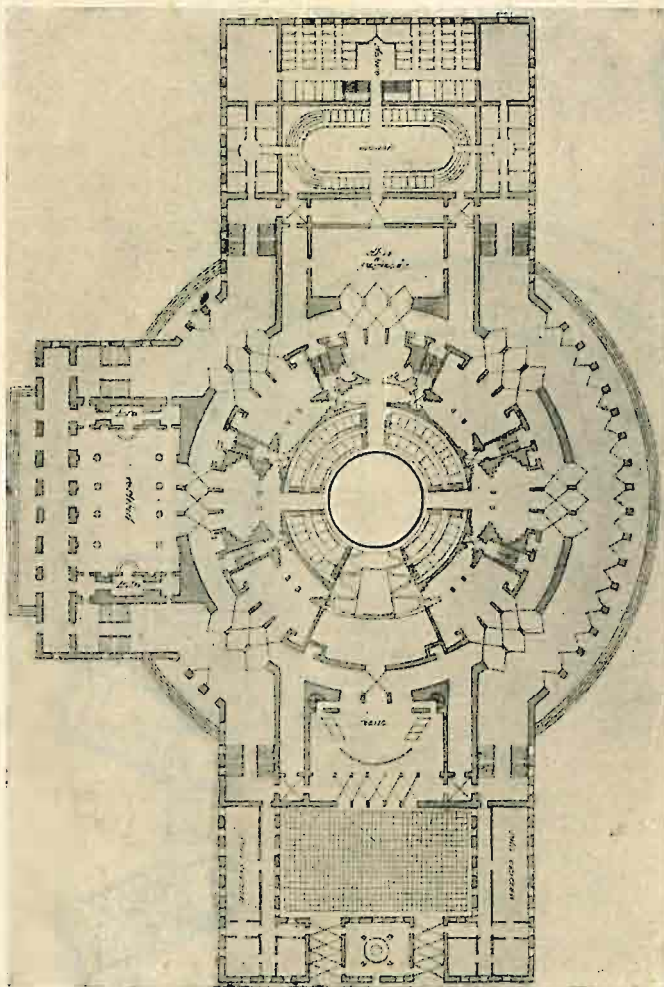

W. Adamski.
Stadion.—Stadion des courses.

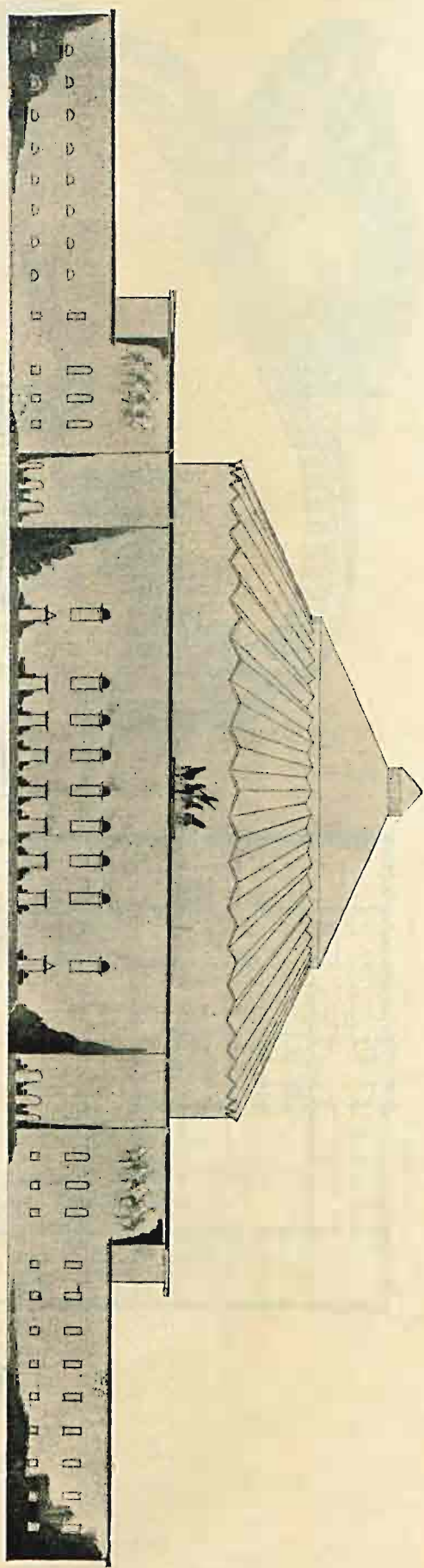

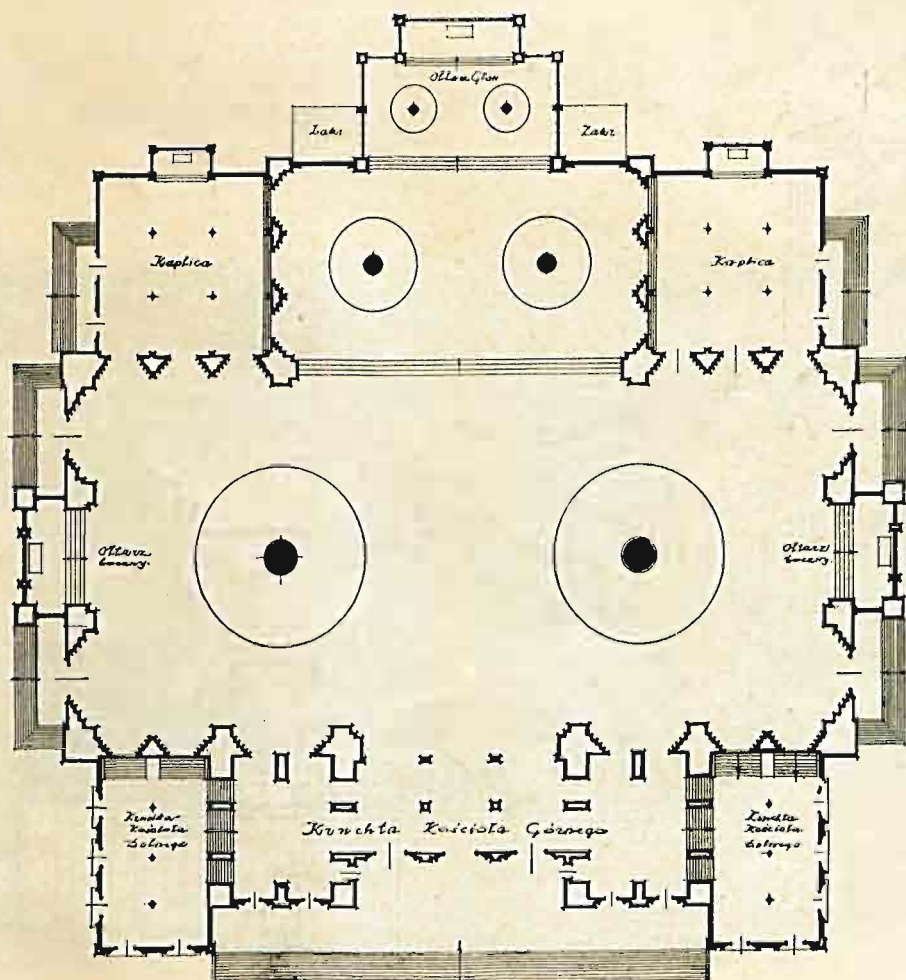
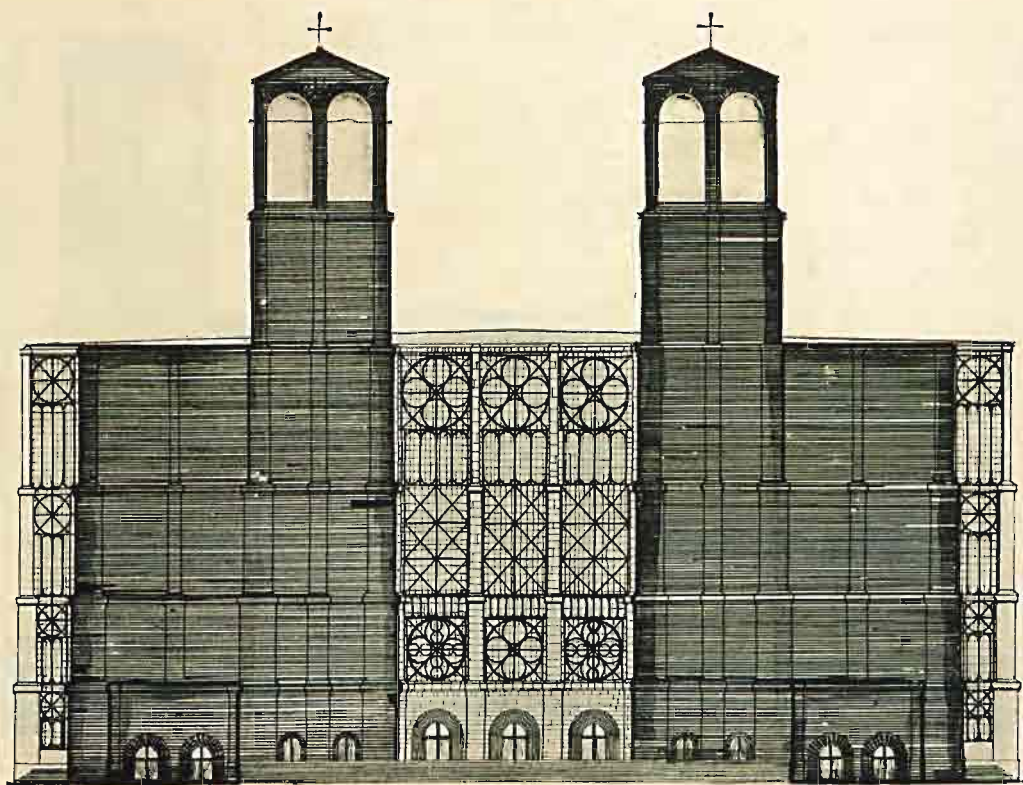

S. Brukalski. Koszary gwardji przybocznej.
 Caserne de garde de corp. — 1924 r.

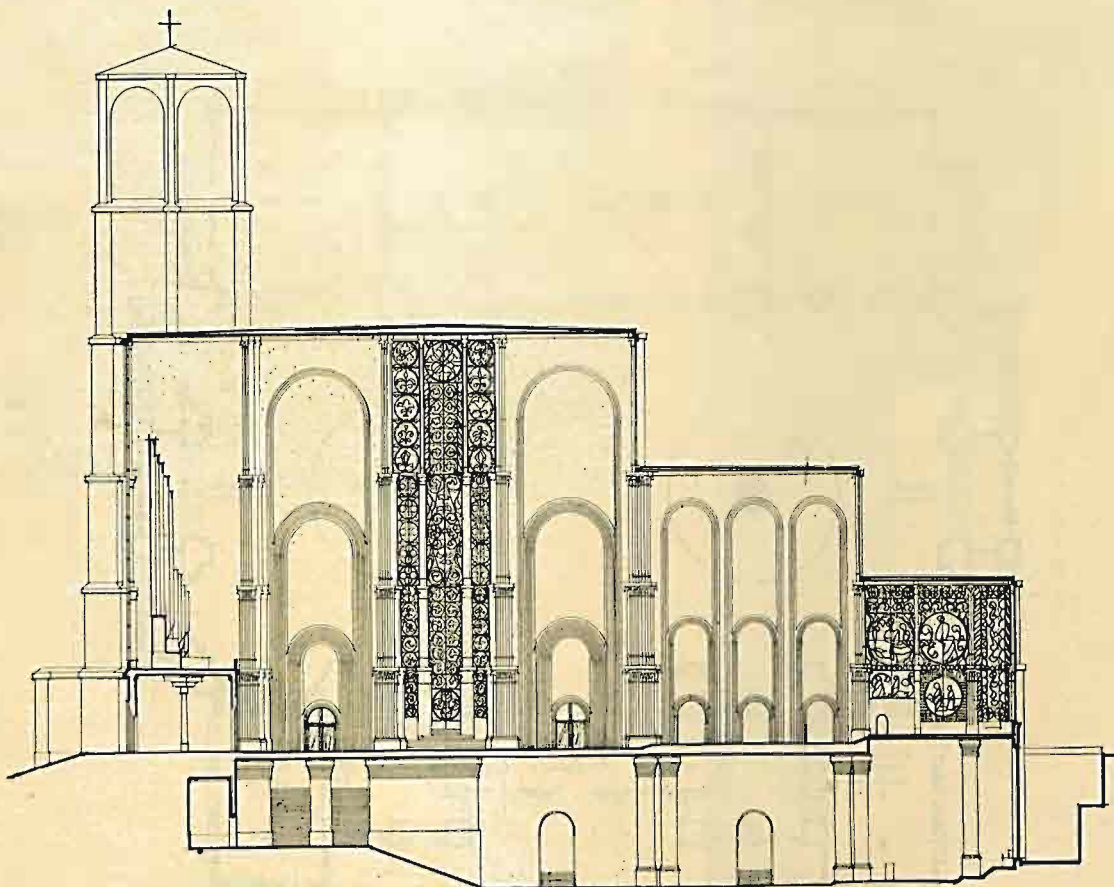
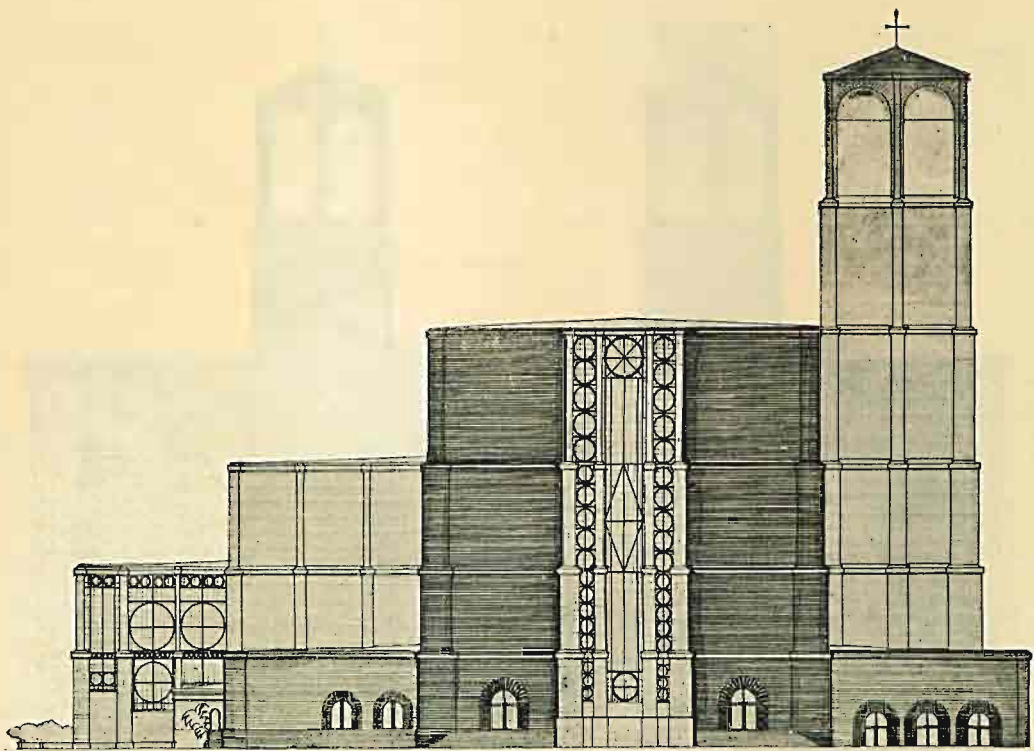

Z. Przecławicz. Cyrk. Cirque 1924

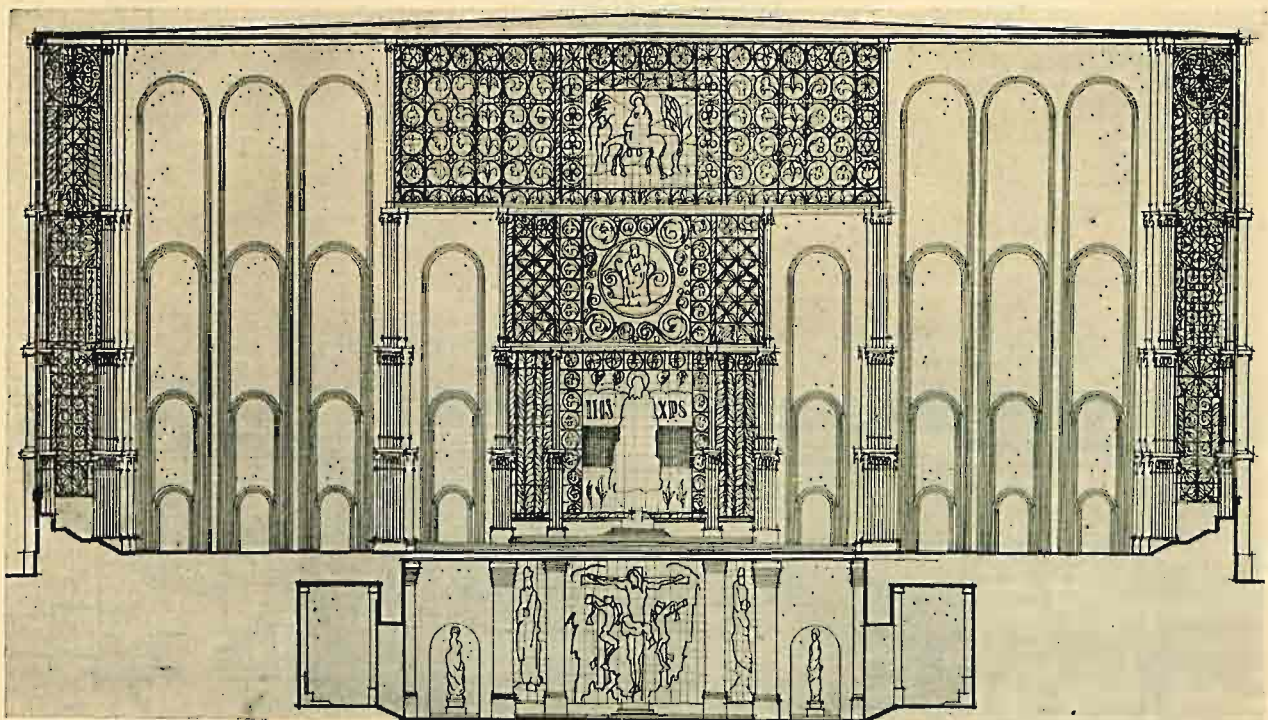
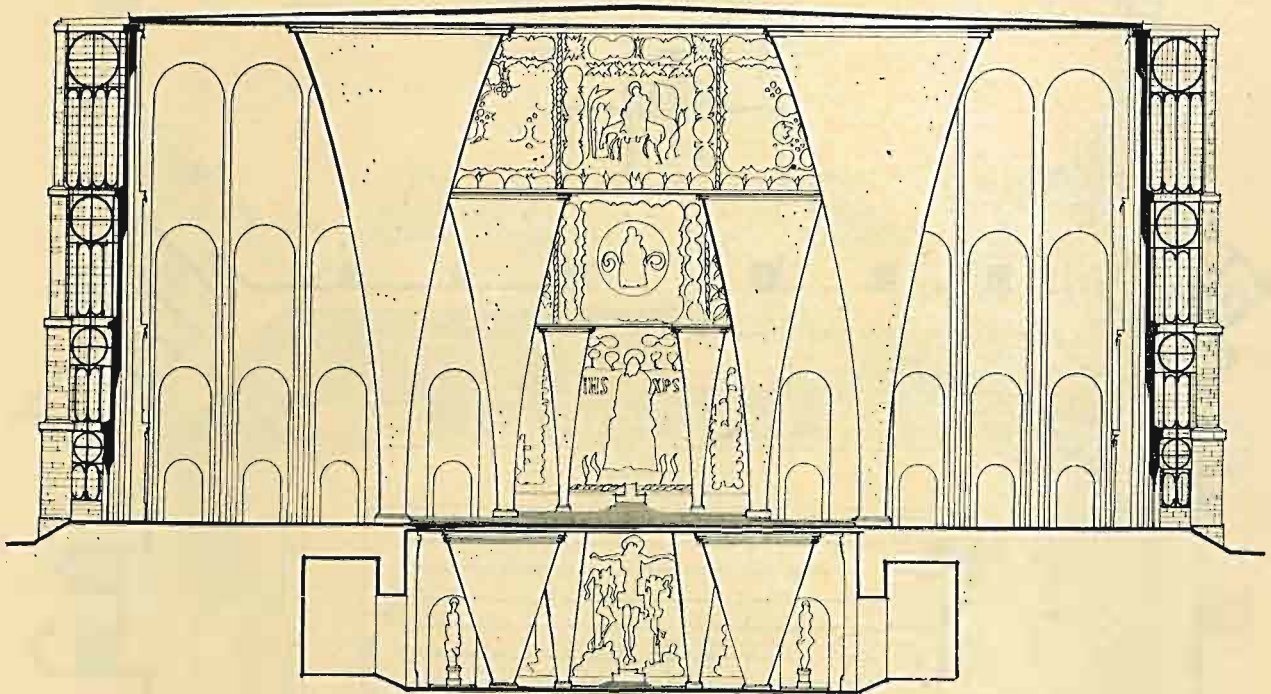

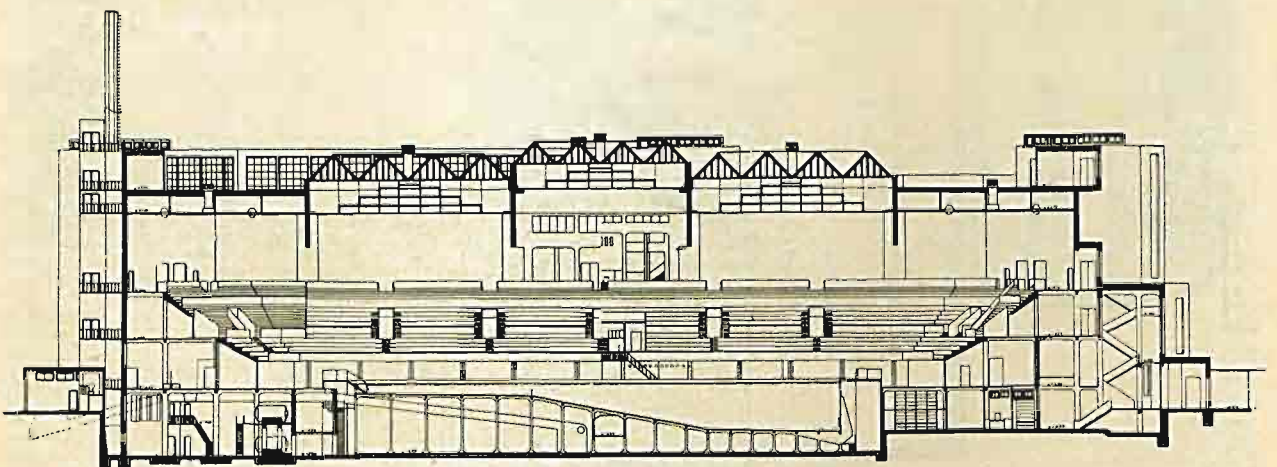
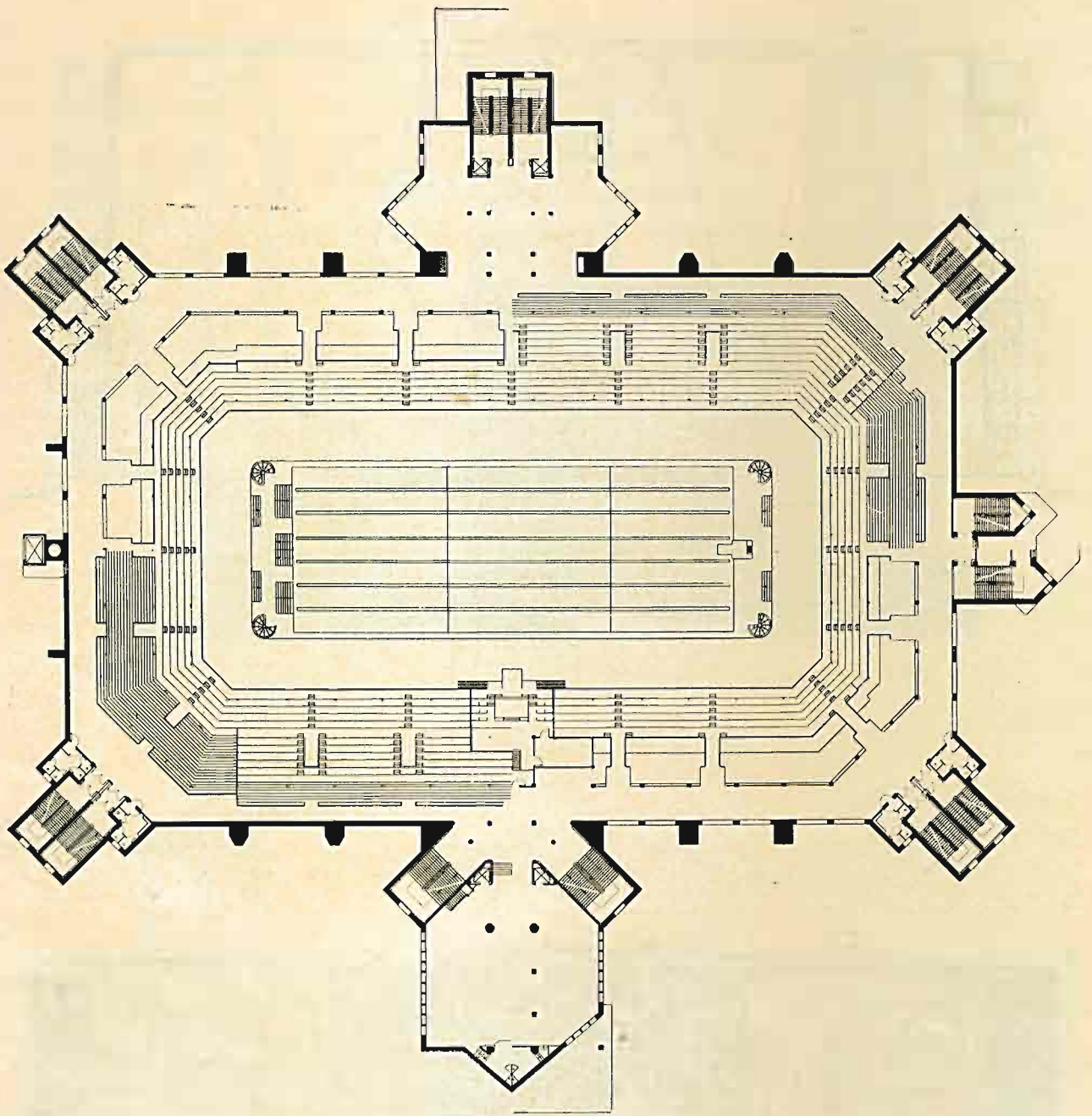
K. Sachse. Kościół. Eglise 1925.

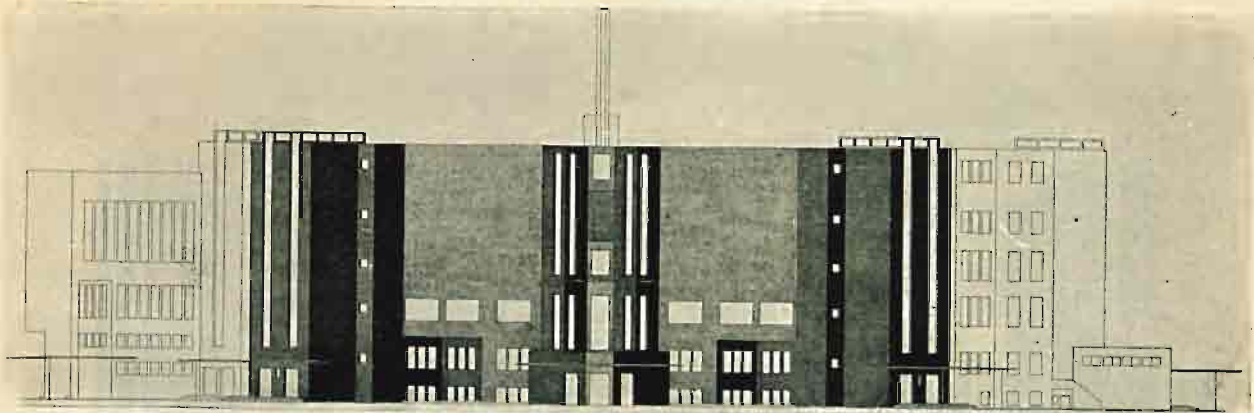
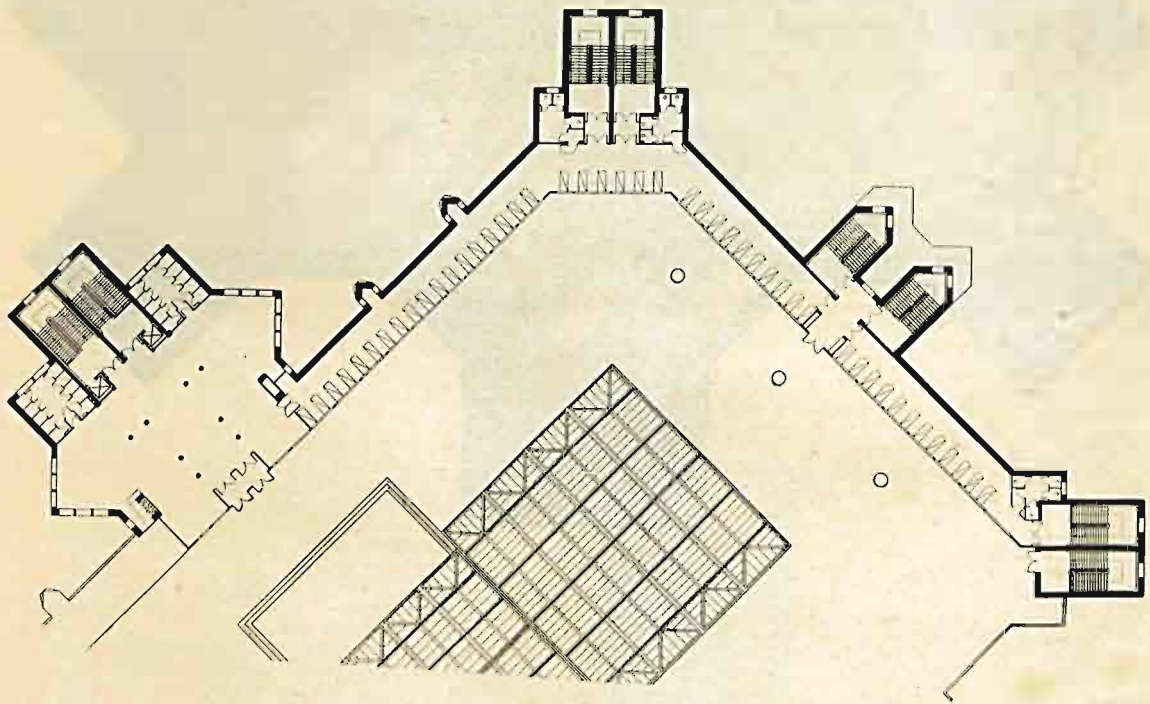
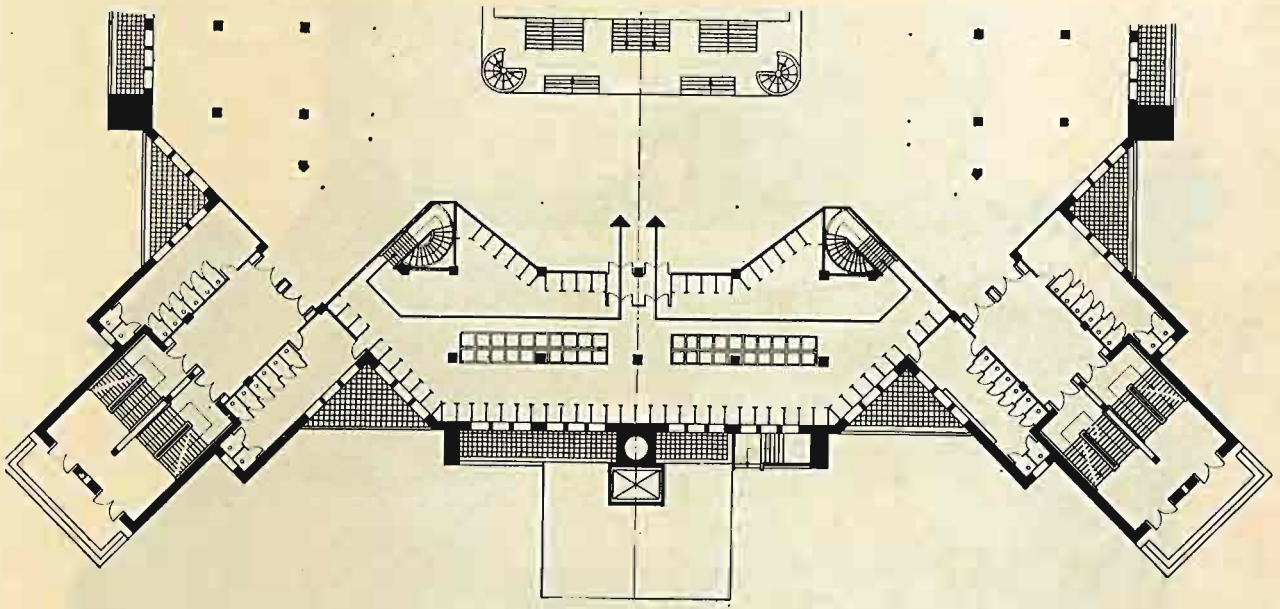
K. Sachse. Kościół. Eglise 1925.

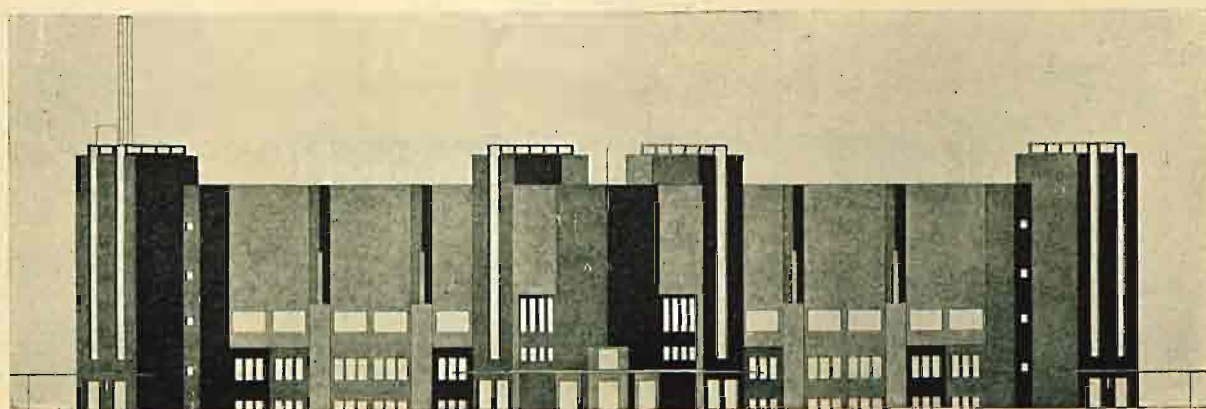
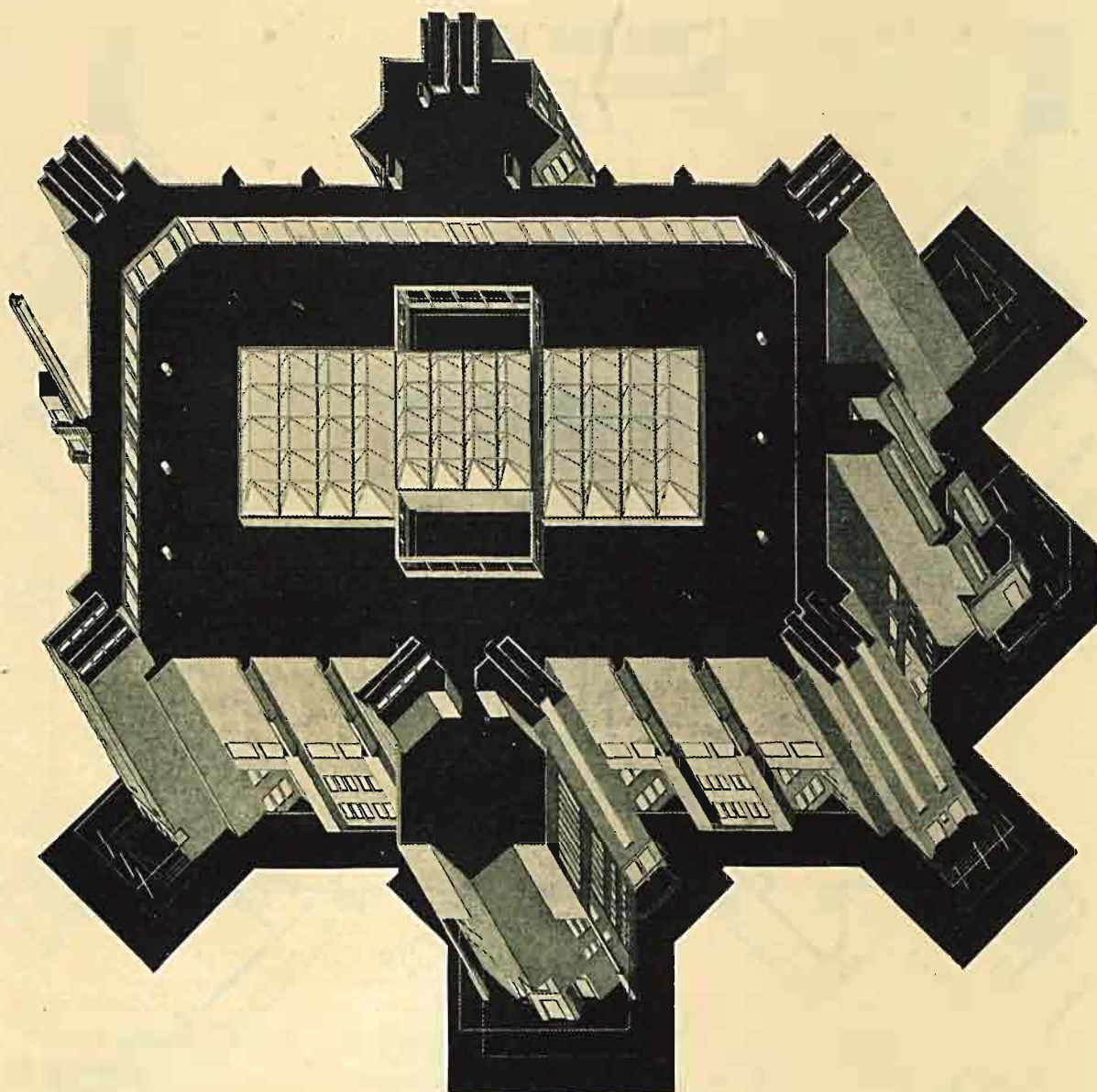
K. Sachse. Kościół. Eglise 1925.

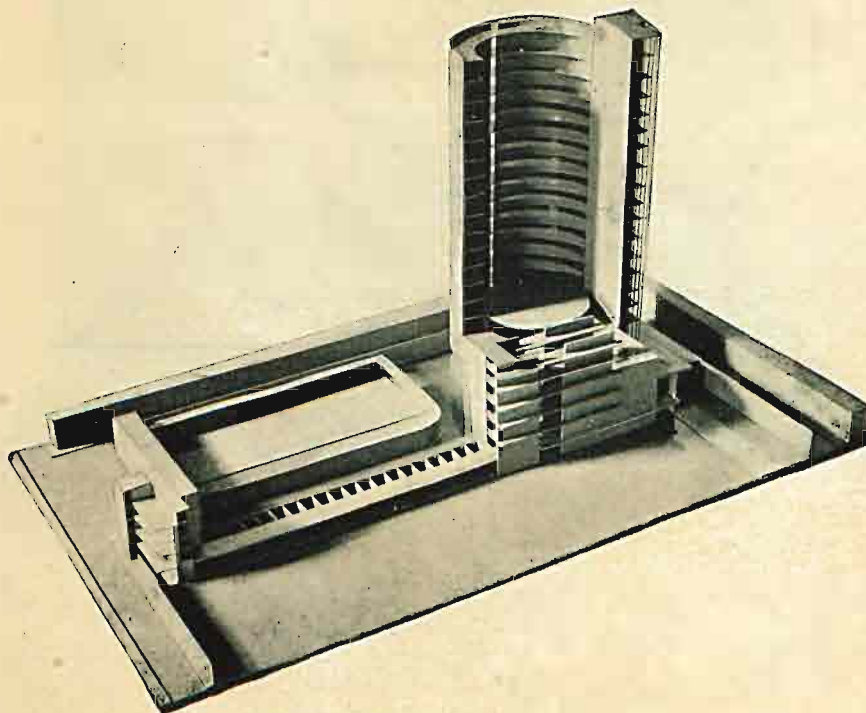
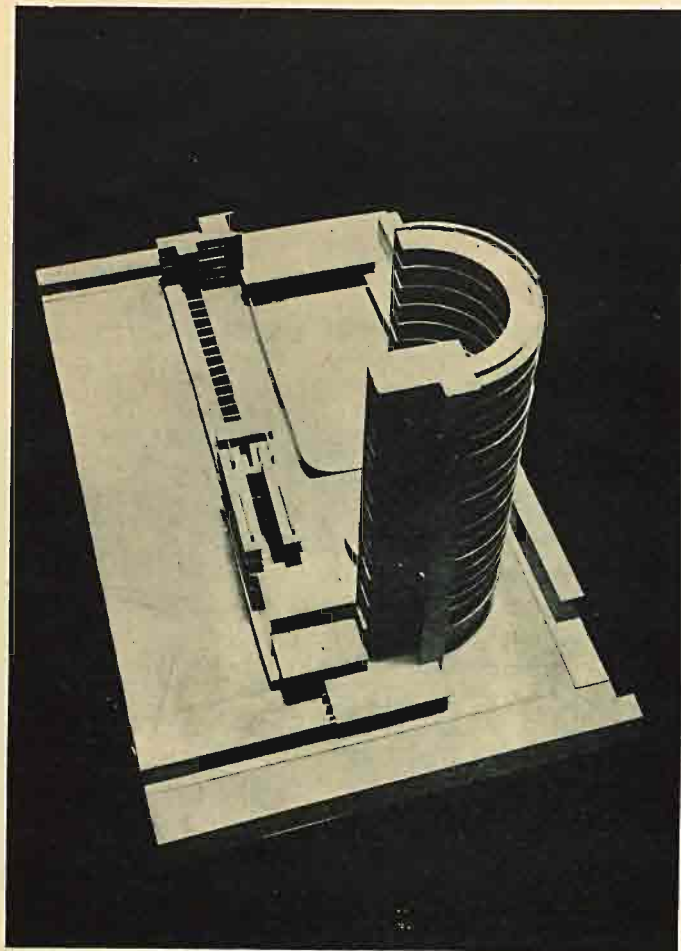
J. Najman. Pływalnia. Piscine 1926

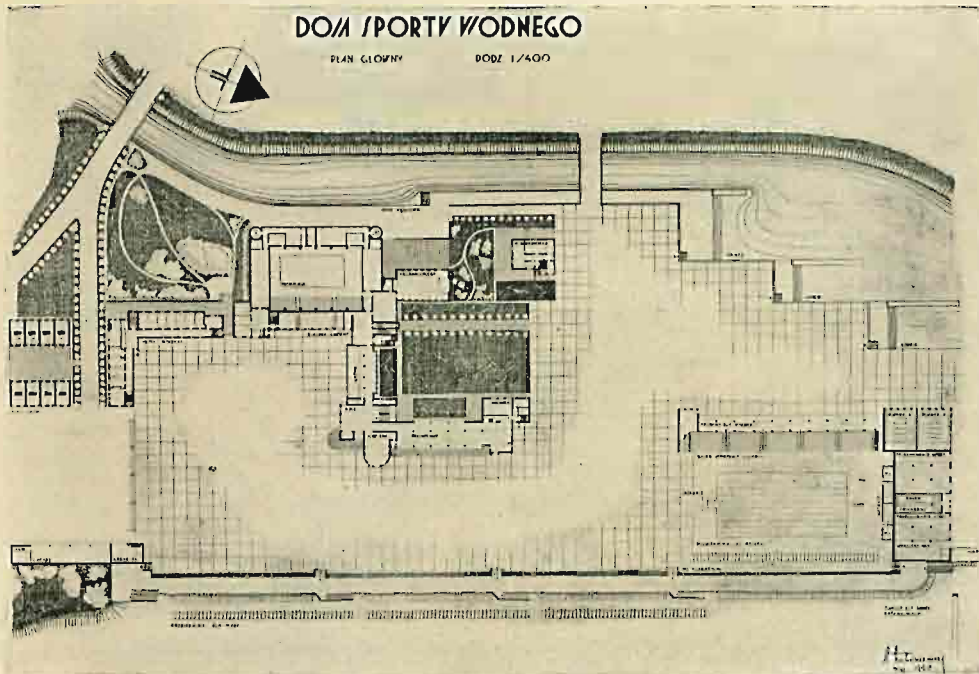
J. Najman. Pływalnia. Piscine 1926.

J. Najman. Pływalnia. Piscine 1926.

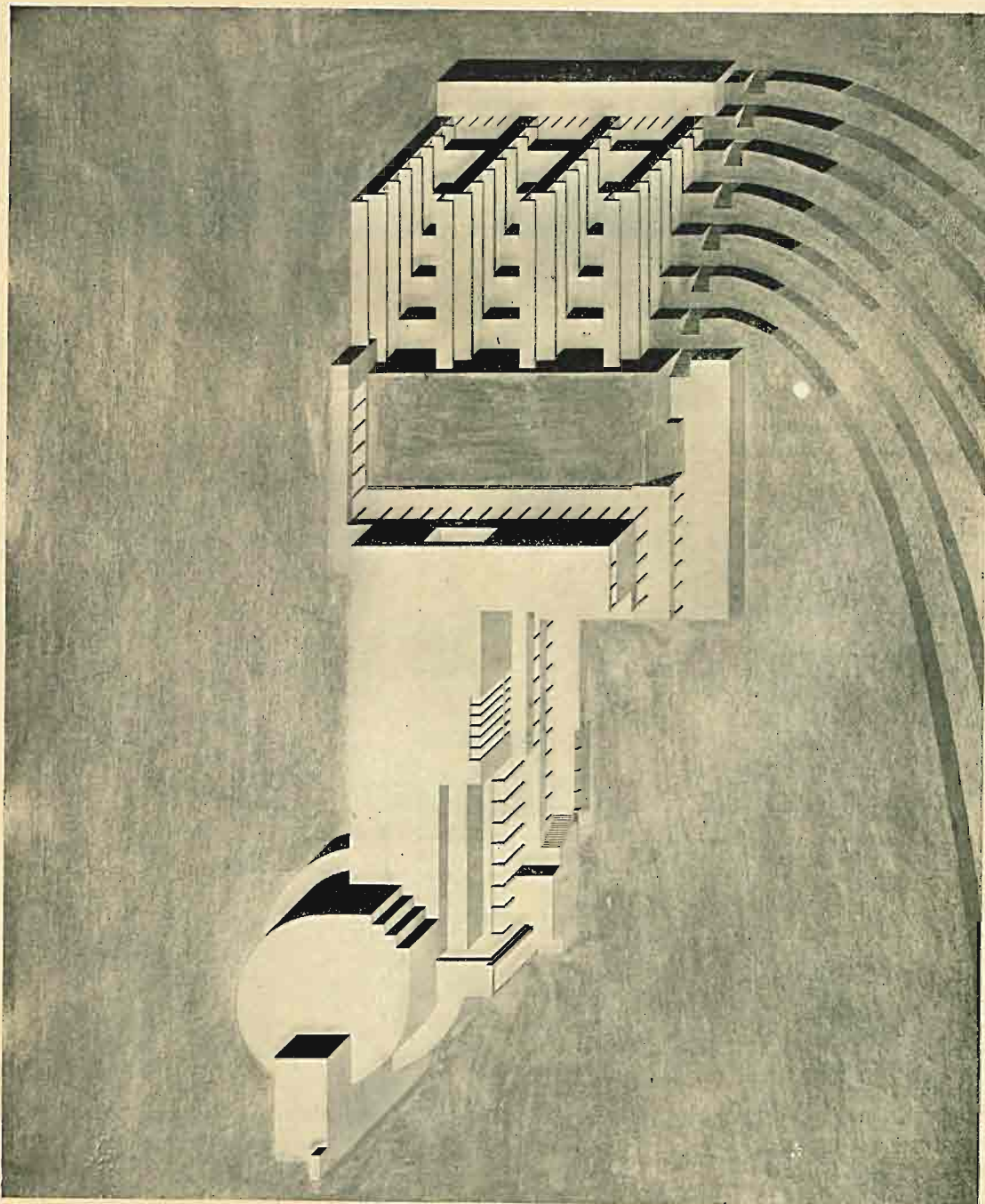

J. Szanajca. Krematorjum. Crématorium 1926.

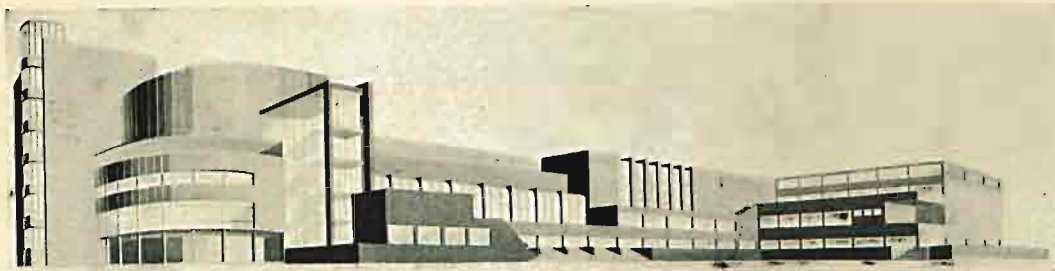

S. Łukaszewicz. Dom sportu wodnego.
Palais du sport naval 1929.

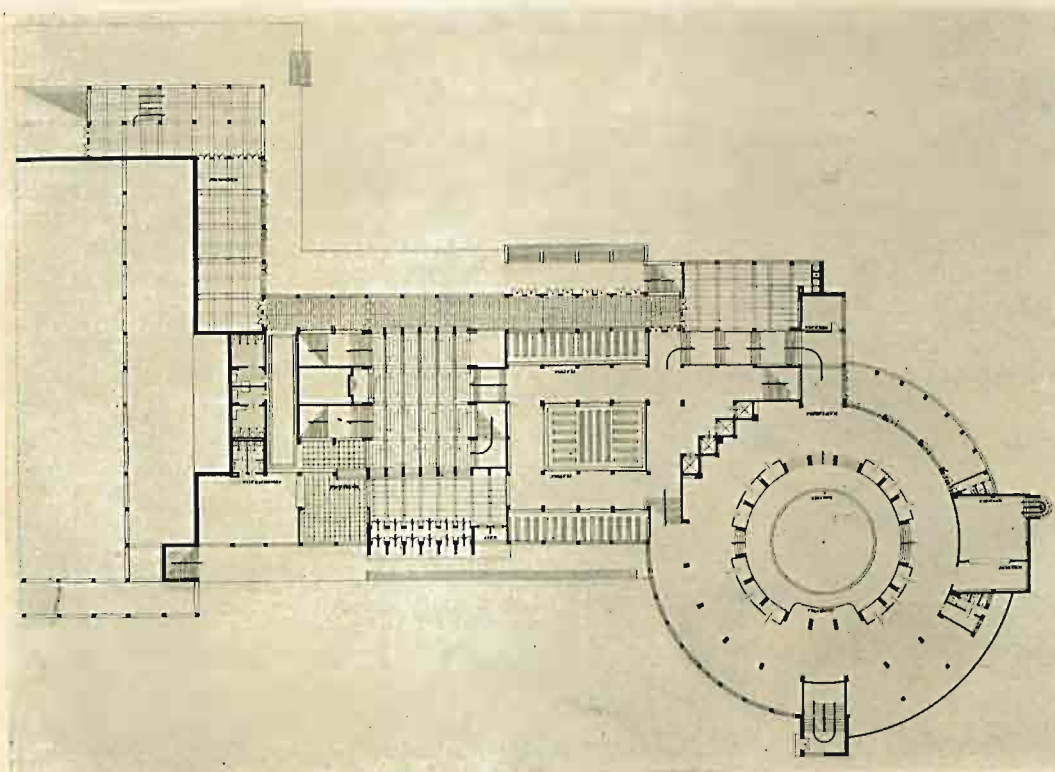

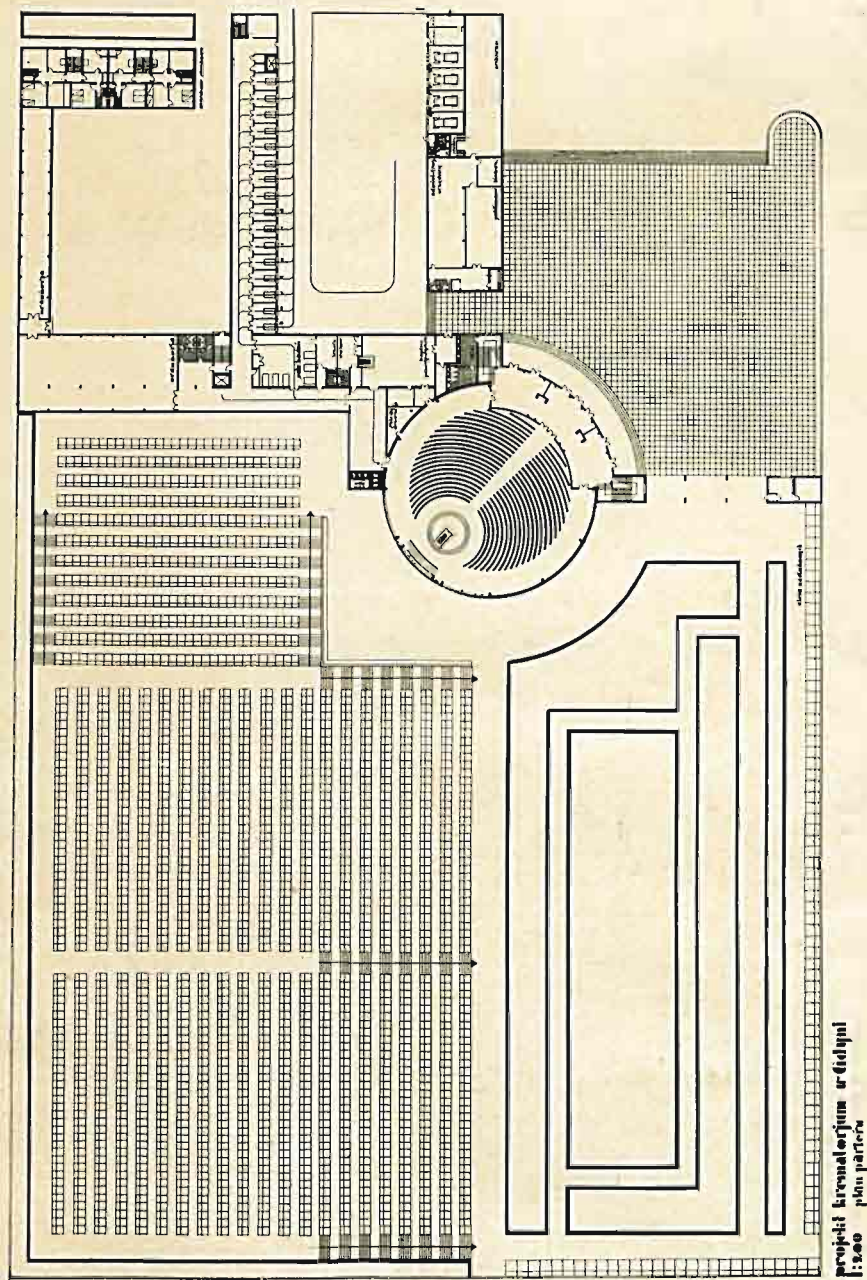

J. Ochmańska. Projekt Kasyna w Gdyni.
Projet de Casino à Gdynia 1929.

J. Ochmańska. Projekt Kasyna w Gdyni.
Projet de Casino à Gdynia 1929

projekt krematoriumu w Gdyni
1:200 plan parteru

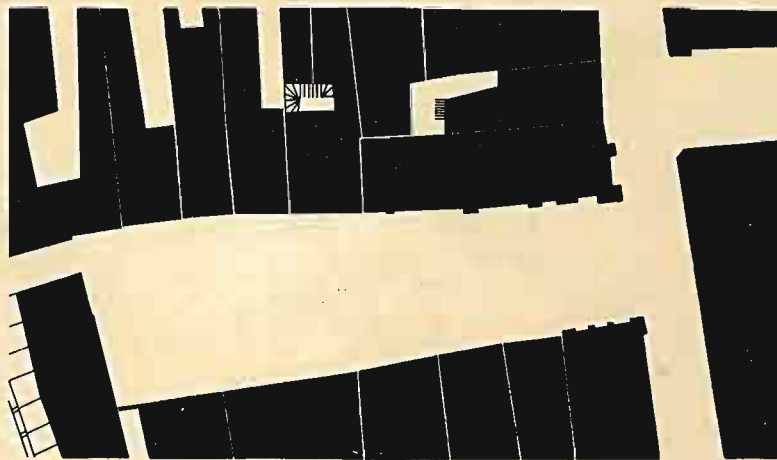
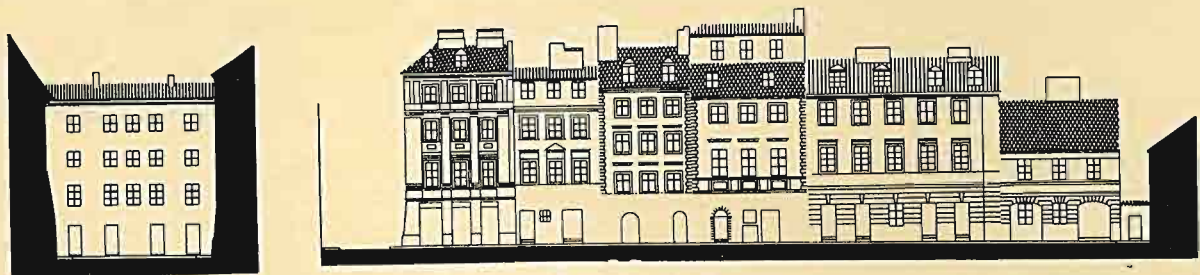
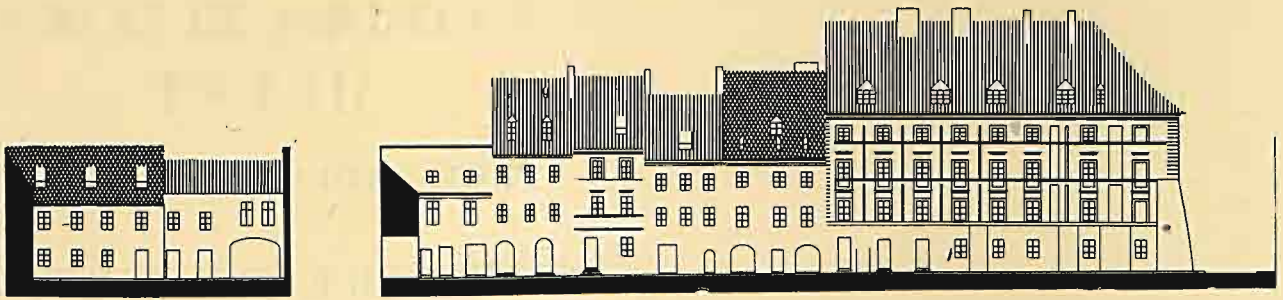
Feliks Godlewski. Projekt krematorium w Gdyni.
Projet de Crématorium à Gdynia 1929.

KATEDRA BUDOWY
MIAST

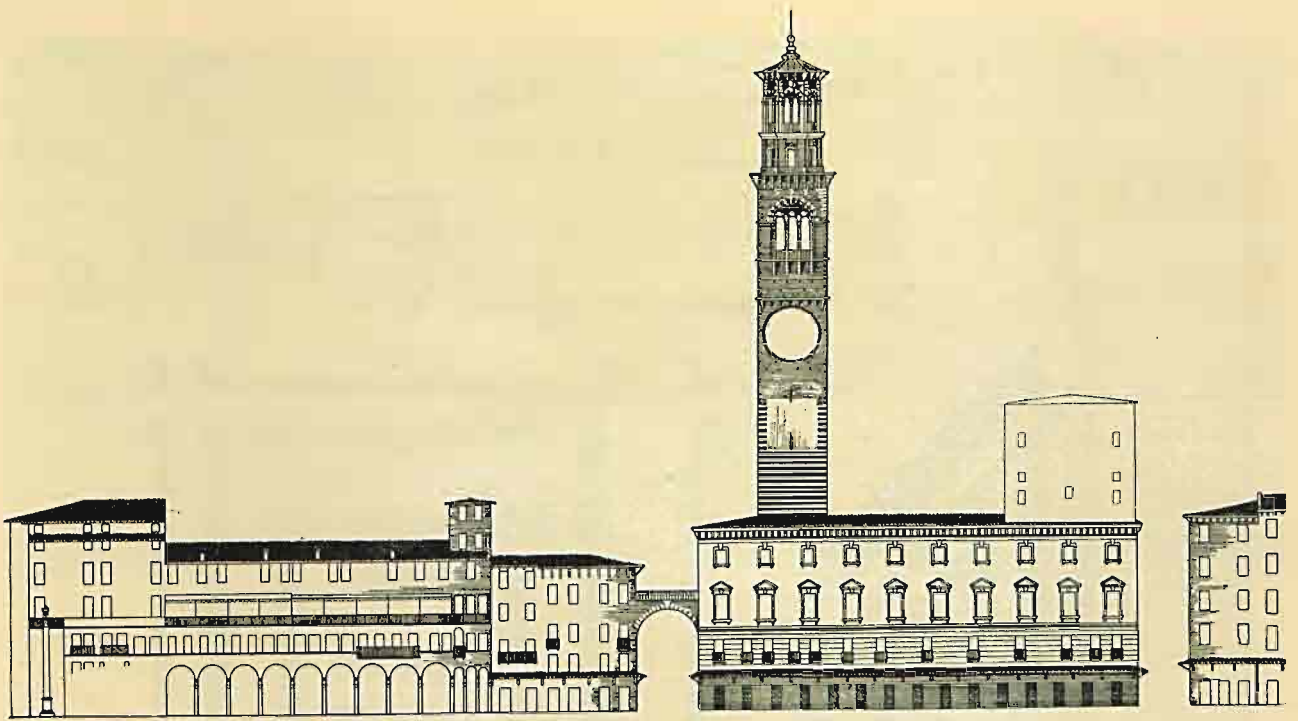
PROF. TADEUSZ TOLWIŃSKI

CHAIRE DE L'ÉTA-
BLISSEMENT DES VILLES

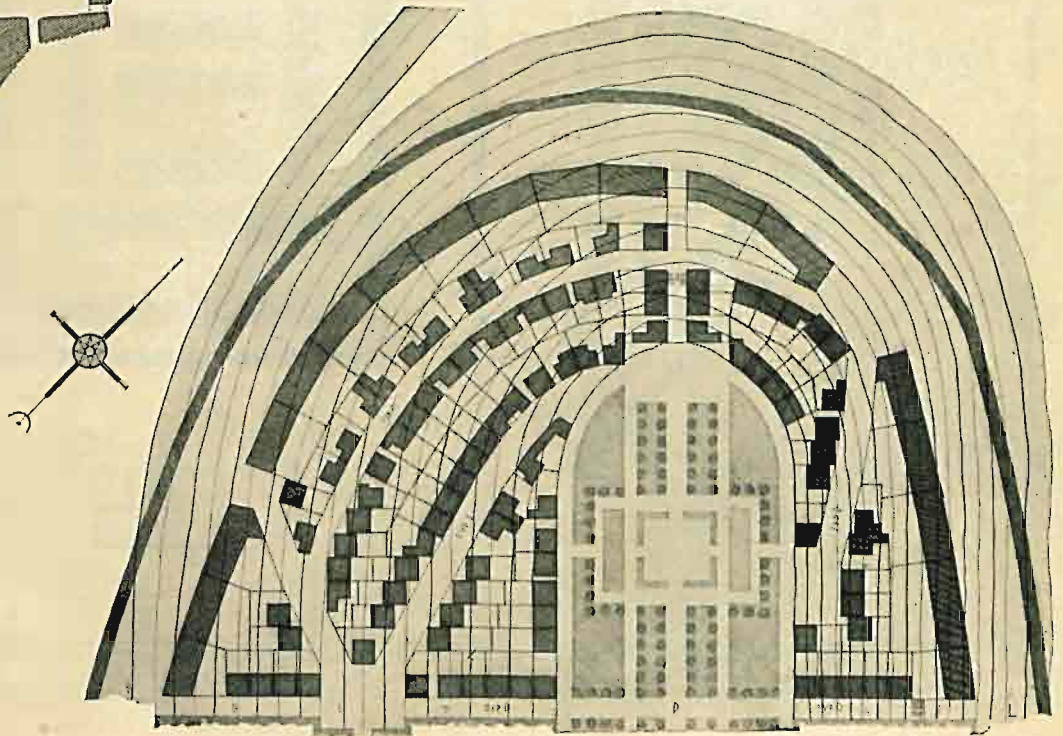
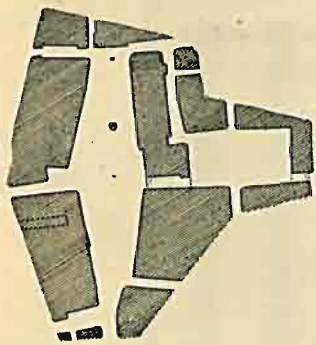
PROFESSEUR THADÉE TOLWIŃSKI

Jerzy Grabowski. Temat historyczny. Szeroki Dunaj w Warszawie.
Thème historique. Rue dite le „large Dunaj” à Varsovie 1926.

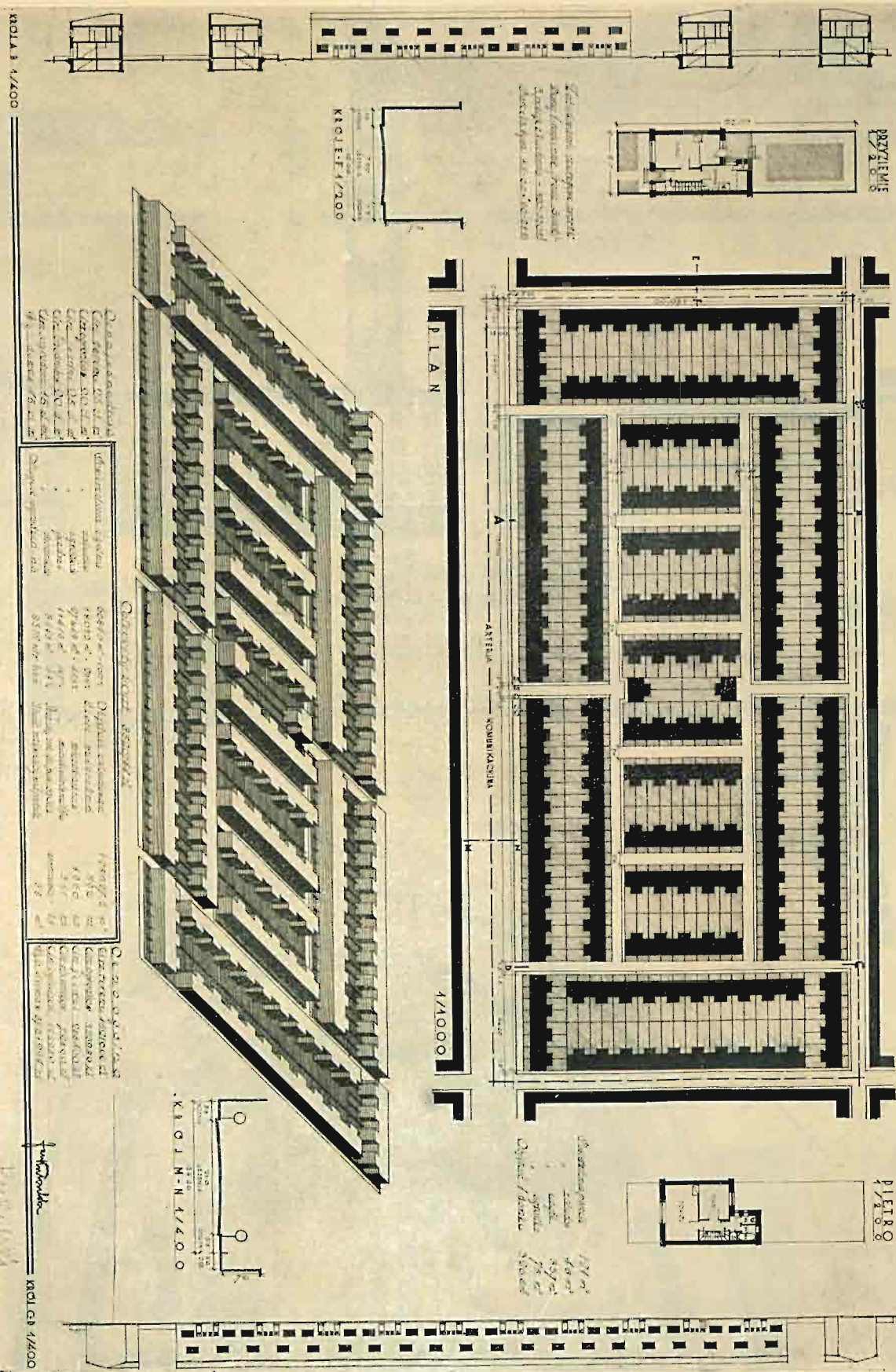

P. Koziański. Plac dell Erte w Veronie.
Place delle Erte à Vérone.

Z. Oczkowski. Blok mieszkaniowy.
Bloc de maisons d'habitation. 1926.

B L O K M I E S Z K A N I O W Y

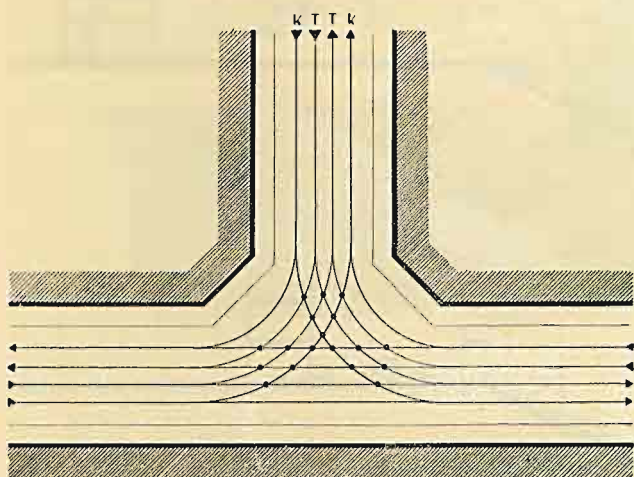

Opis budowlany i techniczny
 Ciepłota, światło, wentylacja
 Izolacja, dźwięk, bezpieczeństwo
 Instalacje: elektryczna, wodociągowa, gazowa, kanalizacyjna, ciepła woda
 Materiały: cegła, beton, drewno, szkło, ceramika, metal
 Wykonanie: mur, tynk, malowanie, szklarnia, stolarka, instalacje

Opis	Wykonanie	Wymiar	Waga	Wartość
ściana zewnętrzna	cegła	240 mm	1900 kg/m ³	456000
ściana wewnętrzna	cegła	120 mm	1900 kg/m ³	228000
strop	beton	120 mm	2400 kg/m ³	288000
podłoga	drewno	40 mm	700 kg/m ³	28000
okna	szkło	1,5 m x 1,5 m	2500 kg/m ³	562500
drzwi	drewno	0,9 m x 2,1 m	700 kg/m ³	147000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	125000
stolarka	drewno	-	700 kg/m ³	35000
instalacje	metal	-	7850 kg/m ³	157000
malowanie	farba	-	1200 kg/m ³	120000
szklarnia	szkło	-	2500 kg/m ³	

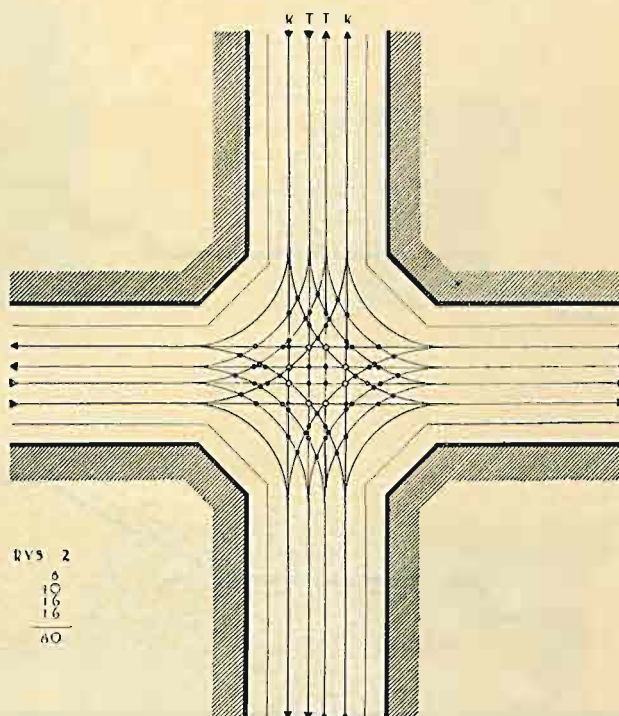
3 RAMIENNE

1

4 RAMIENNE

2

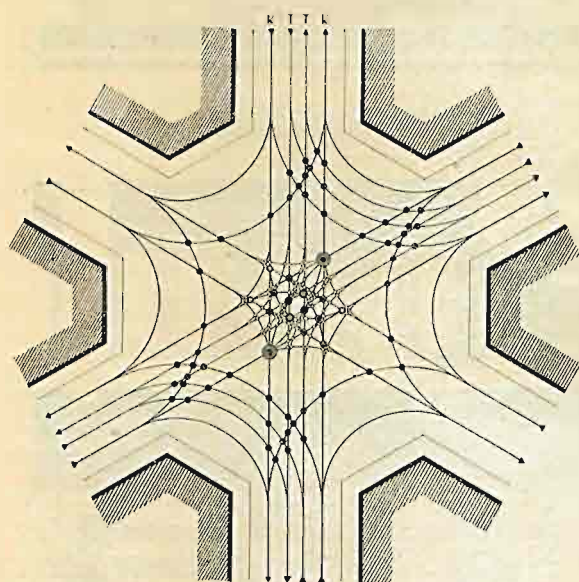

• 1	SPOTKANIE	RVCH	KOŁOWEGO	Z	KOŁOWYM	RYS 1
• 1	•	•	TRAMWAJOWEGO	Z	TRAMWAJOWYM	12
• 1	•	•	•	Z	KOŁOWYM	3
• 1	•	•	•	•	RAZEM	15

RYS 2	6
	10
	16
	30

3

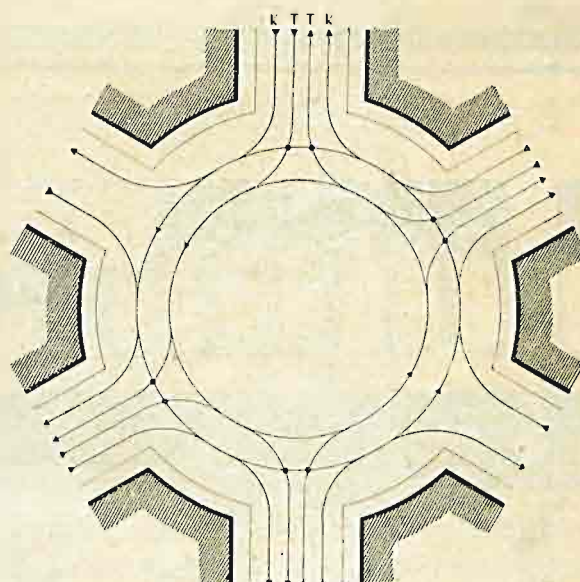
6 RAMIENNE

RVCH KRZYŻOWY

•• 1	SPOTKANIE	RVCH	KOŁOWEGO	Z	TRAMWAJOWYM	88
•• 1	•	•	•	•	KOŁOWYM	26
• 1	•	•	TD	•	TD	4
• 2	•	•	K	•	K	8
• 3	•	•	K	•	TD	16
• 5	•	•	K	•	TD	10
• 6	•	•	K	•	TD	12
• 9	•	•	K	•	K	18
• 9	•	•	K	•	K	18
					RAZEM	214

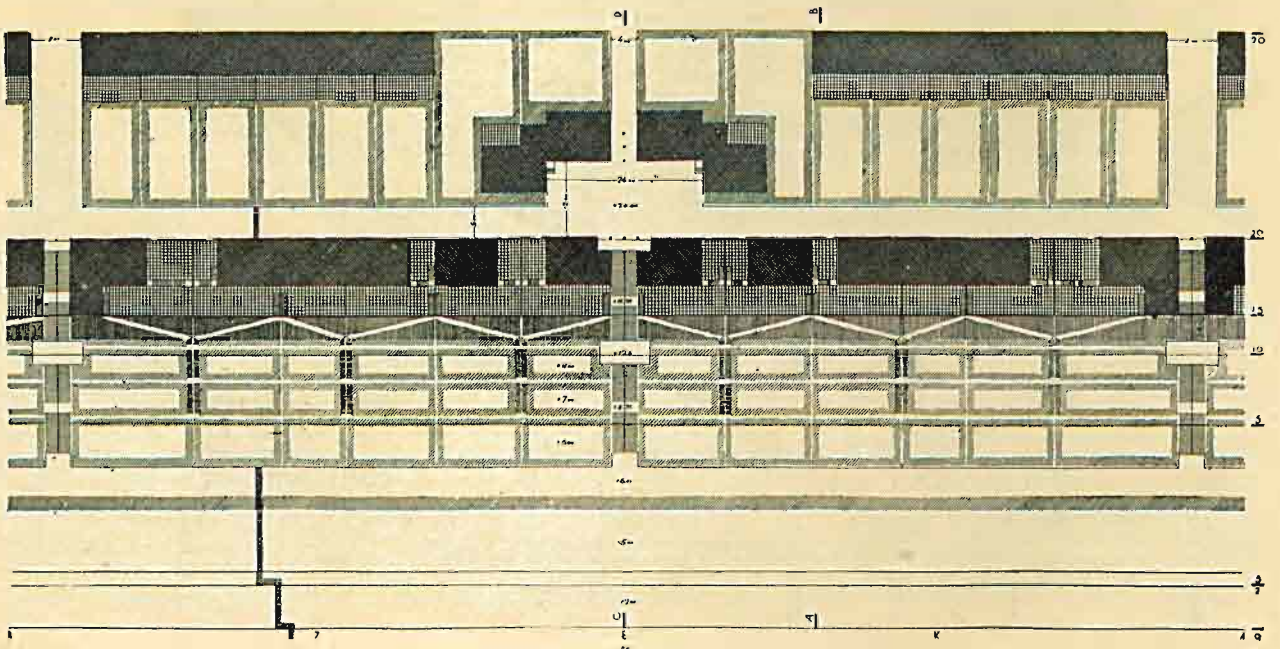
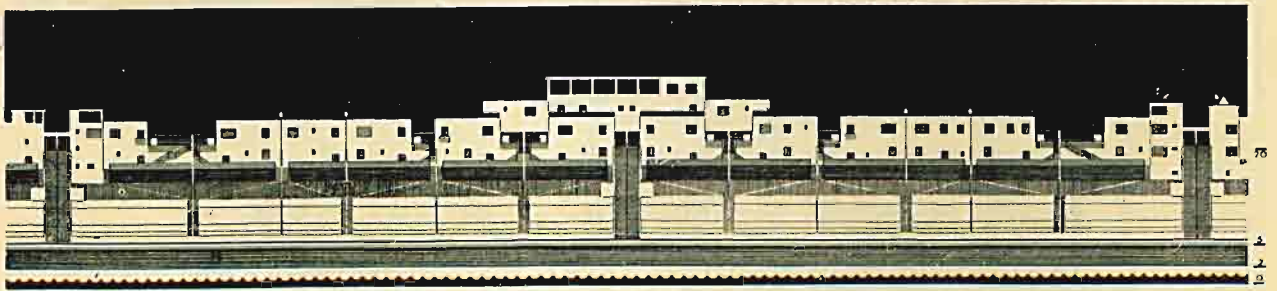
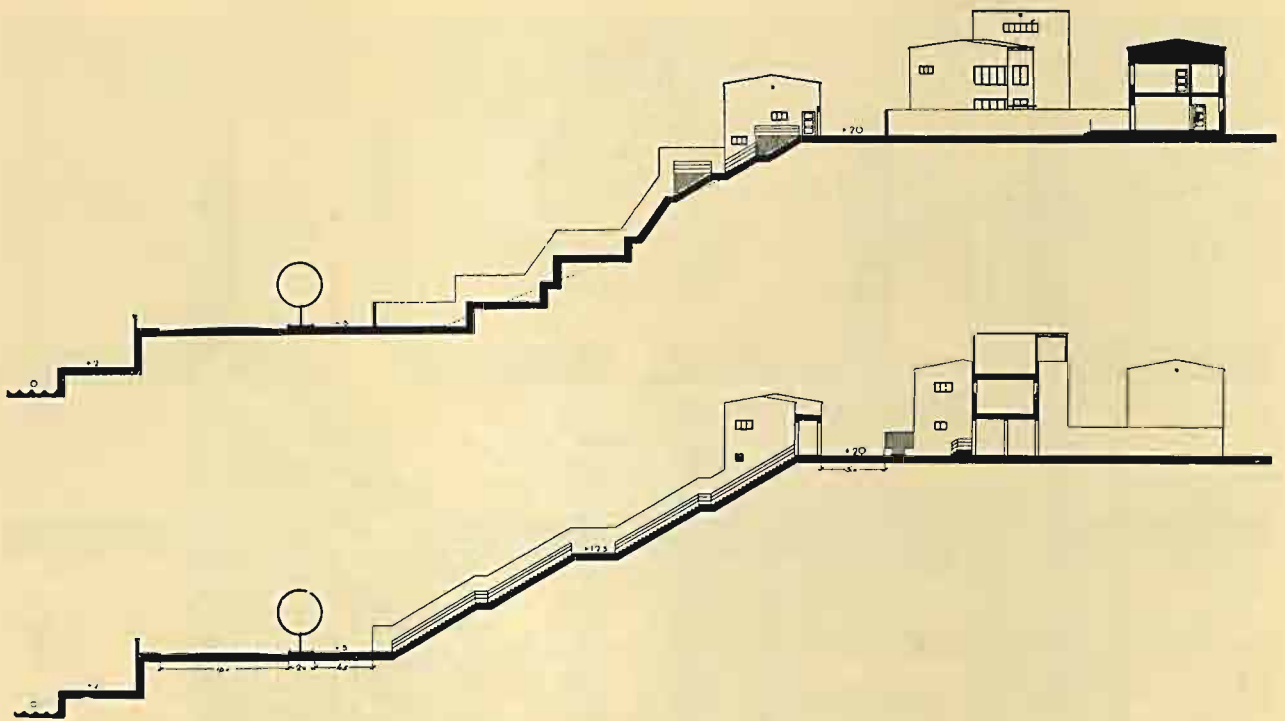
4

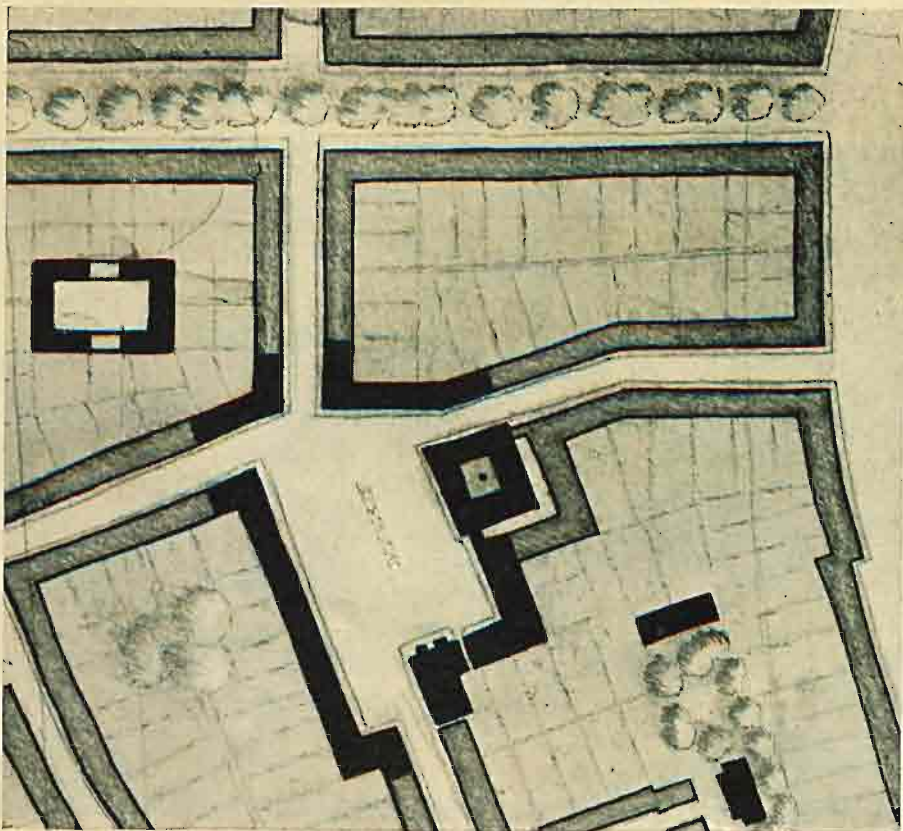
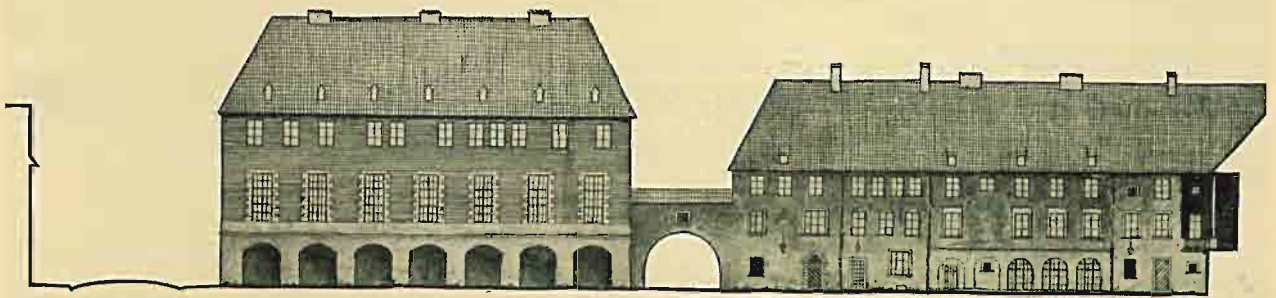
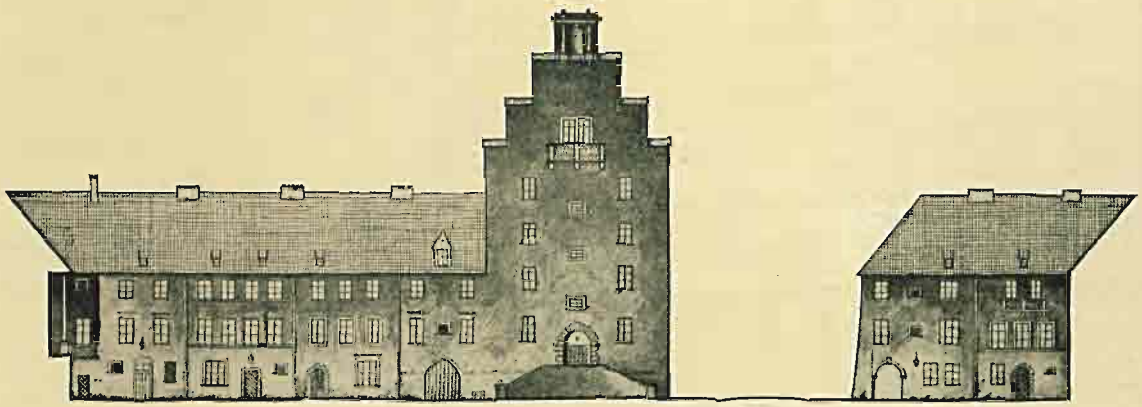
RVCH WIROWY

• 8 SPOTKANIE RVCH KOŁOWEGO Z TRAMWAJOWYM

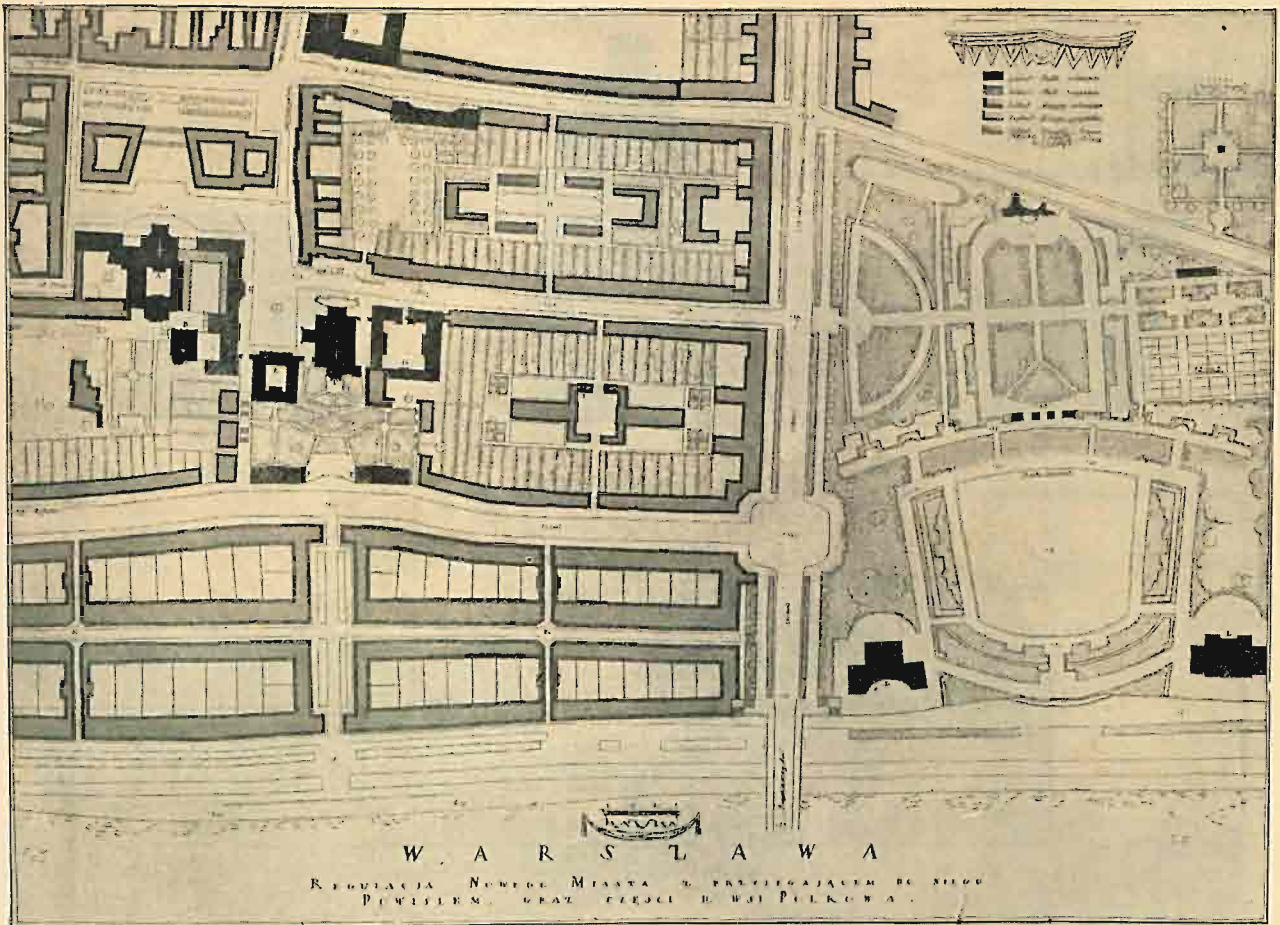
Jerzy Berliner. Skrzyżowanie ulic.
Carrefour de croisement de voies. 1925.

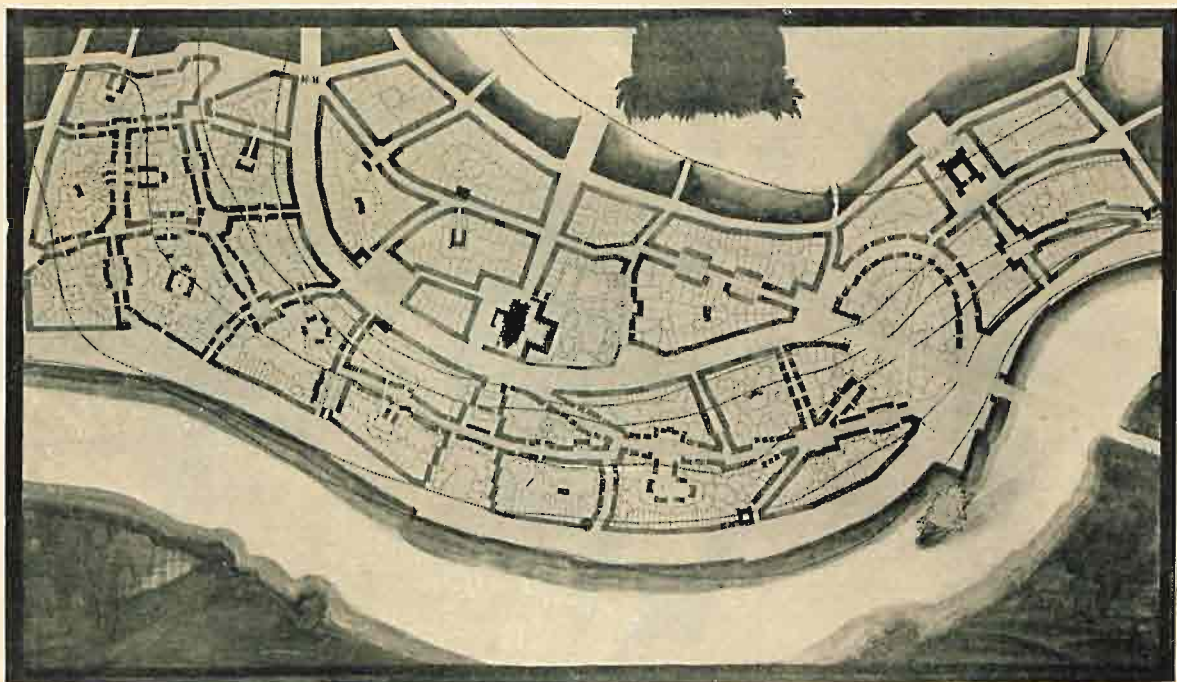
Włodzimierz Winkler. Zabudowanie skarpy.
 Constructions sur terrain en escarpe 1926.

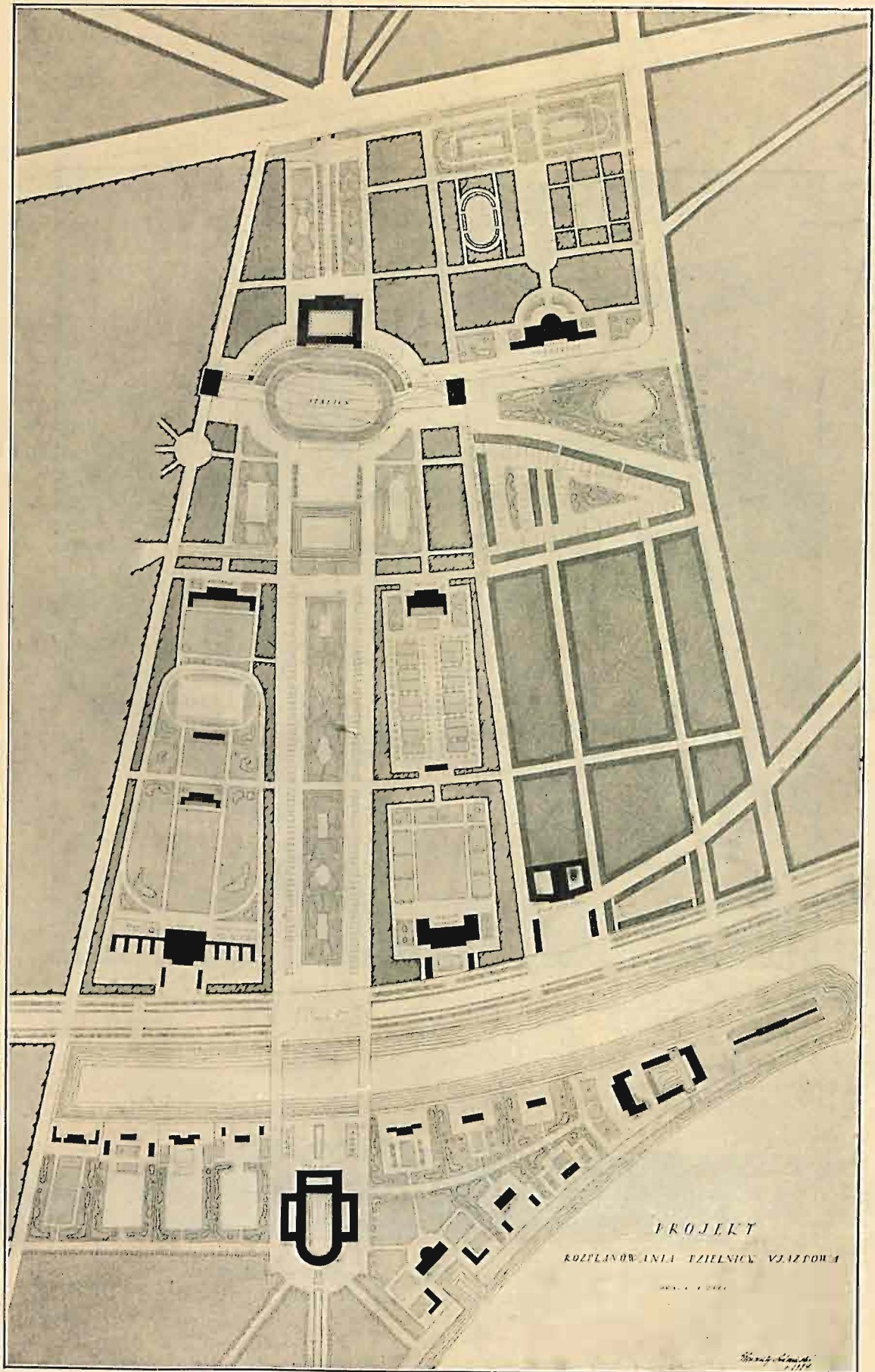
Zygmunt Tarasin. Rynek.
Place de marché.

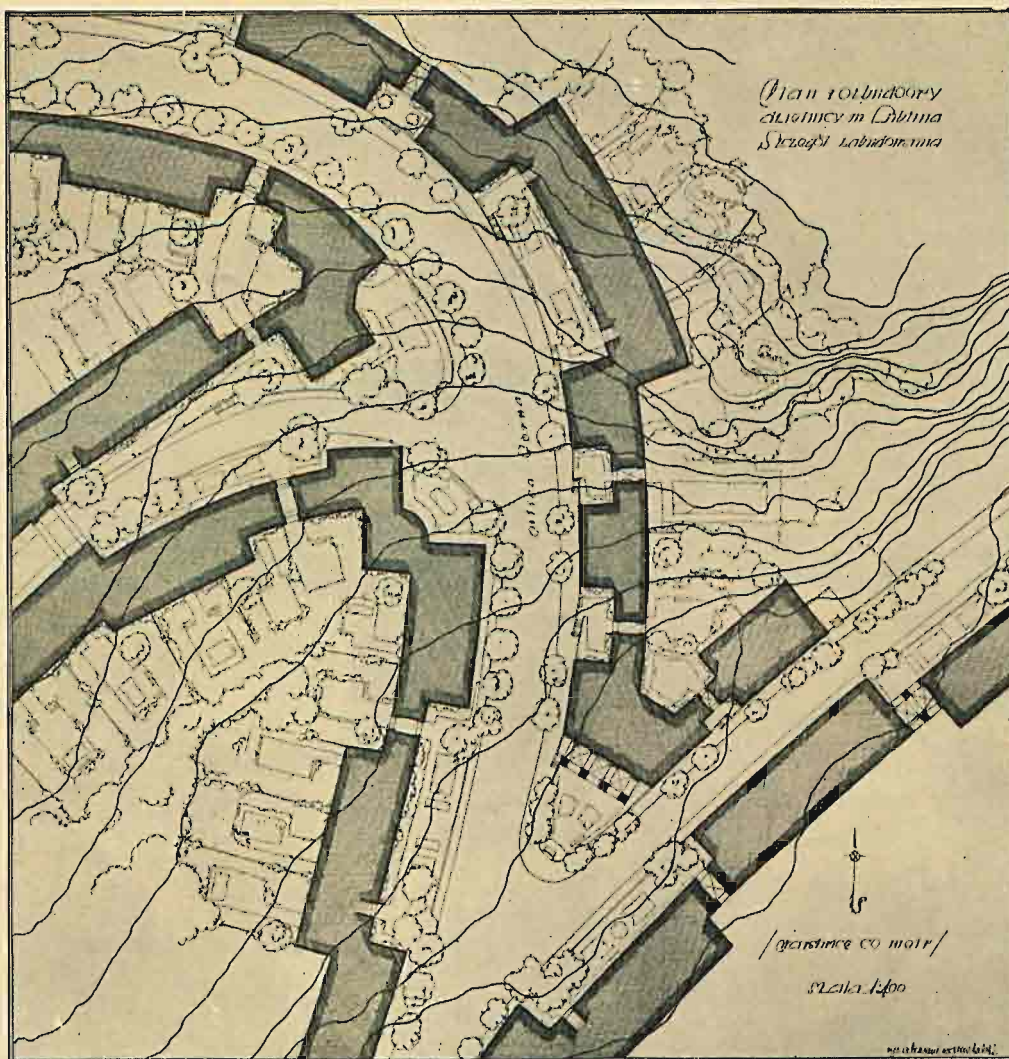
Maksymilian Goldberg. Projekt regulacji Nowego Miasta w Warszawie.
 Projet de la régularisation de la nouvelle ville à Varsovie, 1921

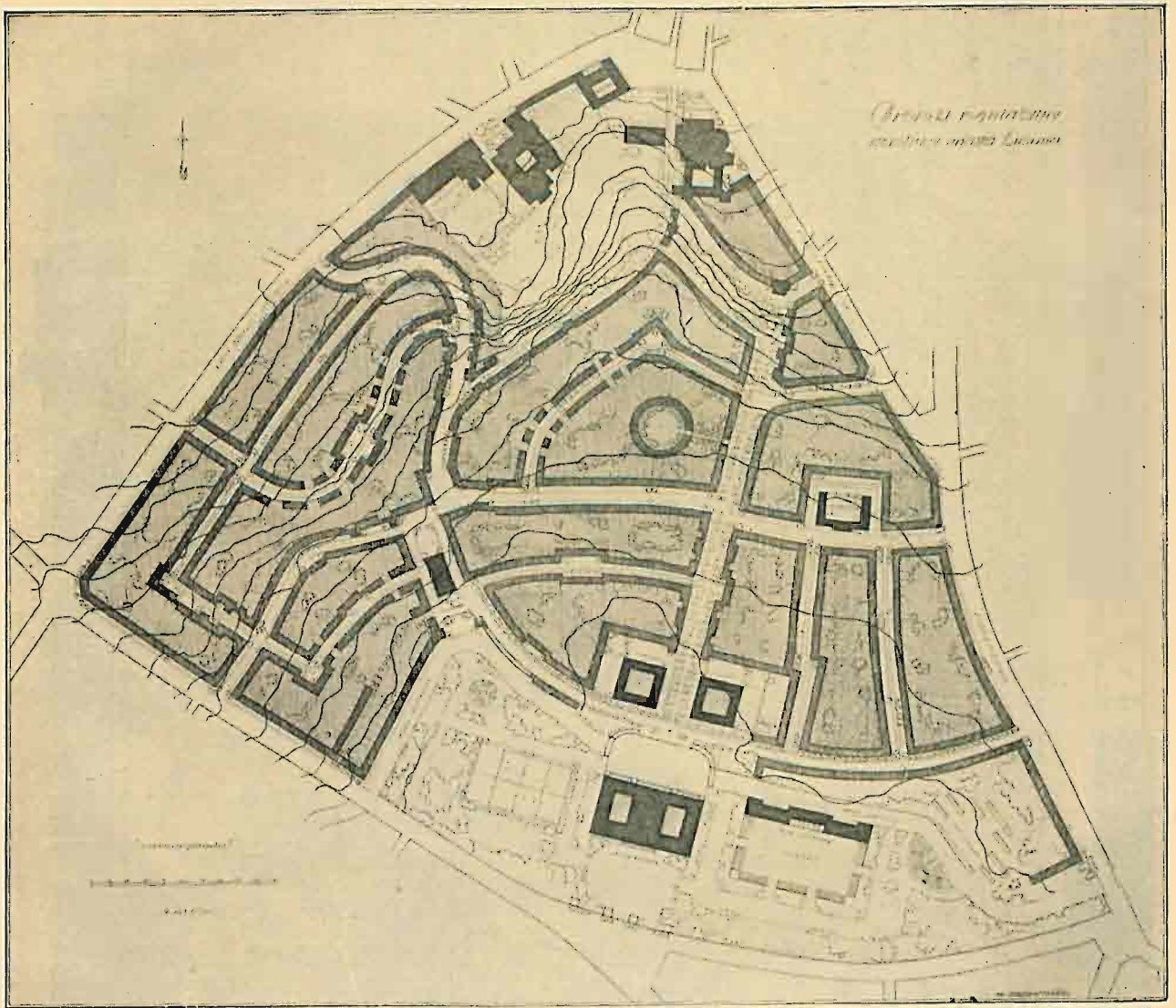
Bohdan Pniewski. Plan osady.
 Plan de cité jardin 1922.

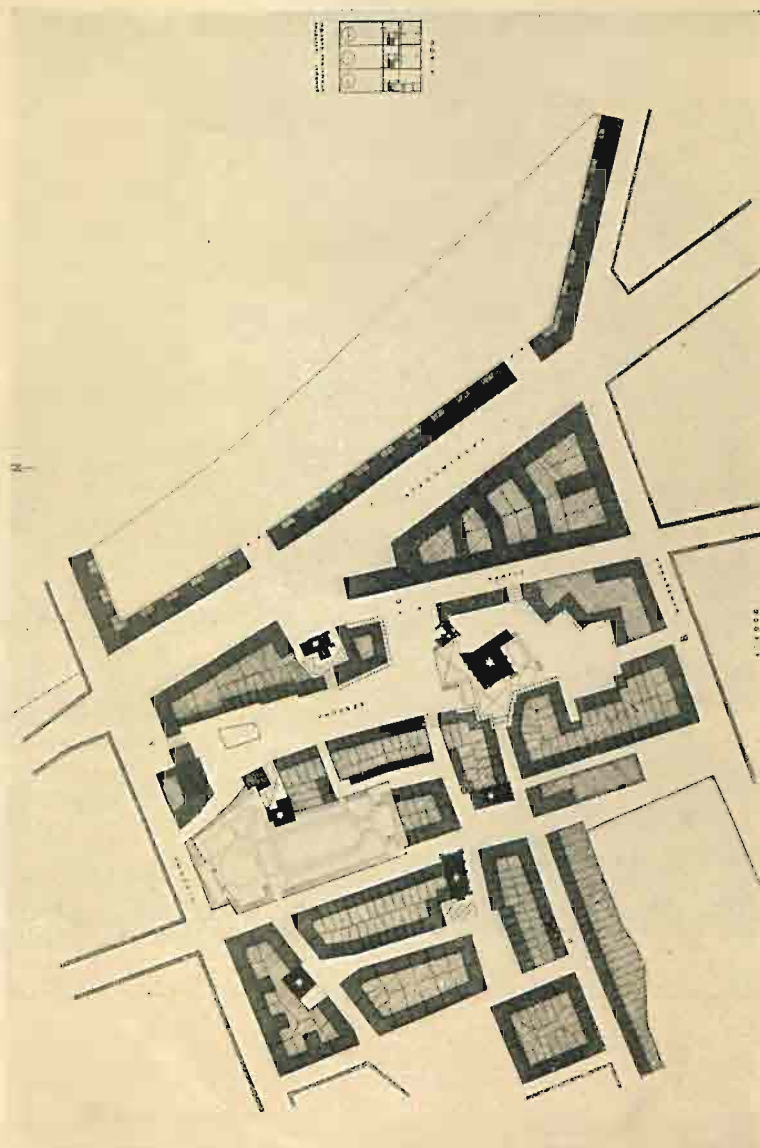
Wincenty Adamski. Rozplanowanie Ujazdowa. Le plan de Ujazdov 1924.

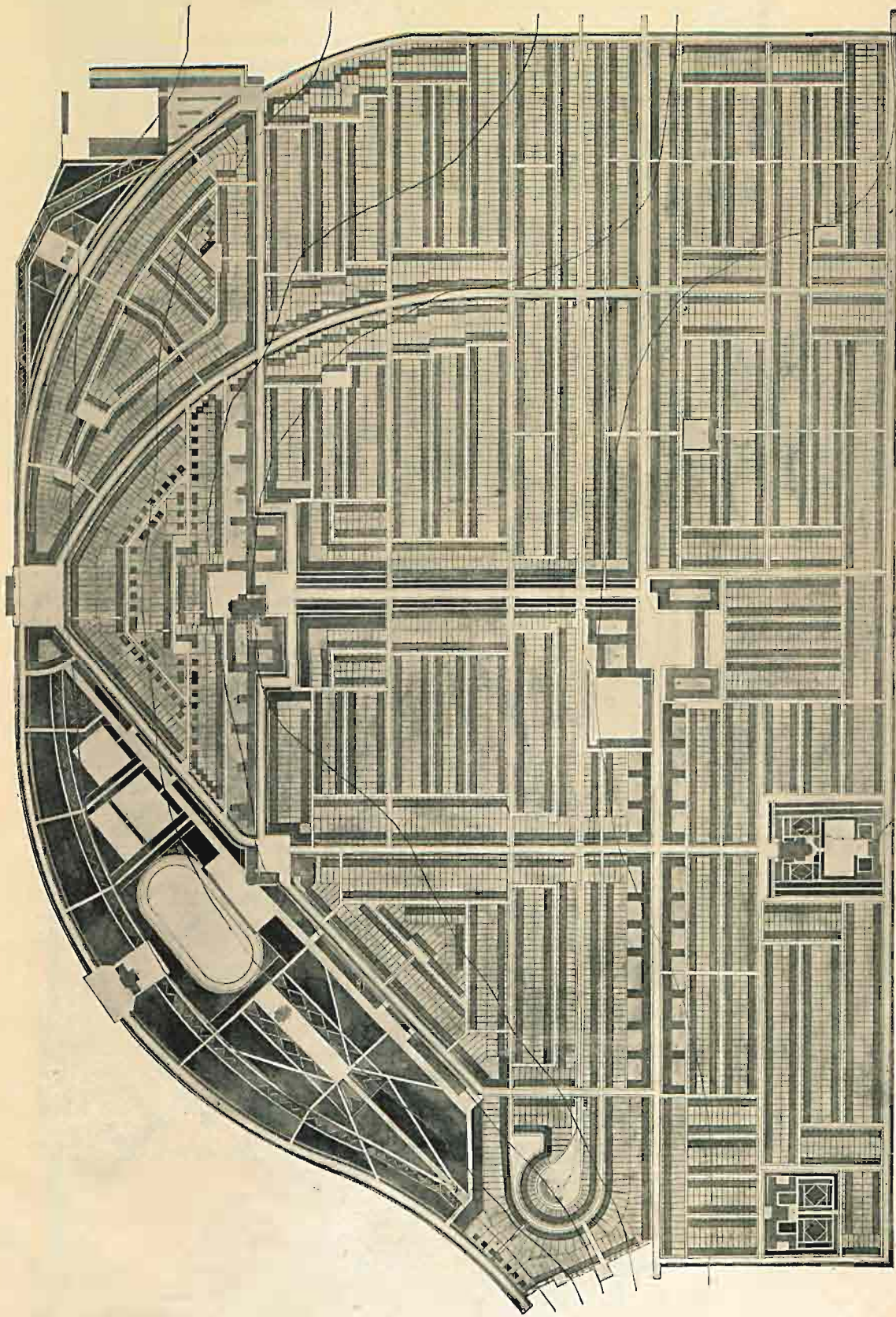
Aleksander Gruchalski. Projekt rozbudowy m. Lublina.
Plan d'extension de la ville de Lublin.

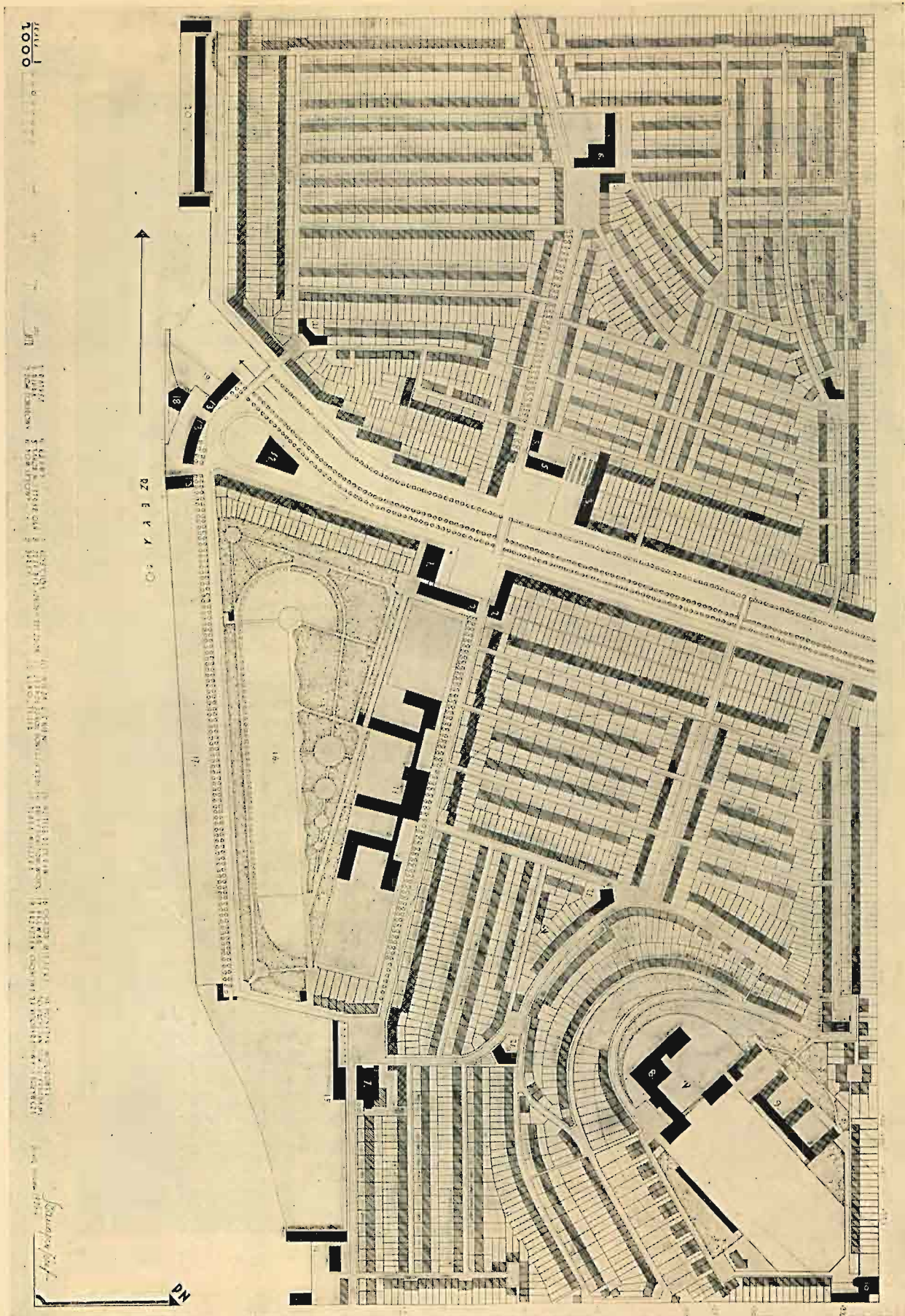
Aleksander Gruchalski. Projekt rozbudowy m. Lublina.
Projet d'extension de Lublin.

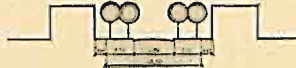
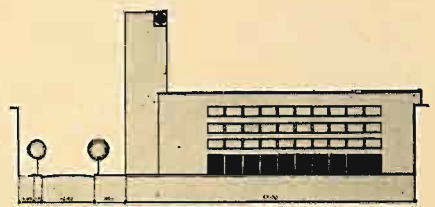
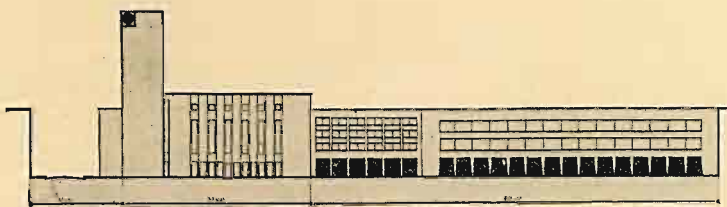
Władysław Szwarzenberg Czerny. Stary Kazimierz w Krakowie.
Projekt regulacji z zachowaniem zabytków.
Faubourg de Kazimierz à Cracovie. Projet de régulation en con-
servant les monuments historiques.

Hieszkowski. Projekt osady mieszkaniowej pod wielkiem miastem.
Projet de cité - jardin aux confins d'une grande ville 1926.

Józef Szanajca. Projekt osady mieszkaniowej. Projet de cité-jardin 1926.

Mieszkowski. Projekt osady mieszkaniowej pod wielkiem miastem.
Projet de cité habitative aux confins d'une grande ville.

